

Wg 121 458

การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ
ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

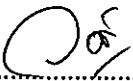
นัทธมน ทองคำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2559

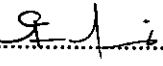
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางนัทธมน ทองคำ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมลมาศ ปงวนนิชกุล)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ)

กรรมการ
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

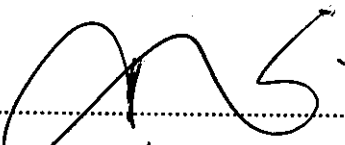

.....
(อาจารย์ ดร.สมปอง ศรีกัลยา)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข อุทธิเดช)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองบุ)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ตีเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน 26 ก.ย. 2559 พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.50 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

TITLE : Developing Reading Comprehension Activities with Thai Skill Exercises of the Core Contents of Thai Language for 3rd Grade Students

AUTHOR : Nathamon Thongkham   **DEGREE :** M.Ed. (Curriculum and Instruction)

ADVISORS : Dr. Sompong Srikalaya   Major Advisor

Asst. Prof. Dr. Prosopsuk Rithidetch   Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2016

ABSTRACT

The research aimed to develop reading comprehension activities with the Thai skill exercises of the core content of Thai language for 3rd grade students based on the 80/80 standardized criteria efficiency, to assess the index of learning effectiveness of the reading comprehension activities with the Thai skill exercises, and to survey the satisfaction of the students with the reading comprehension activities with the Thai skill exercises. The target population was six 3rd grade students at Ban Kai Pa Primary School in NongPog District, Roi-Et province in the first semester of 2015. The instrument was ten 1-hour-lesson plans, ten Thai skill exercises, an achievement test and a five-point-rating-scale questionnaire.

The statistics used were the percentage, mean, and standard deviation.

1) The research finding showed that the efficiency index of the reading comprehension activities with the Thai skill exercises was 93.33/87.08, which was higher than the standardized criteria efficiency. 2) The index of learning effectiveness of the reading comprehension activities with the Thai skill exercises was .8050. The result indicated that the percentage of Thai reading comprehension of the students regarding the reading comprehension activities with the Thai skill exercises was 85.50%. Lastly, the overall satisfaction of the students with the reading comprehension activities with the Thai skill exercises was at a high level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.คณิตา ดวงวิไล ผู้ทรงคุณวุฒิสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สมปอง ศรีกัลยา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิด คำแนะนำ ตลอดจนการแก้ไขด้วยความเอาใจ ใส่ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนางสมจิตร์ สุทธิประภา นางสาวราตรี ยาย่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต. ดร.อรัญ ชูกระเดื่อง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ อลงกต ภูมิสาคร ที่กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง ลูกและครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนคณะครูทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษานี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของบิดา มารดา ผู้ให้ชีวิต ให้ความรักความอบอุ่นต่อผู้ศึกษา ตลอดจนบูรพาจารย์ ผู้ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัย สามารถดำรงตน และศึกษาหาความรู้จนบรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

นัทธมน ทองคำ

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น (ถ้ามี)	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2551	10
กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ	14
การอ่านจับใจความ	20
แผนผังความคิด	31
แบบฝึกทักษะ	36
แผนการจัดการเรียนรู้	44
การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล	56
ความพึงพอใจ	64
บริบทของโรงเรียนบ้านไก่อ่า	73
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	74
กรอบแนวคิดการวิจัย	81

หัวข้อ	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	82
กลุ่มเป้าหมาย	82
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	82
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	91
บทที่ 4 ผลการวิจัย	95
สัญลักษณ์การนำเสนอข้อมูล	95
ลำดับขั้นตอนผลการวิจัยข้อมูล	95
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	99
สรุปผลการวิจัย	99
อภิปรายผล	100
ข้อเสนอแนะ	103
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้	114
ภาคผนวก ข แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	121
ภาคผนวก ค แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความนิทาน เรื่อง มดกับตั๊กแตน	126
ภาคผนวก ง แบบประเมินแบบฝึกทักษะ	149
ภาคผนวก จ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	152
ภาคผนวก ฉ แบบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้กับตัวชี้วัด	165
ภาคผนวก ช แบบประเมินสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	183

หัวข้อเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก ช การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ	188
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์	190
ประวัติผู้วิจัย	198

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	12
2	การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะ	60
3	การคัดเลือกเนื้อหาจากการอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน บทความ บทเพลง สารคดี และบทร้อยกรองง่ายๆ เรื่องราวจากบทเรียนใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น	84
4	สร้างแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 1 ฉบับ โดยสร้างเป็น แบบทดสอบ ภาควิชาความรู้ ความเข้าใจ วัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	86
5	แบบแผนการทดลอง One Group pretest-posttest Design.....	88
6	ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	90
7	แสดงผลการทดลองหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ	97
8	แสดงคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ	98

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ	70
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	81

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่

หน้า

- 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ 124
- 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ 151
- 3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามในแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 179
- 4 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ 180
- 5 ผลการประเมินความสอดคล้องความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 187
- 6 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ 189

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่ ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 12)

การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และการพัฒนาประเทศ เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน มีความเข้าใจเรื่องการเมือง เศรษฐกิจและสังคมสามารถปรับตัวให้เข้ากับ ความก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์กับตนเองและประเทศทั้งสิ้น กระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญจึงกำหนดให้มีตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ควรพัฒนาการอ่าน ให้ผู้เรียน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ จึงกำหนดสาระการ เรียนรู้ในวิชาภาษาไทยให้อยู่ในกลุ่มการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักเพื่อสร้างพื้นฐาน การคิด การเรียนรู้ และการแก้ปัญหา มุ่งเน้นให้มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือข้อกำหนด เกี่ยวกับคุณภาพที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน ให้มีมาตรฐานและพัฒนาทั้งด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดี วรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 7) การพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านจับใจความย่อมนำเครื่องมือใน การแสวงหาความรู้ของผู้เรียน ซึ่งครูจำเป็นต้องพัฒนาสื่อและนวัตกรรมให้น่าสนใจเพื่อ ประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้ครูทราบจุดเด่นหรือ

จุดค้อยของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้และสามารถเสริมสร้างความรู้และพัฒนาทักษะทางการอ่านให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2546 : 1) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์ตั้งแต่เด็กจนโต การอ่านมีความจำเป็นและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองได้นั้น จะต้องอาศัยประชาชนที่มีการศึกษา มีความรู้ที่ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นพื้นฐานของการสร้างองค์ความรู้ที่สำคัญในการส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้ทำให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ

ด้วยความสำคัญของการอ่านจับใจความ ดังกล่าว ย่อมเป็นเครื่องชี้วัดถึงความสำคัญของการอ่านได้เป็นอย่างดีหากแต่การเรียนการสอนภาษาไทยนั้นมิได้มุ่งหวังเพียงการอ่านออกเขียนได้เท่านั้น หัวใจสำคัญของการเรียนการสอนภาษาไทยอยู่ที่นักเรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง นำความรู้ความเข้าใจไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดจนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ รวมทั้งต้องพิทักษ์รักษาและสืบสานภาษาไทยไว้ในฐานะที่ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นเอกราชของชาติไทย ด้วยเหตุผลที่ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน จนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ ในชีวิตจริง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 12)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ปัญหาที่พบมากและสำคัญที่สุด คือการอ่านจับใจความ ผู้เรียนอ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์ในการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และศึกษาวิชาต่าง ๆ ด้วย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 188) สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 417) พบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความช่วยให้อ่านหนังสือได้รวดเร็ว จึงจำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอ่านเรื่องอะไรหรือจะอยู่ระดับไหนก็ตาม เพราะถ้าไม่สามารถจับใจความได้ ก็ไม่ได้ประโยชน์จากการอ่าน และฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2549 : 115) พบว่า ความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน อยู่ที่ความสามารถในการอ่านจับใจความ ถ้านักเรียนอ่านไม่เข้าใจและจับ

ใจความไม่ได้จะเกี่ยวหน้าต่อการเรียน มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน ไม่เกิดนิสัยรักการอ่านและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

จากที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารของนักวิชาการหลายคนได้ให้ความสำคัญในการอ่านจับใจความภาษาไทย เช่น ทศพร เกตุถนอม (2540 : 69) ได้ศึกษาการอ่านเป็นทักษะสำคัญในการแสวงหาความรู้ และสร้างเสริมภูมิปัญญาในการพัฒนาชีวิต เพื่อความสร้างสรรค์และบันเทิงใจ ทั้งยังทำให้คนเป็นคนทันโลกทันเหตุการณ์ นอกจากนี้การอ่านยังเป็นพื้นฐานสำคัญของการคิดทั้งความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ การแสดงความคิดเห็น การตีความ และการสังเคราะห์

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 8) ได้กล่าวว่าการอ่านยังพัฒนาความคิดที่สามารถจับใจความในเรื่องที่อ่าน ซึ่งการอ่านจับใจความเรื่องได้ดีย่อมนำไปสู่ความคิดที่ดี เพราะผู้อ่านจะได้ทราบแนวคิดและเกิดความรู้ต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านแล้วนำมาตีความหมายที่จะเกิดเป็นแนวคิดของตนเอง

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน (2547 : 3) การอ่านในวิชาภาษาไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในด้านการอ่าน โดยให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิด เพื่อแปลความตีความ จับใจความสำคัญ สามารถอ่านได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ รู้จักวินิจฉัยตัดสินใจ รวมทั้งนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพูดและการเขียน การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต สอดคล้องกับยุคปัจจุบันที่เป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ทำให้ผู้อ่านรู้ข่าวสารทั่วโลก และมีความสุข การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ความสามารถต่าง ๆ ก็ได้จากการอ่านนั่นเอง เมื่อศึกษาผลงานทางวิชาการที่ผ่านมาพบสาเหตุด้านการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่ไม่สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่ง วรรณพร อภิธรรมวิวัฒน์ (2552 : 83) ได้ศึกษาด้านการอ่านของนักเรียน พบว่า อ่านแล้วไม่เกิดความรู้ ไม่เข้าใจในสิ่งที่อ่าน ไม่สามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ไม่สามารถแยกแยะรายละเอียดปลีกย่อยได้ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการเรียนวิชาอื่น ๆ ต่ำลงไปด้วย และปัญหาในการสอนอ่านจับใจความของนักเรียนคือ การจัดกิจกรรมไม่กระตุ้นหรือดึงดูดใจผู้เรียนที่จะทำให้เกิดความอยากอ่าน การสอนอ่านจึงควรต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการแก้ปัญหาถ้าผู้สอนรู้จักใช้วิธีการจัดกิจกรรมและวิธีสอนที่เหมาะสมน่าสนใจ การนำสื่อการเรียน และวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้มากขึ้นก็จะช่วยพัฒนาการอ่านและ

สามารถชักจูงให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการอ่านได้ดียิ่งขึ้น การสอนอ่านของครูส่วนมาก มักจะมุ่งเน้นให้นักเรียนให้อ่านออกเสียงได้ถูกต้องเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงว่านักเรียนอ่านแล้ว จะจับใจความได้หรือไม่ ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วการอ่านที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ และ เอื้ออำนวยต่อการเรียนในวิชาต่าง ๆ ได้แก่ การอ่านจับใจความ ทั้งนี้เนื่องจากการอ่านจับ ใจความเป็นทักษะที่สำคัญเพราะผู้เรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือใน การแสวงหาความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันนี้การศึกษาได้ขยายขอบเขตออกไป อย่างกว้างขวาง ทั้งยังเปิดโอกาสให้ทุกคนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ไปตลอดชีวิตทั้งในระดับ โรงเรียน นอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยดังนั้น การอ่านจับใจความจึงมีความ จำเป็นในการพัฒนาตนเองให้ก้าวทันวิทยาการใหม่ ๆ ที่กำลังเจริญก้าวหน้า (วรรณ โสมประยูร. 2553 : 296)

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านไก่อ่า อำเภอรวยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของโรงเรียนบ้านไก่อ่า เห็นได้จากผลสรุปปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับผู้เรียน พบ ข้อบกพร่องด้านการอ่าน ซึ่งสาเหตุมาจากนักเรียนไม่เข้าใจหลักการอ่านจับใจความ ไม่เข้าใจ ข้อความที่อ่าน ตอบคำถามไม่ตรงประเด็น เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ และไม่สามารถสรุป ประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการสื่อสาร ดังได้เห็น จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (National Testing Report : NT) ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2555 - 2556 โรงเรียนบ้านไก่อ่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ผู้เรียนมีความรู้และทักษะทางด้านภาษามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.29 (โรงเรียนบ้านไก่อ่า. 2556 : 2) จากผลการประเมินดังกล่าวจึงควรมีการปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นพัฒนาทักษะทางภาษา โดยเฉพาะ ทักษะการอ่านจับใจความ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน เพื่อให้ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้น ซึ่งเป็นขั้นที่ผู้วิจัยทำการสอน พบว่า นักเรียนมีปัญหาในการอ่าน กล่าวคือนักเรียนอ่านไม่เข้าใจ ในสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ ไม่สามารถสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ได้ การแก้ไขปัญหาด้านการอ่านจับใจความของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านไก่อ่า จึง เป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องดำเนินการแต่เนิ่น ๆ แนวทางหนึ่งในการดำเนินการปรับปรุง คือการใช้ สื่อ ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจในการเรียนของนักเรียนได้ดีขึ้น โดยเฉพาะแบบฝึกทักษะ

เนื่องจากเหมาะที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการให้ความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบฝึกทักษะถือเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งของการสอนที่ช่วยลดเวลาการสอนของครู ทั้งยังช่วยในการจัดระบบการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง ด้วยการลงมือประกอบกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉงตามลำดับขั้นทีละน้อย มีโอกาสได้รับข้อคิดชมทันที

เนื่องจากปัญหาการอ่านเพื่อจับใจความ ได้มีนักการศึกษาหลายคน ได้คิดค้นวิธีการแก้ปัญหาหลายวิธีด้วยกันเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการสอนอ่านเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านจับใจความและวิธีที่น่าสนใจและเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยเห็นว่าการใช้แบบฝึกทักษะในการสอนภาษาไทยเป็นวิธีการสอนที่สนุกสนานวิธีหนึ่ง ที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกหัดในส่วนที่เพิ่มหรือเสริมจากหนังสือเรียน ทั้งยังช่วยเสริมทักษะให้ดีขึ้นเป็นการสนองต่อเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่นักเรียนทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนนั้น จะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จแบบฝึกจะช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทนอีกทั้งยังช่วยให้ครูเห็นจุดบกพร่องของนักเรียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทัน่วงที เป็นการประหยัดเวลาของครูในการเตรียมสร้างแบบฝึกเสริมทักษะและนักเรียนไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกทำให้มีโอกาสฝึกฝนมากขึ้น ซึ่งตรงกับรายงานการวิจัยของเอมอร์ สงวนดี (2546 : 60) ที่พบว่าการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมที่สามารถใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญ และสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.07 / 82.83 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะภาษาไทยเพื่อสอนซ่อมเสริมจะมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการสอน โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยในการฝึกทักษะ และพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร หากสร้างแบบฝึกตามหลักจิตวิทยา ซึ่งรอนด์ไคค์ ได้กล่าวไว้ว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ได้ก็ต่อเมื่อ ได้มีการฝึกฝน หรือทำซ้ำในสิ่งนั้น บ่อย ๆ เพราะถ้าได้ฝึกซ้ำบ่อย ๆ ย่อมเกิดความชำนาญ วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2549 : 96) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่าแบบฝึกเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนทำแบบฝึกมาก ๆ จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดี เพราะนักเรียนจะได้นำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น การอ่านจับใจความมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญ สามารถจับใจความของเนื้อเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว และถูกต้อง เพียงแต่ครูต้องสร้างรูปแบบให้เหมาะสมกับวัยและ

ความสนใจของนักเรียน โดยให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยา ซึ่งแบบฝึกควรมีหลายรูปแบบ มีภาพและกิจกรรมที่เร้าความสนใจ เพื่อสร้างความสนใจให้นักเรียนอ่านจับใจความมากยิ่งขึ้น แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพ ช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

จากสภาพปัญหาการอ่านจับใจความและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีบทบาทการทำกิจกรรมมากขึ้น อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน โรงเรียนบ้านไก่อ่า ตำบลหนองพอก อำเภอรวยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

มีเนื้อหา ได้แก่ นิทาน บทความ ข่าว สารคดี บทร้อยกรอง เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลองครั้งนี้อยู่ในมาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่านประกอบด้วยตัวชี้วัดดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุ

เหตุผลประกอบ

ตัวชี้วัดที่ 5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4. ระยะเวลาทำการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนากระบวนการที่บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมพัฒนาการคิดและความสามารถ โดยอาศัยประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนทำให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ การเชื่อมโยงเนื้อหาที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์เดิม ผู้เรียนสามารถสรุปความรู้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจใหม่หรือมีทัศนคติใหม่ๆเกิดขึ้นในการฝึกให้อ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้เรียนรู้เรื่องนิทาน บทความ ข่าว สารคดี บทร้อยกรอง แล้วสามารถตั้ง

คำถามและตอบคำถามจากเรื่องทีอ่าน สรุปใจความสำคัญของเรื่อง ค้นหาแนวคิดของเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องทีอ่าน

แบบฝึกทักษะ หมายถึง เอกสารที่สร้างขึ้นใช้ฝึกให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านจับใจความที่มีคำชี้แจงที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ใช้เวลาที่เหมาะสม มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ จุดประสงค์เด่นชัด ใช้ภาษาเหมาะสม มีคำอธิบายหรือคำสั่งที่ชัดเจน คำถามและกิจกรรมที่ทำทยเล่มประกอบด้วย ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบย่อยหลังแบบฝึกทักษะ ซึ่งเนื้อหาที่นำมาทำการวิจัยได้แก่ นิทาน บทความ ข่าว สารคดี บทร้อยกรอง

ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ หมายถึง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ 80/80 (E₁ / E₂)

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนทุกคนและแบบทดสอบท้ายแบบฝึกการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละคะแนนของนักเรียนทุกคนรวมกันที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้ร้อยละ 80

ค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) หมายถึง ค่าคะแนนที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการนำความรู้ ความเข้าใจจากเรื่องทีอ่านไปใช้ตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่แสดงออกถึงความรู้สึก ชอบ สนใจ มีความกระตือรือร้นและความตั้งใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านไถ่ป่า มีการพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ครูได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสารสนเทศด้านการเรียนการสอนสำหรับพัฒนาการอ่านจับใจความ โดยมีแบบฝึกทักษะเป็นสื่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความประกอบแบบ ฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ
3. การอ่านจับใจความ
4. แผนผังความคิด
5. แบบฝึกทักษะ
6. แผนการจัดการเรียนรู้
7. การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล
8. ความพึงพอใจ
9. บริบทของโรงเรียนบ้านไก่อ่า
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดการวิจัย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 1 - 18) สรุปกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงานและดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และ

สร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดง ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การ เรียนรู้อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

1. เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการวิเคราะห์วิจารณ์และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้มี 5 สาระ 5 มาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้ความคิดไปใช้เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และการเขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3. มาตรฐานและตัวชี้วัด

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	1. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทหรือกรอนง่าย ๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว 2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทหรือกรอนง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.2 ไม่น้อยกว่า 1,200 คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย - คำที่มีตัวการ์นต์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>4. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ</p> <p>5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน</p> <p>7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ</p> <p>8. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ</p> <p>9. มีมารยาทในการอ่าน</p>	<p>- คำที่มี รร</p> <p>- คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง</p> <p>- คำพ้อง</p> <p>- คำพิเศษอื่น ๆ เช่น คำที่ใช้ ท ฤ ฎ ๆ</p> <p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น</p> <p>- นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น</p> <p>- เรื่องเล่าสั้น ๆ</p> <p>- บทเพลงและบทร้อยกรอง</p> <p>- บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น</p> <p>- ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน</p> <p>การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น</p> <p>- หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย</p> <p>- หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน</p> <p>การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ</p> <p>- คำแนะนำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน</p> <p>- ประกาศ ป้ายโฆษณา และคำขวัญ</p> <p>การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ</p> <p>มารยาทในการอ่าน เช่น</p> <p>- ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น</p> <p>- ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน</p> <p>- ไม่ทำลายหนังสือ</p> <p>- ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่าน</p>

สรุป หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ 5 สาระ 5 มาตรฐานการเรียนรู้ ในการวิจัยในครั้งนี้ใช้สาระที่ 1

การอ่าน การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน บทความ บทเพลง สารคดี บทร้อยกรอง บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ

กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการทางด้านความคิด และพัฒนาการของเด็กทั้งกระบวนการและองค์ประกอบและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของเด็ก เป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา

เพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่ามี ขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร ทฤษฎีของเพียเจต์ตั้งอยู่บนรากฐานของทั้งองค์ประกอบที่เป็นพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม เขาอธิบายว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งเด็กให้ข้ามจากพัฒนาการจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง เพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม เพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการกระตุ้นเด็กให้มีความรู้เร็วขึ้น เพียเจต์สรุปว่า พัฒนาการของเด็กสามารถอธิบายได้โดยลำดับระยะพัฒนาทางชีววิทยาที่คงที่ แสดงให้เห็นปรากฏโดยปฏิสัมพันธ์ของเด็กกับสิ่งแวดล้อม

2. ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ มีสาระสรุปได้ดังนี้ (Lall and Lall. 1983 : 45 - 54) พัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น ดังนี้

2.1 ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensori - Motor Stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี พฤติกรรมของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ เช่น การไขว่คว้า การเคลื่อนไหว การมอง การดู ในวัยนี้เด็กแสดงออกทางด้านร่างกายให้เห็นว่ามีสติปัญญาด้วยการกระทำ เด็กสามารถแก้ปัญหาได้ แม้ว่าจะไม่สามารถอธิบายได้ด้วยคำพูด เด็กจะต้องมีโอกาสที่จะปะทะกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพัฒนาการด้านสติปัญญาและความคิดในขั้นนี้ มีความคิดความเข้าใจของเด็กจะก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เช่น สามารถประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อ และสายตา เด็กในวัยนี้มักจะทำอะไรซ้ำบ่อย ๆ เป็นการเลียนแบบ พยายามแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูก เมื่อสิ้นสุดระยะนี้เด็กจะมีการแสดงออก

ของพฤติกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการแต่กิจกรรมการคิดของเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่ยังคงอยู่เฉพาะสิ่งที่สามารถสัมผัสได้เท่านั้น

2.2 ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่อายุ 2 - 7 ปี แบ่งออกเป็นชั้นย่อยอีก 2 ชั้น คือ

ขั้นก่อนเกิดสัจกัณฑ์ (Preconceptual Thought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็กอายุ 2-4 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีเหตุผลเบื้องต้น สามารถจะโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ หรือมากกว่ามาเป็นเหตุผลเกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน แต่เหตุผลของเด็กวัยนี้ยังมีขอบเขตจำกัดอยู่ เพราะเด็กยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือถือความคิดตนเองเป็นใหญ่ และมองไม่เห็นเหตุผลของผู้อื่น ความคิดและเหตุผลของเด็กวัยนี้ จึงไม่ค่อยถูกต้องตามความเป็นจริงนัก นอกจากนี้ความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ ยังคงอยู่ในระดับเบื้องต้น เช่น เข้าใจว่าเด็กหญิง 2 คน ชื่อเหมือนกัน จะมีทุกอย่างเหมือนกันหมด แสดงว่าความคิดรวบยอดของเด็กวัยนี้ยังไม่พัฒนาเต็มที่ แต่พัฒนาการทางภาษาของเด็กเจริญรวดเร็วมาก

ขั้นการคิดแบบญาณหยั่งรู้ นึกออกเอง โดยไม่ใช้เหตุผล (Intuitive Thought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็ก อายุ 4 - 7 ปี ขั้นนี้เด็กจะเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รวมทั้งตัวชี้ขึ้น รู้จักแยกประเภทและแยกชิ้นส่วนของวัตถุ เข้าใจความหมายของจำนวนเลข เริ่มมีพัฒนาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ แต่ไม่แจ่มชัดนัก สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้โดยไม่คิดเตรียมล่วงหน้าไว้ก่อน รู้จักนำความรู้ในสิ่งหนึ่งไปอธิบายหรือแก้ปัญหาอื่นและสามารถนำเหตุผลต่างๆ ไปมาสรุปแก้ปัญหา โดยไม่วิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนเสียก่อนการคิดหาเหตุผลของเด็กยังขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนรับรู้ หรือสัมผัสจากภายนอก

2.3 ขั้นปฏิบัติการคิดด้านรูปธรรม (Concrete Operation Stage) ขั้นนี้จะเริ่มจากอายุ 7 - 11 ปี พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้สามารถสร้างกฎเกณฑ์และตั้งเกณฑ์ในการแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่ได้ เด็กวัยนี้สามารถที่จะเข้าใจเหตุผล รู้จักการแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมได้ สามารถที่จะเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องความคงตัวของสิ่งต่าง ๆ โดยที่เด็กเข้าใจว่าของแข็งหรือของเหลวจำนวนหนึ่งแม้ว่าจะเปลี่ยนรูปร่างไปก็ยังมีน้ำหนัก หรือปริมาตรเท่าเดิม สามารถที่จะเข้าใจความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ส่วนรวม ลักษณะเด่นของเด็กวัยนี้คือ ความสามารถในการคิดย้อนกลับ นอกจากนั้นความสามารถในการจำของเด็กใน ช่วงนี้มีประสิทธิภาพขึ้น สามารถจัดกลุ่มหรือจัดการได้อย่างสมบูรณ์ สามารถสนทนากับบุคคลอื่นและเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้ดี

2.4 ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal Operational Stage) นี้จะเริ่มจากอายุ 11-15 ปี ในขั้นนี้พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้เป็นขั้นสุดยอด คือเด็กในวัยนี้จะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่ ความคิดแบบเด็กจะสิ้นสุดลง เด็กจะสามารถที่จะคิดหาเหตุผลนอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ สามารถที่จะคิดแบบนักวิทยาศาสตร์ สามารถที่จะตั้งสมมุติฐานและทฤษฎี และเห็นว่าความเป็นจริงที่เห็นด้วยการรับรู้ที่สำคัญเท่ากับความคิดกับสิ่งที่อาจจะเป็นไปได้ เด็กวัยนี้มีความคิดนอกเหนือไปกว่าสิ่งปัจจุบัน สนใจที่จะสร้างทฤษฎีเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างและมีความพอใจที่จะคิดพิจารณาเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีตัวตน หรือสิ่งที่เป็นามธรรม พัฒนาการทางการรู้คิดของเด็กในช่วงอายุ 6 ปีแรกของชีวิต ซึ่งเพียเจต์ ได้ศึกษาไว้เป็นประสบการณ์ สำคัญที่เด็กควรได้รับการส่งเสริม มี 6 ขั้น ได้แก่

2.4.1 ขั้นความรู้แตกต่าง (Absolute Differences) เด็กเริ่มรับรู้ในความแตกต่างของสิ่งของที่มองเห็น

2.4.2 ขั้นรู้สิ่งตรงกันข้าม (Opposition) ขั้นนี้ได้รู้ว่ของต่าง ๆ มีลักษณะตรงกันข้ามเป็น 2 ด้าน เช่น มี - ไม่มี หรือ เล็ก - ใหญ่

2.4.3 ขั้นรู้หลายระดับ (Discrete Degree) เด็กเริ่มรู้จักคิดสิ่งทีเกี่ยวกับลักษณะที่อยู่ตรงกลางระหว่างปลายสุดสองปลาย เช่น ปานกลาง น้อย

2.4.4 ขั้นความเปลี่ยนแปลงต่อเนื่อง (Variation) เด็กสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ เช่น บอกถึงความเจริญเติบโตของต้นไม้

2.4.5 ขั้นรู้ผลของการกระทำ (Function) ในขั้นนี้เด็กจะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลง

2.4.6 ขั้นการทดแทนอย่างลงตัว (Exact Compensation) เด็กจะรู้ว่าการกระทำหนึ่งของสิ่งหนึ่งเปลี่ยนแปลงย่อมมีผลต่ออีกสิ่งหนึ่งอย่างหักเหเทียบกันภาษาและกระบวนการคิดของเด็กแตกต่างจากผู้ใหญ่ กระบวนการทางสติปัญญามีลักษณะดังนี้

1) การซึมซับหรือการดูดซึม (Assimilation) เป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์ เรื่องราว และข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

2) การปรับและจัดระบบ (Accommodation) คือ กระบวนการทางสมองในการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากันเป็นระบบหรือเครือข่ายทางปัญญาที่ตนสามารถเข้าใจได้ เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้น

3) การเกิดความสมดุล (Equilibration) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากขั้นของการปรับ หากการปรับเป็นไปอย่างผสมผสานกลมกลืนก็จะก่อให้เกิดสภาพที่มีความสมดุลขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ ก็จะเกิดภาวะความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาขึ้นในตัวบุคคล

3. การนำไปใช้ในการจัดการศึกษา / การสอน

เมื่อทำงานกับนักเรียน ผู้สอนควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนดังต่อไปนี้

3.1 นักเรียนที่มีอายุเท่ากันอาจมีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีโอกาสที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของเขา นักเรียนแต่ละคนจะได้รับประสบการณ์ 2 แบบคือ

3.1.1 ประสบการณ์ทางกายภาพ (Physical Experiences) จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนแต่ละคนได้ปฏิสัมพันธ์กับวัตถุต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมโดยตรง

3.1.2 ประสบการณ์ทางตรรกศาสตร์ (Logicomathematical Experiences) จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนได้พัฒนาโครงสร้างทางสติปัญญาให้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม

3.2 หลักสูตรที่สร้างขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

3.2.1 เน้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน โดยต้องเน้นให้นักเรียนใช้ศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด

3.2.2 เสนอการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนพบกับความแปลกใหม่

3.2.3 เน้นการเรียนรู้ต้องอาศัยกิจกรรมการค้นพบ

3.2.4 เน้นกิจกรรมการสำรวจและการเพิ่มขยายความคิดในระหว่างการเรียนรู้การสอน

3.2.5 ใช้กิจกรรมขัดแย้ง (Cognitive Conflict Activities) โดยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนอกเหนือจากความคิดเห็นของตนเอง

3.3 การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนควรดำเนินการดังต่อไปนี้

3.3.1 ถามคำถามมากกว่าการให้คำตอบ

3.3.2 ครูผู้สอนควรจะพูดให้น้อยลง และฟังให้มากขึ้น

3.3.3 ควรให้เสรีภาพแก่นักเรียนที่จะเลือกเรียนกิจกรรมต่าง ๆ

3.3.4 เมื่อนักเรียนให้เหตุผลผิด ควรถามคำถามหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนใหม่ เพื่อนักเรียนจะได้แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง

3.4 ซึ่งระดับพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียนจากงานพัฒนาการทางสติปัญญาชั้นนามธรรมหรือจากงานการอนุรักษ์ เพื่อดูว่านักเรียนคิดอย่างไร

3.4.1 ยอมรับความจริงที่ว่า นักเรียนแต่ละคนมีอัตราพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน

3.4.2 ผู้สอนต้องเข้าใจว่านักเรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้นในระดับความคิดขั้นต่อไป

3.4.3 ตระหนักว่าการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพราะจดจำมากกว่าที่จะเข้าใจ เป็นการเรียนรู้ที่ไม่แท้จริง (Pseudo Learning)

3.4.4 ในชั้นประเมินผล ควรดำเนินการสอนต่อไปนี้

3.4.5 มีการทดสอบแบบการให้เหตุผลของนักเรียน

3.4.6 พยายามให้นักเรียนแสดงเหตุผลในการตอบคำถามนั้น ๆ

3.4.7 ต้องช่วยเหลือนักเรียนที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาต่ำกว่าเพื่อร่วมชั้น

ในการจัดการเรียนการสอนของเพียเจต์ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียน นักเรียนที่มีอายุเท่ากันอาจมีชั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของผู้เรียน

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์

บรูเนอร์ (Bruner) เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจและศึกษาเรื่องของพัฒนาการทางสติปัญญาต่อเนื่องจากเพียเจต์ บรูเนอร์เชื่อว่ามนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตัวเอง (Discovery Learning) แนวคิดที่สำคัญ ๆ ของบรูเนอร์ มีดังนี้ (Bruner, 1963 : 1 - 54)

5. ทฤษฎีการเรียนรู้

5.1 การจัดโครงสร้างของความรู้ให้มีความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก

5.2 การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ

5.3 การคิดแบบหยั่งรู้ (Intuition) เป็นการคิดหาเหตุผลอย่างอิสระที่สามารถช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้

5.4 แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้

5.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์แบ่งได้เป็น 3 ชั้นใหญ่ ๆ คือ

5.5.1 ชั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) คือ ชั้นของการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่าง ๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ดี การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ

5.5.2 ชั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นชั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพแทนของจริงได้

5.5.3 ชั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นชั้นการเรียนรู้สิ่งที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรมได้

5.6 การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอด หรือสามารถจัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

5.7 การเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุด คือ การให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Discovery Learning)

6. การนำไปใช้ในการจัดการศึกษา / การสอน

6.1 กระบวนการค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ดีมีความหมายสำหรับผู้เรียน

6.2 การวิเคราะห์และจัดโครงสร้างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ต้องทำก่อนการสอน

6.3 การจัดหลักสูตรแบบเกลียว (Spiral Curriculum) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสอนเนื้อหาหรือความคิดรวบยอดเดียวกันแก่ผู้เรียนทุกระดับ โดยต้องจัดเนื้อหาความคิดรวบยอดและวิธีสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของผู้เรียน

6.4 ในการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระให้มากเพื่อช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

6.5 การสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน

6.6 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

6.7 การสอนความคิดรวบยอดให้แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น

6.8 การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

สรุปได้ว่าการที่จะนำไปจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีบูรณาการ เชื่อว่ามนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตัวเอง ผู้สอนต้องมีการวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสม การเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระให้มากเพื่อช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน สร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

การอ่านจับใจความ

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

1. ความหมายของการอ่านจับใจความ

ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542 : 236) ได้ให้ความหมายการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านแล้วสรุปใจความสำคัญหรือข้อความที่สำคัญ ด้วยการจดบันทึกย่อหรือจดจำไว้ในสมองหรือด้วยการขีดเส้นใต้ไว้ในหนังสือ นั้น ใจความสำคัญที่ผู้อ่านได้รับอาจมีหลายลักษณะตามแต่จะต้องการเช่น เป็นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เป็นความรู้หรือข้อมูลที่ผู้อ่านสนใจ เป็นแนวคิดหรือทัศนคติของผู้เขียนหรือเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง

กรมวิชาการ (2543 : 188) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่าน ที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งใจความสำคัญของเรื่อง คือ ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมดข้อความอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่งหรือตอนหนึ่ง จะมีใจความสำคัญที่สุด เพียงหนึ่งเดียวนอกนั้นเป็นใจความรอง คำว่าใจความสำคัญนี้ ผู้รู้ได้เรียกไว้เป็นหลายอย่าง เช่น ข้อคิดสำคัญของเรื่อง แก่นของเรื่อง หรือความคิดหลักของเรื่องแต่จะเป็นอย่างไรก็ตามใจความสำคัญก็คือสิ่งที่ เป็นสาระที่สำคัญที่สุดของเรื่อง

อวยพร พาณิช และคณะ (2544 : 42) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องอ่านค่อนข้างละเอียด อ่านอย่างเข้าใจและเข้าถึงระดับลึกๆ ได้ทั้งในแง่แนวคิด จุดมุ่งหมายและอารมณ์ โดยมุ่งเก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องในแง่ต่าง ๆ การอ่านในขั้นแรกนี้จะเป็นพื้นฐานของการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ต่อไป

เสนีย์ วิลาวรรณ (2545 : 128) การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิต เพราะปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสารผ่านเทคโนโลยียังต้องอาศัยการอ่าน ดังนั้นการสอนอ่านเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านแล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 8) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการอ่าน ที่ผู้อ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง จะต้องมีการฝึกฝนทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนกำหนดขึ้น ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตนช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความสำคัญ

กรมวิชาการ (2545 : 188) ให้นิยามว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 188) ให้นิยามว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 120) ให้นิยามว่า การอ่านจับใจความหมายถึง การแปลความหมายของอักษรออกมาเป็นความคิด ซึ่งไม่ได้พูดออกมาเป็นเสียงและนำความคิดเห็นนั้นไปใช้ประโยชน์

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2549 : 115) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นการเก็บใจความสำคัญของเรื่องต่าง ๆ ที่อ่านแล้วนำมาถ่ายทอดเรื่องนั้น ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้โดย การพูดหรือการเขียนด้วยถ้อยคำสำนวนภาษาของตนเอง ข้อความที่เรียบเรียงขึ้นใหม่นั้นจะต้องมีความกระชับรัดกุม และมีใจความสำคัญครบถ้วน

โดยสรุป การอ่านจับใจความหมายถึง การอ่านเพื่อค้นหาสาระของเรื่องที่อ่านสามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจความหมายแล้วใช้ความคิดเห็นของตนช่วยตัดสินใจในการเลือกใจความจากเรื่องที่อ่าน สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์นำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

2. หลักการอ่านและกระบวนการอ่านจับใจความ

การอ่านเพื่อจับใจความมีหลักการอ่านและกระบวนการอ่านดังนี้

กรมวิชาการ (2543 ข : 1 - 2) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการอ่านจับใจความ ว่าควรมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การรับรู้ กระบวนการอ่านเกิดขึ้นเมื่อผู้อ่านเห็นตัวอักษร แล้วเกิดการรับรู้ และรู้จากคำต่าง ๆ เมื่ออ่านมากก็จะรู้จักคำมาก

ขั้นที่ 2 การเข้าใจ เมื่อผู้อ่านเกิดการรับรู้ก็จะเกิดความเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน การเข้าใจความหมายเรื่องที่อ่านของแต่ละคน ขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับคำเหล่านั้น เพราะคำบางคำมีความหมายมากกว่าหนึ่งความหมาย ดังนั้นบริบทจะช่วยให้เข้าใจ เรื่องที่อ่านได้ตรงกันหรือใกล้เคียงกับเจตนาของผู้เขียน

ขั้นที่ 3 การเชื่อมโยง เมื่อผู้อ่านอ่านเรื่องแล้วก็จะเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านแล้วเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์ที่สะสมมาแต่เดิม ดังนั้นผู้อ่านบางคนก็อาจคิดคล้อยตามหรือคัดค้านไม่เห็นด้วยกับผู้เขียน

ขั้นที่ 4 การสรุป ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้อ่านรวบรวมความเข้าใจเรื่องที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์ที่สะสมมาแต่เดิม แล้วสรุปความรู้ ความคิด ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจใหม่หรือมีทัศนคติใหม่ ๆ เกิดขึ้น ในการฝึกให้อ่านจับใจความ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 188 - 189) ได้เสนอวิธีการไว้ดังนี้

1. หาประโยคใจความสำคัญและประโยคใจความสำคัญรองแต่ละย่อหน้าซึ่งมีลักษณะดังนี้ ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า ซึ่งพบมาก ใจความสำคัญอยู่กลาง ย่อหน้า ใจความสำคัญอยู่ท้ายย่อหน้า และใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า
2. เมื่อได้ประโยคใจความสำคัญแล้ว พิจารณาหาส่วนที่เป็นใจความสำคัญของเรื่องโดยตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออก ถ้าเรื่องเป็นร้อยกรองให้เขียนเป็นร้อยแก้วก่อน
3. เรียบเรียงใหม่เป็นสำนวนภาษาของตนเอง
4. จิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการอ่านจับใจความในการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความ ครูผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา และพื้นฐานประสบการณ์เรียนรู้ของนักเรียนเพื่อประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความ

แววมยุรา เหมือนนิล (2541 : 126 - 127) ได้เสนอทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนควรศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

จิตวิทยาการเรียนรู้การสอนอ่านจะได้ผลดี ถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอนและเนื้อหาสาระที่เรียน ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องรู้จักใช้จิตวิทยาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก การสร้างบรรยากาศการสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้แบบผสมผสานของ Gagne โดยครูต้องคำนึงถึงความพร้อม และความแตกต่างระหว่างบุคคลตามทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ทั้งเงื่อนไขการเรียนรู้ภายในและเงื่อนไขการเรียนรู้ภายนอกที่มีผลต่อการเรียนรู้ตามกระบวนการทางปัญญาในการเรียนรู้คือ

1. การเตรียมการเรียนรู้ คือการทำให้เกิดความสนใจ การทำให้เกิดความคาดหวัง และการนำเอาข้อมูลหรือทักษะที่เกี่ยวข้องออกมาจากความจำระยะยาวในการทำให้เกิดความสนใจนั้น โดยการใช้สื่อ เพื่อบอกให้กับนักเรียนรู้ว่า เขาจะต้องเรียนรู้อะไรบ้าง

2. การเรียนรู้และการแสดงออก คือการเลือกการเรียนรู้ การกำหนดรหัสอย่างมีความหมาย นำเอาความรู้จากหน่วยความจำมาใช้ในการตอบสนอง และการเสริมแรง นักเรียนจะเลือกเอาสิ่งเร้าที่สำคัญเข้ามา เพื่อเก็บไว้ในความทรงจำและเกิดความรู้ใหม่

3. การถ่ายโอนการเรียนรู้ คือ การให้สัญญาณในการดึงเอาความรู้มาใช้และการแผ่ขยายการเรียนรู้ การถ่ายโอนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบุคคลได้นำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในสภาพการณ์อื่น ๆ นอกเหนือจากสภาพการณ์ที่ได้รับการเรียนรู้ทฤษฎีการเรียนรู้ธอร์นไคด์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 99 - 100 อ้างอิงมาจาก Thonidike. 1977) การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร การฝึกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการอ่านต้องอาศัยจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีเชื่อมโยงของ เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่านจับใจความดังต่อไปนี้

2.1 กฎแห่งความพร้อม ก่อนที่จะมีการเรียนรู้เกิดขึ้น ผู้สอนต้องสำรวจว่านักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนทั้งร่างกาย จิตใจหรือไม่อย่างไร และต้องมีการจูงใจให้เกิดความพร้อมก่อนจึงจะเกิดการเรียนรู้โดยยึดหลักความพึงพอใจของนักเรียนเป็นสำคัญ

2.2 กฎแห่งการฝึกฝนเมื่อต้องการให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ ต้องให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนและหมั่นฝึกฝนหรือนำสิ่งที่รู้นั้นมาใช้บ่อย ๆ

2.3 กฎแห่งผล การให้นักเรียนทราบผลการเรียนทันทีและยกย่องชมเชย ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและเป็นการเสริมแรงให้อยากเรียนบทเรียนต่อไปอีก

สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่เน้นการฝึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรคำนึงถึงจิตวิทยาและทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนสูงสุด

3. การสอนอ่านจับใจความ

การสอนอ่านจับใจความมีหลายรูปแบบนักการศึกษาได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้
 สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 95- 96) ได้นำหลักจิตวิทยาการอ่านมา
 ประยุกต์กับหลักการของ Bloom เพื่อนำมาใช้ในการฝึกอ่าน 6 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเริ่มต้นของการอ่าน สมองจะต้องจดจำเรื่องราวให้ได้ จำ
 ความหมายของคำยากจำชื่อตัวละคร และเหตุการณ์สำคัญ ครูผู้สอนจะใช้วิธีการตั้งคำถาม ถาม
 เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านการสะกดคำยาก หรือการให้ความหมายของคำยาก
2. ขั้นความเข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านได้อย่าง
 ถูกต้องด้วยคำพูดของตนเอง เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยคและข้อความที่ให้คติเตือนใจ สรุป
 เรื่องได้ การประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยเพียงใด คือการให้นักเรียนเล่าเรื่อง
 หรือตอบคำถาม
3. ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนมีการฝึกนำคำ ประโยคและเหตุการณ์ที่
 ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาอื่น ๆ
 คำถามที่ใช้มักจะเป็นการกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณานำความรู้มาใช้ให้เกิด
 ประโยชน์
4. ขั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถแยกองค์ประกอบย่อยของ
 แนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอก
 ได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กัน หรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย
5. ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นที่นักเรียนสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะ
 โครงสร้างที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สามารถเปรียบเทียบสุภาษิต คำพังเพยที่มีความหมาย
 ใกล้เคียงกันสรุปแนวคิดที่เหมือนกันหรือต่างกันได้อีกด้วย
6. ขั้นประเมินค่า เป็นการให้นักเรียนรู้จักคิดตัดสินใจเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือ
 ความจริงและอะไรคือความเท็จ พิจารณา ค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความ
 กตัญญูความซื่อซึ้งและรวมไปถึงความเป็นเหตุเป็นผล ฝึกให้นักเรียนรู้จักสังเกตการใช้ถ้อยคำ
 การบรรยายให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่าน

รัชนี้ เหรัญกิจ และคณะ (2545 : 96 - 98) เสนอวิธีการสอนอ่านใจจับความไว้ 9 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์ ครูน่านิทานหรือเรื่องราวที่สนใจพร้อมภาพประกอบมาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายหลังจากฟังเรื่องจบแล้ว

ขั้นที่ 2 สะท้อนประสบการณ์ ครูให้นักเรียนช่วยกันสำรวจคำยากจากนิทานหรือเรื่องราวที่ครูกำหนดให้อ่าน โดยสำรวจตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 คำที่อ่านไม่ได้ (คำใหม่)

2.2 คำที่ไม่เข้าใจความหมายจากนั้นครูน่านำคำที่มีปัญหามาให้นักเรียนฝึกอ่านอีกครั้งและหาความหมายของคำ โดยอนุญาตให้ใช้พจนานุกรมได้

ขั้นที่ 3 บูรณาการการสังเกตไปสู่มนคติ และความคิดรวบยอด โดยการศึกษาค้นคว้าตนเองหรือใบงานที่ครูเตรียมให้

ขั้นที่ 4 พัฒนามนคติ ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน ตั้งคำถาม ถาถามนักเรียนว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร บทสรุปเป็นอย่างไร มีข้อคิดอะไรบ้าง ความเห็นของนักเรียน ต่อเรื่องราวที่ได้อ่านพร้อมทั้งวาดภาพประกอบหรือแสดงบทบาทสมมุติ

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติตามมนคติ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อให้ช่วยกันคิดเรื่องหรือหาเรื่องราวที่น่าสนใจจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ มาสร้างคำถาม

ขั้นที่ 6 ปรึบแต่งให้สมบูรณ์ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเรื่องราวที่ได้อ่าน

ขั้นที่ 7 มาสร้างสรรค์ โดยระดมความคิดเพื่อผลิตผลงานที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

ขั้นที่ 8 วิเคราะห์คุณค่าและนำไปใช้ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเพื่อให้ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันซักถามเรื่องราวและอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

ขั้นที่ 9 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ นักเรียนนำผลงานไปจัดแสดงบนป้ายนิเทศสรุปได้ว่าขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความ เริ่มจากการอ่านเรื่องที่ครูกำหนดให้หรือการฟังเรื่องแล้วสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ ขั้นตอนต่อไปคือการนำความรู้ที่ได้จากเรื่องที่อ่านไปใช้แก้ปัญหา ในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนรวมทั้งการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปแนวคิดของเรื่องได้ขั้นตอนสุดท้ายคือ การประเมินค่าเรื่องที่อ่านว่าให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไรบ้าง

4. วิธีการวัดผลประเมินผลการอ่านจับใจความ

กรมวิชาการ (2543 ข : 88 - 89) เสนอแนวคิดการอ่านจับใจความว่าเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษา วิธีการวัดผลประเมินผลจึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอ่านในแต่ละครั้ง จึงได้เสนอหลักการพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษา เพื่อเป็นแนวทางการวัดและประเมินผล การเรียนภาษาไทยสำหรับครูผู้สอนดังต่อไปนี้

1. การบูรณาการทักษะทางภาษาทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูดซึ่งแต่ละทักษะมีความสำคัญที่ควรเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ทักษะทางภาษาทักษะหนึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษาอื่น ๆ ด้วย

2. นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาพร้อมกับการพัฒนาความคิดเนื่องจากภาษาเป็นสื่อของความคิด การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ควรจัดให้นักเรียนได้ใช้ภาษาตามสถานการณ์จริงทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อเป็นการฝึกทักษะทางสังคมในสถานการณ์จริง

3. นักเรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน ได้อย่างถูกต้องทั้ง ไวยากรณ์หรือหลักภาษา การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

4. นักเรียนทุกคนจะได้รับการพัฒนาทักษะทางภาษาเท่ากัน แต่การพัฒนาทางภาษาของแต่ละคนจะไม่เท่ากันตามศักยภาพของนักเรียน วิธีการเรียนรู้ก็ต่างกัน

5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาทักษะทางภาษาไปพร้อมๆ กับการเรียนรู้วัฒนธรรม เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

6. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ ใช้ในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การอภิปราย การเขียนรายงาน การตอบคำถาม ครูจะต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผนถูกต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 98) ได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการประเมินในชั้นเรียนไว้ว่า มีเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ดังนี้

ประการที่หนึ่ง การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพต้องส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและจะต้องมีอยู่ทุกชั้นตอนของกระบวนการคือ การประเมินผลก่อนเรียนเพื่อ

ตรวจสอบความรู้พื้นฐาน การประเมินผลระหว่างเรียนและการประเมินผลหลังเรียน โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าและต้องแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

ประการที่สอง การประเมินจะต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 26 กำหนดให้ประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาผลการประเมินด้วยวิธีการ ต่าง ๆ

ประการที่สาม การประเมินจะต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และยุติธรรม โดยการใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้

การอ่านจับใจความครูผู้สอนควรประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะอ่านจับใจความ เช่น ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน สามารถตั้งคำถามและตอบคำถาม เล่าเรื่องหรือเขียน แผนภาพโครงเรื่อง บอกแนวคิดของเรื่อง สรุปประเด็นสำคัญของเรื่อง ได้

สรุปได้ว่าการวัดผลประเมินผลการอ่านจับใจความ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการอ่าน ในแต่ละครั้งว่าต้องการวัดผลประเมินผลพฤติกรรมใด เช่น วัดความรู้ ความจำการนำไปใช้ และจะใช้เครื่องมือวัดแบบใดจึงจะเหมาะสมกับนักเรียนและนำไปปรับปรุงการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

5. การจัดการเรียนการสอนการอ่านจับใจความ

กรมวิชาการ (2546 ก : 190) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียน เหมาะสมกับเนื้อหาที่ให้กับนักเรียนอ่าน วุฒิภาวะ ประสบการณ์ และความสนใจของนักเรียน ใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นให้นักเรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ครูควรจัดทำสื่อการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นชุดพัฒนาการอ่านที่เหมาะสมกับความสามารถ และระดับชั้นของนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น มอบหมายให้นักเรียนจัดทำบรรณนิทัศน์จัด โครงการประกวดยอดนักอ่านที่เหมาะสมกับความสามารถและระดับชั้นของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนตอบปัญหาจากการอ่าน บันทึกการอ่าน เป็นต้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออ่านจับใจความมีหลายวิธี เช่น

1. จัดตามแนวทางการสอนอ่านในใจการอ่านจับใจความเป็นการอ่านในใจ อย่างหนึ่งที่มีมุ่งจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน ดังนั้น การอ่านในใจ จึงเป็นการสอนเพื่อจับใจความวิธีหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 - 3) และช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - 6) โดยครูควรพิจารณาความสามารถของนักเรียนเพื่อตัดสินใจว่าควรเลือกใช้กิจกรรมใดบ้าง การสอนอ่านในใจมี 3 ขั้นตอนดังนี้

1.1 ชั้นเตรียมการอ่าน

1.1.1 การสร้างประสบการณ์พื้นฐาน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน โดยจัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม เช่น

- 1) สนทนาเกี่ยวกับชื่อเรื่องและแนวคิดของเรื่อง
- 2) ดูภาพในหนังสือแล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพ
- 3) เล่าเรื่องที่อ่านพอสังเขป
- 4) อ่านบทนำเรื่อง (ถ้ามี) เพื่อให้รู้เรื่องต่าง ๆ
- 5) ทดสอบเกี่ยวกับคำศัพท์

1.1.2 การอ่านคำยาก เป็นการสอนอ่านคำยากในบทเรียนเพื่อให้เข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น

1.1.3 การตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน เป็นการบอกแนวทางการเรียนให้แก่นักเรียน

1.2 ชั้นอ่านในใจ ประกอบด้วย

1.2.1 อ่านสำรวจและตั้งคำถาม ให้นักเรียนอ่านเร็ว ๆ และตั้งคำถามช่วยกันบอกคำถามที่คิดขึ้น แล้วครูเขียนบนกระดานดำ

1.2.2 อ่านพินิจแล้วตอบคำถาม เป็นการอ่านเรื่องอย่างพินิจพิจารณาเพื่อหาคำตอบ จับประเด็นสำคัญ หารายละเอียดของเรื่อง หาเหตุผลของเหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ เป็นต้น

1.2.3 ตอบคำถามและทบทวน ให้นักเรียนตอบคำถามแล้วตรวจสอบคำตอบจากเรื่องที่อ่านอีกครั้งหนึ่ง

1.3 ชั้นอ่านหลังอ่านในใจ ฝึกให้นักเรียนทำแผนภาพโครงเรื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจ ซึ่งจะนำไปสู่การพูด การฟัง การเขียน

1.4 การวัดผลและการประเมินผล มีวิธีการดังนี้

- 1.4.1 สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.4.2 พิจารณาจากการเล่าเรื่อง
- 1.4.3 พิจารณาจากความสามารถในการตั้งคำถามและตอบคำถาม
- 1.4.4 พิจารณาจากความสามารถในการทำแผนภาพโครงเรื่อง

2. จัดตามขั้นตอนการฝึกทักษะการอ่านจับใจความการอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน ซึ่งมีแนวปฏิบัติดังนี้

2.1 ขั้นการเตรียมความพร้อมในการอ่าน มีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ให้นักเรียนฝึกการใช้ท่าทางและปฏิบัติตนในการอ่านในใจอย่างถูกต้อง โดยให้นักเรียนอ่านเอกสารที่นำมา และครูคอยสังเกตท่าทาง การปฏิบัติตนในการอ่านที่ถูกต้อง เช่น ท่าทางในการอ่าน การนั่ง การวางมือ การวางหนังสือ ระยะห่างจากสายตา การกวาดสายตาในขณะที่อ่าน การอ่านออกเสียง ไม่ขยับริมฝีปาก การไม่ใช้นิ้วมือชี้ หรืออุปกรณ์ชี้ตัวหนังสือและการมีสมาธิในการอ่าน

2.1.2 ให้นักเรียนฝึกอ่านแบบเคลื่อนสายตาตามแนวขวางและแนวนอน โดยใช้อักษรเดี่ยว คำเดี่ยว กลุ่มอักษร และคำที่มีความหมายเดียวกันกับคำที่กำหนด โดยเปรียบเทียบเวลาในการอ่านแต่ละเที่ยว และตอบคำถามได้ถูกต้อง ได้แก่

1) ฝึกเคลื่อนสายตาแบบเส้นขวางโดยใช้พยัญชนะตัวเดียวแล้ว

ตอบ คำถาม

2) ฝึกเคลื่อนสายตาตามแบบเส้นขวางโดยใช้คำเดี่ยว

3) ฝึกเคลื่อนสายตาแบบเลือกกลุ่มพยัญชนะที่ซ้ำกับกลุ่มแรก

4) ฝึกเคลื่อนสายตาแบบให้เลือกคำที่เขียนเหมือนกับคำที่

กำหนดให้

5) ฝึกเคลื่อนสายตาแบบให้เลือกคำที่เขียนเหมือนกันกับกลุ่มคำที่

กำหนดให้

2.1.3 ให้นักเรียนฝึกจำคำต่าง ๆ ซึ่งเป็นการฝึกขั้นพื้นฐานในการอ่านจับใจความทำให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำได้ถูกต้อง รู้จักคำมากขึ้น รู้ความแตกต่างและความหมายของคำที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ฝึกให้เคลื่อนสายตาแบบให้เลือกคำที่เขียนเหมือนกันกับกลุ่มคำที่กำหนดให้ เช่น ฝึกจำคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันกับคำในกรอบ

2.1.4 ให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นวลี เพื่อเก็บหน่วยความคิด แล้วรวบรวมหน่วยความคิดเหล่านั้นเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่าน เช่น

1) ฝึกอ่านคำจากบรรทัดบนลงไปบรรทัดล่าง ตามลำดับ ทีละแถว

แล้วตอบคำถาม

2) ฝึกอ่านในใจ โดยใช้สายตาจับที่จุดกึ่งกลางของกลุ่มคำที่แยกไว้

ให้กลุ่มคำละ 1 จุดแล้วตอบคำถาม

2.1.5 ให้นักเรียนฝึกอ่านแบบเจาะจง เป็นการฝึกทักษะการกวาดสายตาในการอ่านบรรทัดอย่างรวดเร็ว เพื่อค้นหาคำตอบ ค้นหาตำแหน่ง ค้นหาความหมายของคำ ข้อสรุปหรือข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่อง

2.1.6 ให้นักเรียนฝึกอ่านข้ามคำ โดยการข้ามคำหรือวลีที่ไม่สำคัญ และอ่านเฉพาะคำวลี ประโยคที่สำคัญ เพื่ออ่านได้อย่างรวดเร็วและจับใจความสำคัญได้ ได้แก่

- 1) ฝึกอ่านคำหรือวลีที่ไม่สำคัญ
- 2) ฝึกอ่านข้ามคำโดยอ่านเฉพาะคำ วลี หรือข้อความที่กำหนดให้
- 3) ฝึกอ่านข้ามคำโดยอ่านเฉพาะข้อความที่สำคัญอย่างรวดเร็ว

ฝึกในขั้นเตรียมความพร้อมนี้ ครูควรจะต้องจัดทำ หรือจัดหาแบบฝึกมาให้ให้นักเรียนอ่านอย่างหลากหลาย โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก

2.2 ขั้นการสร้างคำศัพท์ การรู้คำศัพท์มากทำให้อ่านเรื่อง และเขียนเรื่องได้ดีมีวิธีการฝึกคือ

2.2.1 ให้นักเรียนฝึกการใช้บริบท ซึ่งได้แก่คำหรือข้อความแวดล้อม เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมาย ได้แก่ ฝึกให้อ่านประโยค แล้วเขียนความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้ โดยพิจารณาจากข้อความในประโยค และฝึกให้อ่านเป็นข้อความ แล้วเขียนความหมายของคำที่กำหนด

2.2.2 ให้นักเรียนฝึกการใช้ร่องรอยที่เห็นได้ เช่น รูปภาพ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ที่จะช่วยให้รู้ความหมายของเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น ได้แก่ ฝึกให้หาความหมายที่เห็นจากภาพ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์

2.2.3 ให้นักเรียนฝึกการหาความหมายจากส่วนของคำ คำที่เป็นคำประสมถ้านักเรียนรู้ความหมายของคำหนึ่ง ก็จะสามารถเชื่อมโยงไปสู่อีกความหมายคำอีกคำหนึ่งได้ การฝึกสังเกตคำที่มีส่วนของคำประสมกันอยู่ จะทำให้สร้างคำศัพท์ และรู้ความหมายของคำศัพท์มากขึ้น เช่น ฝึกให้หาความหมายของคำโดยพิจารณาจากคำที่ให้ความหมายไว้แล้ว

2.2.4 ให้นักเรียนฝึกหาคำที่มีหลายความหมาย คำบางคำเขียนเหมือนกันออกเสียงเหมือนกัน แต่ความหมายต่างกัน แล้วแต่จะนำไปประกอบกับคำใด การฝึกหาคำที่มีความหมายมารวบรวมไว้จะทำให้สร้างคำศัพท์ได้มากและเป็นประโยชน์ต่อการอ่านจับใจความเช่น ฝึกให้จับคู่ความหมายของคำกับตัวอย่างประโยค โดยนำตัวอักษรหน้าข้อความด้านขวามือ มาใส่ไว้หน้าหัวข้อ

2.2.5 ให้นักเรียนฝึกหาความหมายจากพจนานุกรม พจนานุกรมช่วยให้ความหมายของคำ ที่มาของคำ ชนิดของคำ การสะกดคำ การออกเสียง ดังนั้น การเปิดพจนานุกรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการอ่านและการเขียน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยมากยิ่งขึ้น เช่น ฝึกให้ใช้พจนานุกรมเขียนคำต่อไปนี้ให้ถูกต้อง โดยกำหนดคำที่เขียนผิด ให้เขียนให้ถูกต้องบอกชนิดของคำและความหมายด้วย

2.2.6 ให้นักเรียนฝึกการจดบันทึกและรวบรวมคำที่ได้ศึกษา จดบันทึกไว้จะช่วยให้นักเรียนจำคำหลากหลาย และรู้ความหมายของคำศัพท์มากขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการอ่านและการเขียน ทำให้เลือกใช้คำที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ครูควรวางแผนการจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่ให้แก่นักเรียนอ่าน วุฒิภาวะ ประสบการณ์ และความสนใจของนักเรียน ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนเกิดประสบการณ์พื้นฐาน ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาชัดเจนมากขึ้น

แผนผังความคิด

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของแผนผังความคิดไว้ดังนี้

1. ความหมายของแผนผังความคิด

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 89) ให้ความหมายว่า แผนผังความคิด หมายถึง การนำทฤษฎีที่เกี่ยวกับสมอง ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด การเขียนแผนผังความคิดนั้นเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง

จตุพร ชาดง (2547 : 39) กล่าวไว้ว่า แผนผังความคิดช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียนได้ง่ายขึ้น ช่วยในการสรุปบทเรียน ช่วยในการประเมินผล และช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความคิด

วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2547 : 90) ได้ให้ความหมายของแผนที่ความคิดไว้ว่าเป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อให้เห็นความสำคัญของความคิด ระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง สามารถนำเสนอได้หลายลักษณะ เช่น แผนผังแบบกิ่งไม้ แผนผังวงจร แผนผังใยแมงมุม แผนผังก้างปลา และแผนผังตารางเปรียบเทียบ แผนผังรูปร่างกลมทับเหลื่อมกัน เพื่อให้สรุปองค์ความรู้ สร้างความคิดรวบยอดหรือวางแผนการทำงาน

สรุปได้ว่า แผนผังความคิด (Concept Mapping) คือ การเขียนความคิดรวบยอดของตอนออกมาเป็นแผนผังให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดรวบยอดสำคัญ และความคิดรวบยอดรองลงมา

2. รูปแบบแผนผังความคิด

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 19 - 21) ได้กล่าวถึงรูปแบบของแผนผังความคิดไว้ดังนี้

2.1 แผนผังความคิดรวบยอด (A Concept Map) ทำได้โดยเขียนความคิดรวบยอดไว้ข้างบน หรือตรงกลาง แล้วลากเส้นให้สัมพันธ์กับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงไปหรือความคิดที่ละเอียดซับซ้อนยิ่งขึ้น

2.2 แผนผังใยแมงมุม (A Spider Map) ทำได้โดยเขียนความคิดรวบยอดที่สำคัญไว้กึ่งกลาง แล้วเขียนคำอธิบายบอกลักษณะของความคิดรวบยอดอื่น ๆ ไว้ด้วย

2.3 แผนผังรูปร่างกลมทับเหลื่อม (Overlapping Circles Map) เป็นการเขียนเพื่อนำเสนอสิ่งที่เหมือนกัน และต่างกัน

2.4 แผนผังวงจร (A Circle Map) เป็นการเขียนแผนผังเพื่อเสนอขั้นตอนต่าง ๆ สัมพันธ์เรียงตามลำดับเป็นวงกลม

2.5 แผนผังก้างปลา (A Fishbone Map) เป็นการเขียนแผนผังโดยกำหนดประเด็นหรือเรื่อง แล้วเสนอสาเหตุ และผลต่าง ๆ ในแต่ละด้าน

2.6 แผนผังแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองกลุ่ม (A Two-Group Interaction) เป็นการเขียนเพื่อเสนอวัตถุประสงค์ การกระทำ และการตอบสนองของกลุ่มสองกลุ่มที่ขัดแย้งหรือแตกต่างกัน

2.7 แผนผังตารางเปรียบเทียบ (A Compare Table Map) เป็นการเขียนตารางเพื่อเปรียบเทียบสองสิ่งในประเด็นที่กำหนด

วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2545 : 186) ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า การสร้างแผนผังความคิดเป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของความคิดระหว่างความคิดหลัก และความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพ หรือเป็นผังสามารถนำเสนอได้หลายลักษณะ เช่น 1) แผนผังแบบกิ่งไม้ (Branching Map) นำเสนอโดยการเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ข้างบน หรือตรงกลาง แล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงไปตามลำดับ 2) แผนผังวงจร (Circle Map) นำเสนอโดยการเขียนเป็นแผนผังเพื่อเสนอ

ความสัมพันธ์เป็นขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันเรียงลำดับเป็นวงกลม 3) แผนผังใยแมงมุม (Spider Map) นำเสนอโดยเขียนความคิดรวบยอดหลักที่สำคัญไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ แล้วเขียนคำอธิบาย หรือบอกลักษณะของความคิดรองลงไปไว้ในลักษณะของใยแมงมุม 4) แผนผังก้างปลา (Fishbone Map) นำเสนอโดยเขียนประเด็น หรือเรื่องหลักแล้วเสนอสาเหตุ และผลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 5) แผนผังตารางเปรียบเทียบ (Compare Table Map) เสนอโดยการเขียนเป็นตารางเพื่อเปรียบเทียบสองสิ่ง หรือสองเรื่อง ในประเด็นที่กำหนด 6) แผนผังรูปวงกลมทับเหลื่อมกัน (Overlapping Circles Map) เสนอการเปรียบเทียบสองสิ่ง หรือสองเรื่องที่มีลักษณะเหมือนกัน และต่างกัน

3. วิธีการเขียนแผนผังความคิด

วิลเลียม สุนทร โรจน์ (2545 : 184) ได้ศึกษาถึงวิธีการเขียนแผนผังความคิด (Mind Mapping) ไว้ดังนี้

3.1 ควรเตรียมกระดาษเปล่าที่ไม่มีเส้นบรรทัด และวางกระดาษภาพ

แนวนอน

3.2 วาดภาพสี่เหลี่ยม หรือเขียนคำ หรือข้อความที่สื่อหรือแสดงถึงเรื่องที่ทำ Mind Mapping กลางหน้ากระดาษ โดยใช้สีอย่างน้อย 3 สี และต้องไม่ติดกรอบด้วยรูปทรงเรขาคณิต

3.3 คิดถึงหัวเรื่องสำคัญที่เป็นส่วนประกอบของเรื่องที่ทำ แผนผังความคิด โดยให้เขียนเป็นคำที่มีลักษณะเป็นหน่วย หรือเป็นคำ สั้น ๆ ที่มีความหมายบนเส้น ซึ่งแต่ละเส้นจะต้องแตกออกจากศูนย์กลาง ไม่ควรเกิน 8 กิ่ง

3.4 แยกความคิดของหัวเรื่องสำคัญแต่ละหัวเรื่องในข้อ 3 ออกเป็นกิ่งหลาย ๆ กิ่ง โดยเขียนคำ หรือวลีบนเส้นที่แตกออกไป ลักษณะของกิ่ง ควรเอนไม่เกิน 60 องศา

3.5 แยกความคิดรองลงไปที่เป็นส่วนประกอบของแต่ละกิ่งในข้อ 4 โดยเขียนคำหรือวลีเส้นที่แตกออกไป ซึ่งสามารถแตกความคิดออกไปได้เรื่อย ๆ ตามที่ความคิดจะไหลออกมา

3.6 การเขียนคำ ควรเขียนด้วยคำที่เป็นคำสำคัญ (Key Word) หรือคำหลัก หรือเป็นวลีที่มีความหมายชัดเจน

3.7 คำ วลี สัญลักษณ์ หรือรูปภาพใดที่ต้องการเน้น อาจใช้วิธีการทำให้เด่น เช่น การล้อมกรอบ หรือใส่กล่อง เป็นต้น

3.8 ตกแต่งแผนผังความคิด ให้มีสีสันสวยงามสดใส น่าสนใจ

4. ข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผังความคิด

วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2545 : 185) กล่าวถึงข้อเสนอแนะในการเขียนแผนผัง
ดังนี้

4.1 การสร้างภาพศูนย์กลาง การทำภาพให้น่าสนใจ มีดังนี้

4.1.1 ภาพควรมีสี่ไม่น้อยกว่า 3 สี

4.1.2 ขนาดของภาพไม่ควรมีขนาดใหญ่จนเกินไป ขนาดที่เหมาะสม

ประมาณ 2 ตารางนิ้ว

4.1.3 ภาพไม่จำเป็นต้องมีภาพเดียว อาจมีหลาย ๆ ภาพ หรือหลาย ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น

4.1.4 ถ้าเป็นภาพที่มีลักษณะเคลื่อนไหวก็จะดี

4.1.5 ไม่ควรจะใช้กรอบภาพศูนย์กลาง เพราะกรอบอาจจะเป็นสิ่งที่สกัด

กั้นการไหลของความคิด

4.2 การหาคำสำคัญ (Key Word) คำสำคัญควรมีลักษณะ ดังนี้

4.2.1 ควรเป็นคำเดียว วลี หรือข้อความสั้น ๆ

4.2.2 ควรเป็นคำที่สื่อความหมายได้ดี แสดงถึงจุดเน้น กระตุ้นความ

สนใจง่ายแก่การจำ

4.3 การหาความคิดรอง หรือการแตกกิ่งควรทำ ดังนี้

4.3.1 เป็นคำสำคัญที่รองลงไป หรือเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับคำ

สำคัญคำคุณยะ เป็นการลงรายละเอียด

4.3.2 ควรเขียนบนเส้นที่ต่อออกไป แต่เส้นจะเรียวยาวไปเรื่อย ๆ

4.3.3 ถ้าต้องการเน้นอาจทำให้เด่น เช่น การล้อมกรอบ ใส่กล่อง หรือขีด

เส้นใต้

4.3.4 คำ/ภาพ/เส้น บนสาขาเดียวกัน ควรใช้สีเดียวกัน

4.3.5 การแตกกิ่งไม่ควรให้เอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง ควรแตกกิ่งเพื่อให้ได้

ภาพแผนผังความคิดที่สมดุล

4.3.6 การแตกกิ่ง ควรแตกทิศเฉียงมากกว่าแตกบน-ล่าง

5. ประโยชน์ของแผนผังความคิด

วิลลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 82) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิดไว้ว่าการเขียนแผนผังความคิดนั้นมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้โดยเริ่มจากการคิด การวางแผน การนำเสนอตลอดจนการช่วยในด้านความจำ การทำความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ การสรุปบทเรียนสรุปได้ว่า แผนผังความคิดจะให้ประโยชน์มากมายทั้งในชีวิตประจำวัน และในการทำงานช่วยในการวางแผนงาน การบันทึกช่วยจำ การสรุปบทเรียน การทำแผนผังความคิด จะทำให้เห็นภาพการสรุปความคิดเรื่องนั้น ๆ ในหน้ากระดาษเพียงแผ่นเดียว

6. หลักการทำแผนที่ความคิด

วิลลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2544 : 77) กล่าวถึงหลักการทำแผนผังความคิด ไว้ดังนี้

- 6.1 เริ่มด้วยภาพสีตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ ภาพ ๆ เดียวมีค่ากว่าคำพันคำ และยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และยังเพิ่มความจำมากขึ้นด้วย
- 6.2 ใช้ภาพให้มากที่สุด ใน แผนผังความคิดก่อนคำ หรือรหัสเพื่อเป็นการช่วยการทำงานของสมอง ดึงดูดสายตา และช่วยในการจำ
- 6.3 ควรเขียนคำสำคัญบรรจุตัวใหญ่ ๆ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่จะให้ภาพที่ชัดเจน สะดุดตาอ่านง่าย และก่อผลกระทบต่อความคิดมากกว่าการใช้เวลาเพิ่มอีกเล็กน้อยในการเขียนตัวใหญ่จะทำให้อ่านง่าย ชัดเจน และจะช่วยให้สามารถประหยัดเวลาได้เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่อีกครั้ง
- 6.4 เขียนคำสำคัญเหนือเส้น และแต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ เพื่อให้ แผนผังความคิดมีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ
- 6.5 คำสำคัญควรมีลักษณะเป็น “หน่วย” โดยคำสำคัญ 1 เส้น คำละเส้น เพราะจะช่วยให้แต่ละคำเชื่อมโยงกับคำอื่น ๆ ได้อย่างอิสระ เปิดทางให้ แผนผังความคิดคล่องตัว และยืดหยุ่นมากขึ้น

6.6 ระบายสีให้ทั่ว แผนผังความคิด เพราะสีช่วยยกระดับความจำ เพลินตา กระตุ้นสมองซีกขวา

6.7 เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ควรปล่อยให้หัวคิดมีอิสระมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อย่ามัวคิดว่า จะเขียนลงตรงไหนดี หรือว่าจะใส่หรือไม่ใส่อะไรลงไป เพราะส่วนแต่จะทำให้งานล่าช้าอย่างน่าเสียดาย

สรุปได้ว่า รูปแบบการสอนโดยใช้แผนผังความคิดเป็นการสอนที่น่าสนใจ ผู้เรียนมีอิสระทางความคิด เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนระดมสมองเป็นการสร้างความสัมพันธ์

ระหว่างทุกส่วนของความคิด หรือเป็นความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่มีการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้เข้าถึงความเข้าใจในการอ่านหรือการศึกษา แลช่วย พัฒนาการคิดวิเคราะห์ และช่วยพัฒนาด้านความจำอีกด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะมุ่งให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ขึ้นเอง รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยการคิดวิเคราะห์ค้นหาคำตอบได้ เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะหรือชุดฝึกทักษะ เป็นอุปกรณ์หรือสื่อการสอนอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญ ต่อการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงเป็นหน้าที่โดยตรงที่ครูจะต้องจัดทำ ขึ้นมาเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2535 : 27) ให้ความหมายของแบบฝึก เป็นเทคนิคการสอนที่ สอนอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียน ได้ทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียน มีพัฒนาการ ทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดียิ่งขึ้น คือ แบบฝึก เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียน มาแล้ว มาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2546 : 18) ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะแบบฝึกหัด แบบฝึกเสริมทักษะ ว่าหมายถึง กิจกรรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ สามารถนำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการ สำคัญของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วย ตนเองได้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 83) ให้ความหมายแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียน ประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเสริมสำหรับให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะความรู้ ความ เข้าใจ ซึ่งในหนังสือ ส่วนใหญ่จะมีแบบฝึกทักษะอยู่ท้ายบทเรียน หรือเป็นแบบฝึกที่ครูสร้าง ขึ้นมา เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน

พรธณี ขบา (2550 : 22) แบบฝึกทักษะหมายถึง กิจกรรมที่ครูนำมาใช้ในการจัด ประสบการณ์ให้กับผู้เรียนให้เกิดความรู้และทักษะเพิ่มมากขึ้น จนสามารถนำไปใช้แก้ปัญหา ในสถานการณ์ในการเรียน และในชีวิตประจำวันได้ ส่งผลให้การเรียนการสอนบรรลุ วัตถุประสงค์ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า แบบฝึกหัดหรือแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนอีกแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนใช้ฝึกปฏิบัติหลังการเรียนเพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ แบบฝึกทักษะยังช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วและทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

2. ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

มะลิ อางวิชัย (2540 : 48) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะคือ แบบฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกทักษะเป็นเหมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2546 : 131) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่าเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการที่ให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกทักษะมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น คือ แบบฝึกเพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

สรุปว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง ทำให้ครูลดภาระการสอนของครูลงได้ และแบบฝึกยังเป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจและสนุกสนานในการเรียนเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้ เกิดความเข้าใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

3. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 146) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะ ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมเสริมหนังสือเรียน
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการที่ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
4. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาคงทน
  - 4.1 การให้นักเรียนทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือจุดบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันที่

4.2 แบบฝึกทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงาน และเวลาในการเตรียมการสร้างแบบฝึก นักเรียนไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึกทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 53) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู
2. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาให้ดีขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในทางจิตใจมากขึ้น

4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว
6. ช่วยให้เด็กสามารถทบทวนได้ด้วยตนเอง
7. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน
8. ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน
9. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง
10. ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการสะกดคำ

อดุลย์ ภูปลี (2539 : 24 - 25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้จดจำเนื้อหา และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน
4. ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. สามารถนำแบบฝึกหัดมาทบทวนเนื้อหาด้วยตนเองได้
6. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน
7. ทำให้ครูประหยัดเวลา
8. ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มะลิ อัจฉริยะ (2540 : 17 - 20) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูให้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดี

ที่สุดตามความสามารถของตนเอง

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนได้
5. ฝึกให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเองโดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาหรือความกดดันอื่น ๆ

8. แบบฝึกช่วยเสริมทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 83-84) สรุปไว้ว่า แบบฝึกทักษะมีประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน
3. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถของตน

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานของตนเองได้
5. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา นั้นฝึกซ้ำในเรื่องที่เรียน

จากประโยชน์ของแบบฝึกที่กล่าวมา สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ ในการฝึกทักษะ ได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถของตนเพื่อความมั่นใจในการเรียน ได้เป็นอย่างดี

4. ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 145 - 146) กล่าวถึงอธิบาย ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือเนื้อหาย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด

3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไรในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะ

5. สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถาม ให้ผู้เรียนตอบการกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตร พิจารณาตามความเหมาะสม

6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่ออธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่องการสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว

7. การสร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

8. นำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึก และคุณภาพของแบบทดสอบ

9. ปรับปรุงแก้ไข

10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป
 วิจารณ์ สุนทรโรจน์ (2546 : 132) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น

2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกทักษะ

3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์

5. สร้างแบบฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละแบบฝึกจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของแบบฝึก พิจารณาตามความเหมาะสม

6. สร้างแบบอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างแบบอ้างอิงนี้ อาจทำเพิ่มเติมเมื่อได้ทำแบบฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว

7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอนเป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

8. นำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึกและคุณภาพของแบบทดสอบ

9. ปรับปรุงแก้ไข

10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ศึกษาปัญหาและความต้องการวิเคราะห์ เนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกทักษะ พิจารณา วัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้แบบฝึก สร้างแบบทดสอบ สร้างแบบฝึกหัด สร้างแบบอ้างอิงสร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า นำแบบฝึกไปทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไข รวบรวมเป็นชุดเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

5. ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2546 : 131) กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน
3. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย
4. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือไม่นานจนเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
6. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัด และตอบอย่างเสรี
7. มีคำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ
8. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก
9. ใช้หลักจิตวิทยา
10. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
11. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
12. ปลุกความสนใจหรือเร้าใจ

13. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

14. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

ถวัลย์ มาศจรัส (2550 : 21) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแบบฝึก ไว้ดังนี้

1. จุดประสงค์

1.1 จุดประสงค์เด่นชัด

1.2 สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้ และกระบวนการ

เรียนรู้ของสาระการเรียนรู้

2. เนื้อหา

2.1 ถูกต้องตามหลักวิชา

2.2 ใช้ภาษาเหมาะสม

2.3 มีคำอธิบายหรือคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติการ

2.4 สามารถพัฒนาการทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบ

ยอด และหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้

2.5 เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ และ

ความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.6 มีคำถามและกิจกรรมที่ท้าทาย ส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของ

ธรรมชาติวิชา

2.7 มีกลยุทธ์การนำเสนอและการตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจ ปฏิบัติได้

สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงการเรียน ได้อย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีต้องมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา

เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนใช้เวลาเหมาะสมแบบฝึกมีความน่าสนใจ มีคำ

ชี้แจงสั้น ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย เหมาะสมกับวัยและนักเรียนสามารถนำไป

ฝึกได้ด้วยตนเอง

6. หลักในการฝึกทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 167) ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. ก่อนการฝึกควรสอนให้ผู้เรียนเข้าใจเสียก่อน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และทราบเหตุผลที่ต้องฝึก การฝึกอย่างไม่เข้าใจความหมายอาจไม่ทำให้เกิดทักษะ

2. การฝึกควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกตามขั้นตอนที่ถูกต้อง ภายใต้การแนะนำที่ดี ถ้าฝึกทักษะผิด ๆ จะทำให้เสียเวลาเป็นอย่างมากในการแก้ไข

3. ช่วงเวลาการฝึกสั้น ๆ บ่อย ๆ ด้วยแบบฝึกหัดที่คัดเลือกแล้วเป็นอย่างดีจะมีประสิทธิภาพกว่าการฝึกช่วงยาว ๆ ซึ่งผู้เรียนจะเบื่อหน่าย ไม่สนใจ

4. กิจกรรมการฝึกควรจะมีหลากหลาย นอกจากแบบฝึกหัดต่าง ๆ อาจใช้เกม ปัญหา หรือกิจกรรมอื่น ๆ บ้าง

5. ฝึกอย่างมีความมุ่งหมายจะเกิดประโยชน์มาก ถ้าผู้เรียนเห็นคุณค่าและความจำเป็นของสิ่งที่เรียนหรือฝึก โดยอาจใช้การทดสอบหรือวิธีการอื่น ๆ เพื่อชี้ให้เห็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังการฝึก

6. การฝึกควรสัมพันธ์กับความมีเหตุผล ขณะฝึกควรให้ผู้เรียนใช้ความคิดหาเหตุผลควบคู่ไปด้วย

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2538 : 52 - 62) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรนำมาสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของ Thondike เกี่ยวกับการฝึกหัดที่สอดคล้องกับการทดลองของ Watson นั่นคือ สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ยิ่งทำให้ผู้ฝึกคล่องแคล่วสามารถทำได้ดี ในทางตรงกันข้ามสิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกฝน ทอดทิ้งไปนานแล้ว ย่อมทำได้ไม่ดีเหมือนเดิม ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่ต่างกันไป ฉะนั้น ในการสร้างแบบฝึกทักษะจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยากหรือง่ายเกินไป

3. การจูงใจผู้เรียน สามารถทำได้โดยจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสามารถความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก นอกจากนั้นการใช้แบบฝึกสั้น ๆ จะช่วยไม่ให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้ให้นักเรียนได้ทดลองทำภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกหัดในสิ่งที่ใกล้ตัว นอกจากจะทำได้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ได้อีกด้วย

จากการศึกษาแบบฝึกทักษะดังกล่าว สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะหมายถึง กิจกรรมที่ครูนำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนให้เกิดความรู้และทักษะเพิ่มมากขึ้น จนสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ในการเรียน และในชีวิตประจำวัน ได้ แบบฝึกมี

ความสำคัญและเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น แบบฝึกทักษะเหมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง แบบฝึกทักษะมีองค์ประกอบด้วยเหมาะสมกับวัย มีคำชี้แจงสั้น ๆ ใช้เวลาที่เหมาะสม คำสั่งหรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยาวเกินไป จุดประสงค์ชัดเจน มีกิจกรรมและคำถามที่ท้าทาย

การวิจัยครั้งนี้แบบฝึกทักษะ คือ ผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง นักเรียนสามารถนำแบบฝึกทักษะไปใช้ในการแก้ปัญหาในการอ่าน การเขียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มได้ดี แบบฝึกถือเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่สามารถทดสอบความรู้ วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนและ หลังเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูผู้สอนทราบข้อบกพร่องของผู้เรียน ช่วยลดภาระการสอนและประหยัดเวลาของครูได้มาก

แผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญยิ่ง เพราะจะทำให้ทราบว่าสอนอะไร สอนอย่างไร ใช้เทคนิควิธีการใด สื่ออะไร เพื่อจุดประสงค์อะไร วัดผล ประเมินผล โดยวิธีใด ทำให้มีแนวทางและเป้าหมาย สอน ได้ครอบคลุมเนื้อหา เกิดความมั่นใจในการสอน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายความสำคัญ ลักษณะ ขั้นตอนการจัดทำ และลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีนักวิชาการให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 22) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดทำแผนการเรียนรู้ เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขั้นสุดท้าย โดยกำหนดการสอนมาบรรยายรายละเอียดให้เกิดความชัดเจนและสะดวกในการสอน องค์ประกอบสำคัญของแผนการสอนคือ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และอาจมีภาคผนวก ซึ่งเป็นองค์ประกอบทำให้แผนการสอนมีความชัดเจนขึ้น และนอกจากนั้น แผนการสอนที่ดีต้องเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543 : 1) ได้ให้ความหมาย แผนการสอน หมายถึง แผนหรือโครงการที่จัดทำให้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 205) ได้ให้ความหมายแผนการสอน คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้สื่อการสอน การวัดประเมินผล ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

รุจิรี ภูสาระ (2546 : 159) ได้ให้ความหมายของแผนการเรียนรู้ว่า หมายถึง เครื่องมือหรือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม ดังนั้นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องสามารถตอบคำถามได้ว่า

1. จะให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไรบ้าง จึงจะให้นักเรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์จะเสริมสร้างเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้างจึงจะให้นักเรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์
2. ครูจะต้องมีบทบาทอย่างไรในการจัดกิจกรรมตั้งแต่ครูเป็นศูนย์กลางจนถึงนักเรียนเป็นผู้จัดทำเอง
3. จะใช้สื่อ หรืออุปกรณ์อะไร จึงจะช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์
4. จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดคุณสมบัติที่คาดหวังจากความหมายและแนวคิดของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ให้ความหมายไว้ สรุปได้ว่า แผนการเรียนรู้ คือ แนวทางที่วางไว้ใน การดำเนินกิจกรรมการเรียน ให้กับผู้เรียนเพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพแผนการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับประมวลการสอนที่วางไว้เป็นภาพรวมในระดัปีวิชา

วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2550 : 106) ได้ให้ความหมาย แผนการจัดการเรียนรู้คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือแผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่ผู้จัดการเรียนรู้จัดทำขึ้นจากคู่มือผู้สอนหรือแนวการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้จัดการเรียนรู้ทราบว่า จะจัดการเรียนรู้เนื้อหาใด

สุวิทย์ มูลคำ (2550 : 58) ได้สรุปไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การเตรียมการเรียนการสอน หรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์

อักษร โดยการรวบรวมข้อมูลต่างๆมากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุ จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการวางแผนจัดการเรียน การสอนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนทำการสอนของครู ให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543 : 2) ได้สรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิคการเรียน การสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียน การสอน การเลือกใช้การวัดผลประเมินผลตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น
3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวผู้สอน และครูที่สอนแทน นำไปใช้ไปปฏิบัติการ สอนอย่างมั่นใจ
4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลที่ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป
5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็น ผลงานทางวิชาการได้

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2544 : 18) ได้สรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้คือหัวใจ สำคัญที่จะทำให้ครูผู้สอนประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือการวาง แผนการจัดการเรียนรู้ และการเตรียมการสอน โดยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นำสู่การปฏิบัติ จริงตามขั้นตอนที่กำหนด ซึ่งอาจจะยืดหยุ่นตามสภาพการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ ให้ตรงตามจุดหมายของหลักสูตร และการพัฒนา ผู้เรียนตามศักยภาพ โดยฝึกฝนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอจนเกิดผลถาวร ซึ่งแนวทางจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ครูผู้สอนคิดหารูปแบบเองได้แต่ทั้งนี้จุดหมายเดียวกันกับหลักสูตร ที่มุ่งให้ ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญามีความสุข และมีความเป็นไทย

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 289) กล่าวถึง ความสำคัญของแผนการจัดการ เรียนรู้หรือแผนการสอนไว้ ดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอนจะสอนด้วยความคล่องแคล่ว เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัด เพราะได้เตรียมการทุกอย่างไว้พร้อมแล้ว การสอนก็จะดำเนินการไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์

2. ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนเตรียมอย่างมีแผนมีเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอน มีข้อเสนออย่างถี่ถ้วน ผู้เรียนก็จะได้รับความรู้ ความคิดเกิดเจตคติ เกิดทักษะ และเกิดประสบการณ์ใหม่ตามที่ผู้สอนวางแผนไว้ ทำให้ได้การเรียนการสอนที่มีคุณค่า

3. ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งนี้เพราะในการวางแผนการสอน ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทั้งด้านจุดประสงค์การสอน เนื้อหาสาระที่จะสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผล แล้วจัดทำออกมาเป็นแผนการสอนเมื่อผู้สอนสอนตามแผนการสอน ก็ย่อมทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามจุดหมายและทิศทางของหลักสูตร

4. ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ดีกว่าการสอนที่ไม่มีการวางแผนเนื่องจากในการวางแผนการสอน ผู้สอนต้องวางแผนอย่างรอบคอบในทุกองค์ประกอบของการสอนรวมทั้งการจัดเวลา สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้โดยสะดวกและง่ายคายขึ้น ดังนั้นเมื่อมีการวางแผนการสอนที่รอบคอบ และปฏิบัติตามแผนการสอนที่วางไว้ ผลของการสอนย่อมสำเร็จได้ดีกว่าการไม่ได้วางแผนการสอน

5. ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวน หรือการออกข้อทดสอบ เพื่อวัดผลประเมินผลผู้เรียนได้ นอกจากนี้ทำให้ผู้สอนมีเอกสารไว้ให้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่เข้าสอนแทนในกรณีที่จำเป็น เมื่อผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนเองได้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน

6. ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอน และต่อวิชาที่เรียน ทั้งนี้เพราะผู้สอนสอนด้วยความพร้อม เป็นความพร้อมทั้งด้านจิตใจ และความพร้อมทางด้านวัตถุ ความพร้อมทางด้านจิตใจ คือ ความมั่นใจในการสอน เพราะผู้สอนได้เตรียมการสอนไว้อย่างพร้อมเพรียง เมื่อผู้สอนเกิดความพร้อมในการสอนย่อมสอนด้วยความกระฉ่างแจ้ว ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนในบทเรียน อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอน และต่อวิชาที่เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 18) สรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของเรื่องที่จะจัดกิจกรรมและเลือกกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีคุณภาพตรงกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน และทันเวลา

2. ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น เมื่อได้เตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี แล้วการสอนจะเป็นไปอย่างเรียบร้อย

3. ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว เพราะครูเตรียมการดี ย่อมทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอน จนนักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจเร็วขึ้น

4. ทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อกลุ่มประสบการณ์ที่เรียน การที่ครูเตรียมการสอน ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนานและเกิดเจตคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน

5. ทำให้นักเรียนเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครู เพราะครูมีความมั่นใจ มีการเตรียมการสอนมาเป็นอย่างดี กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนก็เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวครูยิ่งขึ้น

จากความสำคัญดังกล่าว สรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญเพราะเป็นคู่มือครู เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน ตรงตามเนื้อหาสาระ เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพกับผู้เรียนมากที่สุด

3. ขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนรู้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550 : 114 - 115) ได้เสนอ ขั้นตอนการเขียนแผนการเรียนรู้มีดังนี้

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะจัดทำหลักสูตร เพื่อที่เข้าใจเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนรู้

2. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและผลการเรียนรู้อย่างที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค เพื่อกำหนดเป็นสาระรายปีหรือรายภาค

4. นำผลการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค และสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคมาพิจารณาเพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา

5. นำคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้

6. นำหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมาจัดทำแผนจัดการเรียนเรียนเป็นรายหน่วย

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายหน่วยมาจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 93) กรมวิชาการ ได้ให้แนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ทำได้ 2 แบบ คือ

1.1 แผนการเรียนรู้เป็นแผนการเรียนรู้ย่อยเป็นรายชั่วโมง

1.2 แผนการเรียนรู้เป็นแผนการเรียนรู้รวม ไม่แยกเป็นรายชั่วโมง ครูจะต้องจัดทำเป็นแผนการเรียนรู้ย่อยลง

2. ส่วนประกอบของแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 ชื่อหน่วยที่ และชื่อหน่วย ชั้นที่สอน และเวลาที่สอน

2.2 หน่วยการเรียนรู้จัดเป็นแผนการเรียนรู้ย่อยก็คือ หัวข้อเรื่องการเรียนรู้จะเป็นที่แผนขึ้นกับหัวข้อการเรียนรู้ที่กำหนดในสาระการเรียนรู้

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4 สาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อยที่สอน

2.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ การจัดวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูและนักเรียนจะต้องปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัดผลและการประเมิน เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การทดสอบ เป็นต้น การวัดและประเมินผลจะกำหนดเกณฑ์การวัด การตรวจผลงาน และพฤติกรรมการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง

2.7 สื่อและแหล่งเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน สถานที่ที่จะศึกษา วิทยาการ เป็นต้น

4. วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550 : 115-116) ได้เสนอ วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ที่จะจัดการเรียนรู้
2. ศึกษาแนวการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ
3. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นลำดับขั้นสำคัญซึ่งผู้เขียนต้องวางแผนอย่างรอบคอบ โดยกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา กำหนดกิจกรรมการเรียนการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง กำหนดสื่อการจัดการเรียนรู้และการวัดผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ควรได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดเน้นของหลักสูตร กล่าวคือ ควรได้จัดการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการต่าง ๆ เช่น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการ 9 ประการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการ สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

5. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 299 - 301) กล่าวว่า รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้อาจไม่มีรูปแบบตายตัว ขึ้นอยู่กับหน่วยงานหรือสถานศึกษาแต่ละแห่งจะกำหนดอย่างไรก็ตามลักษณะ ส่วนใหญ่ของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้จะคล้ายคลึงกัน ซึ่งพอสรุปได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1. แบบเรียงหัวข้อ รูปแบบนี้จะเรียงตามลำดับก่อนหลัง โดยไม่ต้องติดตาราง รูปแบบนี้ให้ความสะดวกในการเขียน เพราะไม่ต้องติดตาราง แต่มีส่วนเสีย คือ ยากต่อการดูให้สัมพันธ์กันในแต่ละหัวข้อ ดังตัวอย่าง (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2537 : 34)

ตัวอย่างรูปแบบการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วย

ที่.....

หน่วยย่อยที่.....

ชั้น.....

เรื่อง.....เวลาเรียน.....ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

.....
.....
.....

2. จุดประสงค์

2.1 จุดประสงค์ปลายทาง

.....
.....
.....
.....
.....

2.2 จุดประสงค์นำทาง

.....
.....
.....
.....

3. เนื้อหา

.....
.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

5. สื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

6. การวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

7. กิจกรรมเสนอแนะเพิ่มเติมหรือภาคผนวก

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

2. แบบกึ่งตาราง รูปแบบนี้จะเขียนเป็นช่อง ๆ ตามหัวข้อที่กำหนด แม้ว่าต้องใช้ เวลาในการตีตารางแต่ก็สะดวกต่อการอ่าน ทำให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละหัวข้ออย่าง ชัดเจน ดังตัวอย่าง (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2540 : 206)

ตัวอย่างรูปแบบการสอนแบบกึ่งตาราง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระ.....

ชั้น.....

หน่วยที่.....เรื่อง.....เวลา.....ชั่วโมง

วันที่.....

สาระสำคัญ.....

.....

.....

.....

.....

จุดประสงค์ปลายทาง

1.....

2.....

จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม	เนื้อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	สื่อการเรียนการ สอน	การวัดและ ประเมินผล	หมายเหตุ
		1. ขั้นนำ..... 2. ขั้นสอน..... 3. ขั้นสรุป..... 4. ขั้นวัดผล.....			

3. แบบตาราง รูปแบบนี้จะเขียนเป็นช่อง ๆ คล้ายกิ่งตาราง โดยกำหนดหัวข้อ
สาระสำคัญมาไว้ในตารางด้วย ตัวอย่าง (อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2540 : 221 - 223)

ตัวอย่างรูปแบบการเขียนแบบตาราง
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่

จุดประสงค์	เนื้อเรื่อง	กิจกรรม	สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	กระบวนการ	การวัด ประเมินผล

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

6. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง หลายวิธีการ

ลำที รักษุทธิและคณะ (2544 : 100) ได้สรุปถึงลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีมีลักษณะ 4 ประการดังนี้

1. เป็นแผนการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริม หรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการเป็นไปตามความมุ่งหมาย

2. เป็นแผนการเรียนรู้ที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทของผู้บอกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง

3. เป็นการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการ มุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำกระบวนการไปใช้จริง

4. เป็นแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้วัสดุอุปกรณ์ที่จัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลียงการใช้วัสดุ อุปกรณ์สำเร็จรูปราคาสูง

สิริพร ทิพย์คง (2545 : 123) กล่าวถึงลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่าจะช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ผู้สอนจึงควรทราบถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่า ซึ่งมีดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตรและแนวการสอน
2. นำไปสอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ
3. เขียนถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
4. มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจตรงกัน
5. มีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้
6. ทุกหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน
7. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมที่ผู้เรียนดำเนินการ ไปตามความมุ่งหมาย

8. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบ หรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทของผู้บอกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง

7. ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

ถ้าครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้สอน แผนการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ดังนี้

1. ครูรู้วัตถุประสงค์ของการสอน
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
4. ครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ตรงตามเจตนาของหลักสูตร
5. สามารถสอนแทนได้ และสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นงานสำคัญอย่างยิ่งของครูผู้สอน เพราะเป็นการเตรียมการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ มีกิจกรรมที่หลากหลาย ตรงความสนใจและความต้องการของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างแท้จริง

การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล

1. การหาประสิทธิภาพนำเสนอ ดังนี้

เมธีญ กิจระการ (2544 ก : 51) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าผลรวมของการหาคุณภาพ (Quality) ทั้งเชิงปริมาณที่แสดงเป็นตัวเลข (Quantitative) และ เชิงคุณภาพ (Qualitative) ที่แสดงเป็นภาษาที่เข้าใจได้ เป็นผลที่แสดงถึงผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามจุดประสงค์ที่ถูกต้องถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวัง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2547 : 494 - 499) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ไว้ว่าระดับคุณภาพของแผนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้สร้างแผนการเรียนรู้พึงพอใจว่า หากแผนการเรียนรู้นั้นมีค่าถึงระดับนั้นแล้ว แผนการเรียนรู้นั้นก็จะมีคุณค่า ที่จะนำไปจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นระดับที่ผู้สร้างแผนการเรียนรู้พึงพอใจทั้ง

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ระดับคุณภาพของแผนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ถูกต้องถึงระดับเกณฑ์ที่คาดหวัง ทั้งเชิงปริมาณที่แสดงเป็นตัวเลข และเชิงคุณภาพ ที่แสดงเป็นภาษาที่เข้าใจได้

2. แนวคิดการหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้

การทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Development Testing เป็นการตรวจสอบพัฒนาเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การนำแผนการเรียนรู้ไปทดลองใช้ (Tryout) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปสอนจริง (Trial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขความจำเป็นที่ต้องทดสอบประสิทธิภาพ การหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ นั้น มีความจำเป็น ดังต่อไปนี้คือ

1. สำหรับผู้สร้างแผนการเรียนรู้ ในการประกันคุณภาพของแผนการเรียนรู้ว่าอยู่ในขั้นที่เหมาะสมที่จะนำไปสร้างหรือนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ต้องมีการหาประสิทธิภาพ เพื่อให้ทราบว่าแผนการเรียนรู้ นั้นคุ้มค่ากับเวลา ทรัพยากรและแรงงานที่ลงทุนหรือไม่ ซึ่งถ้าแผนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพต่ำไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็ไม่ควรสร้างหรือนำไปใช้

2. สำหรับผู้ใช้ การหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ จะช่วยให้ครูผู้สอนได้แผนการเรียนรู้ที่มีคุณค่าที่จะนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เกณฑ์ ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้สร้างแผนการเรียนรู้พึงพอใจว่า หากแผนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว แผนการเรียนรู้ นั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปใช้กับนักเรียนและคุ้มแก่การลงทุนที่กำหนด ประสิทธิภาพกระทำได้โดย การประเมินผลพฤติกรรมผู้เรียน 2 ประเภท คือพฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E₁) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E₂)

3. การหาประสิทธิภาพ

เชษฐ กิจระการ (2544 ข : 46 - 57) ได้เสนอว่าหลังจากผ่านกระบวนการและ ขั้นตอนของการสร้างสื่อทั้งหลายตามหลักวิชาแล้ว ขั้นตอนที่สำคัญคือ การหาประสิทธิภาพของสื่อที่สร้างขึ้น กล่าวคือ ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการสอนใด ๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ทั้งสองวิธีนี้ควรทำควบคู่กันไป จึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อหรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้ มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) กระบวนการนี้เป็น การหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของความรู้และเหตุผลในการตัดสินใจคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความ เกี่ยวตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการ นำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพ โดย ใช้สูตรดังนี้

$$CVR = \frac{N_c}{N}$$

$$2Ne$$

เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)

N_c แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panelists Who had Agreement)

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (Total Number of Panelists)

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) วิธีการนี้จะนำสื่อ ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย การหาประสิทธิภาพของสื่อส่วนใหญ่ใช้วิธีนี้ ประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E1/E2 = 80/80$, $E1/E2 = 85/85$, $E1/E2 = 90/90$ เป็นต้น เกณฑ์ประสิทธิภาพ ($E1/E2$) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะ ยกตัวอย่าง $E1/E2 = 80/80$ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก ($E1$) คือ นักเรียน ทั้งหมดทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือเป็นประสิทธิภาพ ของกระบวนการ ส่วน 80 ตัวหลัง ($E2$) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

2.2 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก ($E1$) คือ จำนวน นักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ทุกคน ส่วน 80 ตัวหลัง ($E2$) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

2.3 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก ($E1$) คือ จำนวน นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง ($E2$) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเทียบกับคะแนนที่ทำได้อ่อนเรียน (Pretest)

2.4 เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) แต่ละข้อถูกมีจำนวน ร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าข้อไม่มีประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง)

สรุปว่า เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อนั้นถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่ายก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่น คือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90/90 เมื่อคำนวณแล้วค่าที่ถือว่าใช้ได้คือ 87.5/87.5 หรือ 87.5/90 เป็นต้น

สมนึก ภัททิยธนี (2549 : 98 - 99) เสนอว่าการวิจัยบางครั้งนักวิจัยจะใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการศึกษา เช่น แผนการสอน บทเรียนคอมพิวเตอร์ ชุดสื่อผสม เป็นเครื่องมือในการทำวิจัย ดังนั้นจึงต้องมีวิธีหาคคุณภาพของสื่อดังกล่าวด้วย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) หมายถึง ค่าที่บ่งบอกว่าแผนการจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหรือไม่ภายใต้สถานการณ์และกิจกรรมที่กำหนดให้โดยจะมีการเก็บข้อมูลของผลการเรียนรู้อันเนื่องมาจากนวัตกรรมหรือแผนการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความงอกงามของผู้เรียนได้ โดยทั่วไปมักจะคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อย แบบฝึกทักษะการใช้ชุดการเรียนรู้ หรือคะแนนจากพฤติกรรมการเรียนในระหว่างที่ผู้เรียนกำลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

2. ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) หมายถึง ค่าที่บ่งบอกว่าแผนการจัดการเรียนรู้สามารถส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งคำนวณจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน) ของนักเรียนทุกคน ซึ่งคำนวณได้จากสูตรจากที่กล่าวมาสามารถคำนวณได้ค่าตัวเลขที่บอกถึงประสิทธิภาพของสื่อหรือแผนการจัดการเรียนรู้ แต่การที่จะสรุปว่าสื่อหรือแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่จะต้องมีการกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ในการพิจารณา

4. ดัชนีประสิทธิผล

สมนึก กัททิยธนี (2549 : 102) ได้ให้ความหมายค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) ไว้ว่าหมายถึง ค่าที่แสดงอัตราการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนจากสื่อหรือนวัตกรรมหรือแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

5. วิธีการหาดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) มีสูตรดังนี้ (เผชญิ กิจระการ 2545 : 31-35)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{\text{จำนวนนักเรียนทุกคน} \times \text{คะแนนเต็ม} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

หรือ

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{\text{Total} - P_1}$$

เมื่อ

P_1 แทน ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน

P_2 แทน ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน

Total แทน ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

ตัวอย่างการคำนวณแสดงในตารางที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ตารางที่ 2 แสดงการหาประสิทธิผลของสื่อ
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผลคูณของจำนวน นักเรียนกับคะแนน เต็ม	ผลรวมของ คะแนนหลังเรียน	ผลรวมของ คะแนนก่อนเรียน	E.I.
20 x 30	412	100	0.6240

จากตารางที่ 2 แสดงว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6240 หรือ คิดเป็นร้อยละ 62.40

การหาค่า E.I. เป็นการพิจารณาพัฒนาในลักษณะที่ว่าเพิ่มขึ้นเท่าไร ไม่ได้ทดสอบว่าเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อกฎหรือไม่ ซึ่งค่าที่แสดงคะแนนเพิ่มขึ้น 0.2640 นั้น เรียกว่า หาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) และเพื่อให้สื่อความหมายกันง่ายขึ้นจึงแปลงคะแนนให้อยู่ในรูปของร้อยละ เช่น จากค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) 0.6240 คิดเป็นร้อยละ 62.40

สูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) จะเขียนในรูปของร้อยละก็ได้ ซึ่งผลการคำนวณจะได้เท่ากับผลการคำนวณจากคะแนนดิบ สูตรเป็นดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนหลังเรียน} - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}{100 - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}$$

หรือ

$$E.I. = \frac{P_2\% - P_1\%}{100 - P_1\%}$$

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับค่า E.I.

1. E.I. เป็นเรื่องของอัตราส่วนของผลต่าง จะมีค่าสูงสุดเป็น 1.00 ส่วนค่าต่ำสุดไม่สามารถกำหนดได้เพราะมีค่าต่ำกว่า -1.0 ก็ได้ และถ้าเป็นค่าลบแสดงว่า คะแนนผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ซึ่งมีความหมายว่าระบบการเรียนการสอนหรือสื่อที่ใช้ไม่มีคุณภาพจะยกตัวอย่างค่า E.I. ให้ดูหลายรูปแบบ ดังนี้ (ในที่นี้สมมติว่า มีนักเรียน 20 คน คะแนนเต็ม 30 คะแนน)

1.1 ถ้าผลสอบก่อนเรียนของนักเรียนทุกคนได้คะแนนรวมเท่าไรก็ได้ (ยกเว้น ได้คะแนนเต็มทุกคน) แต่ผลสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคนทำถูกหมดทุกข้อ (ได้คะแนนเต็มทุกคน) ค่าของ E.I. จะเป็น 1.00 ดังตัวอย่าง

$$E.I. = \frac{600 - 0}{600 - 0} = 1.00 \dots\dots\dots 1$$

$$E.I. = \frac{600 - 200}{(20 \times 30) - 200} = 1.00 \dots\dots\dots 2$$

จากสมการ 1 แสดงให้เห็นว่า ก่อนเรียนนักเรียนทุกคนทำผิดหมดทุกข้อ แต่หลังเรียนได้คะแนนเต็มทุกคน แต่จากสมการ 2 แสดงให้เห็นว่า ก่อนเรียนนักเรียนได้คะแนนรวมจำนวนหนึ่งแต่หลังเรียนได้คะแนนเต็มทุกคน

สรุปได้ว่า ถ้าหลังเรียนนักเรียนได้คะแนนเต็มทุกคน ค่า E.I. จะเป็น 1.00 เสมอ ไม่ว่าผลการสอบก่อนเรียนจะได้เท่าไรก็ตาม (ยกเว้นได้คะแนนเต็มทุกคน) หรือกล่าวได้ว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในเรื่องที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 100 หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนตามที่ต้องการ

1.2 ถ้าผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ค่า E.I. จะเป็นลบ ซึ่งต่ำกว่า -1.00 ก็ได้ดังตัวอย่าง

$$\frac{300 - 500}{(20 \times 30) - 500} = \frac{-200}{100} = -2.00$$

ลักษณะเช่นนี้ถือวาระบบการเรียนการสอนหลังการใช้สื่อล้มเหลวและเหตุการณ์เช่นนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้น เพราะค่า E.I. ต่ำหรือเป็นลบ แสดงว่าคะแนนหลังสอนต่ำหรือน้อยกว่าคะแนนก่อนสอน และก่อนจะหาค่า E.I. ต้องหาค่า E_1/E_2 มาก่อน ค่า E_2 คือคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งจะเป็นค่าเดียวกับคะแนนหลังเรียนของการหาค่า E.I. ดังนั้นหากคะแนนหลังสอนต่ำหรือมากกว่าคะแนนก่อนสอน ค่า E_2 จะไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ดังตัวอย่างคะแนนหลังสอนในข้อ 1.2 ค่า E_2 จะเป็นดังนี้

$$\frac{300}{600} \times 100 = 50\% = E_2$$

จะเห็นว่าค่า E_2 ก็จะไม่ผ่านตั้งแต่ต้น จึงไม่จำเป็นต้องหาค่า E.I. ตามมา แต่ถ้าปรับปรุงแผนหรือสื่อก่อน จนทำให้ค่า E_2 ถึงเกณฑ์ การหาค่า E.I. ก็น่าจะมีค่าสูงไปเอง

1.3 การแปลความหมายของค่า E.I. ไม่น่าจะแปลความหมายเฉพาะค่าที่คำนวณได้ว่า นักเรียนมีพัฒนาการขึ้นเท่าไรหรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร แต่ควรจะดูข้อมูลเดิมประกอบด้วยว่าหลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่าไร ในบางครั้งคะแนนหลังสอนเพิ่มขึ้นน้อย เป็นเพราะว่ากลุ่มนั้นมีความรู้เดิมในเรื่องนั้นมากอยู่แล้ว ซึ่งไม่ใช่เรื่องเสียหาย จะยกตัวอย่างให้ดูค่า E.I. 4 ค่า ต่อไปนี้

$\frac{600 - 500}{(20 \times 30) - 500}$	$\frac{100}{100}$	=	= 1.00	 1
$\frac{550 - 500}{(20 \times 30) - 500}$	$\frac{100}{100}$	=	= .50	 2
$\frac{550 - 400}{(20 \times 30) - 400}$	$\frac{150}{100}$	=	= .75	 3
$\frac{550 - 200}{(20 \times 30) - 200}$	$\frac{350}{100}$	=	= .87	 4

สมการ 1 ค่า E.I. = 1.00 แสดงให้เห็นว่าก่อนเรียนมีความรู้ในเรื่องที่ครูจะสอนสูงแล้ว หลังสอนเสร็จนักเรียนทุกคนมีความรู้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ก็สามารถทำแบบทดสอบได้ คะแนนเต็มทุกคน จะเห็นว่าคะแนนต่างกันเล็กน้อย คือ $600-500 = 100$ คะแนน แต่ค่า E.I. ก็มีค่าสูงสุด คือ 1.00

สมการ 2 คะแนนหลังเรียนกับก่อนเรียนยังห่างกันไม่มาก แม้จะให้ค่า E.I. ต่ำคือเท่ากับ .50 ก็ไม่ได้แปลว่าไม่ดี หรือมีพัฒนาการน้อย ต้องแปลความหมายว่าโดยค่าเฉลี่ยก่อนเรียนนักเรียนมีความรู้มากอยู่แล้ว หลังเรียนได้คะแนนเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อย ก็เกือบจะได้คะแนนเต็ม

สมการ 3 และ 4 คะแนนก่อนเรียนมีน้อย แสดงให้เห็นว่า มีความรู้น้อยหลังเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นมาก ค่า E.I. จึงสูงเป็น .75 หรือ .87 ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี แต่ก็ไม่ควรจะแปลว่าดีกว่าในสมการที่ 1 หรือ 2 ซึ่งได้ค่า E.I. เป็น 1.00 หรือ .50 เพราะนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างจากสมการที่ 1 หรือ 2 นั้น เขามีความรู้ก่อนเรียนสูงอยู่แล้ว ซึ่งเป็นเรื่องดีและมักจะเป็นลักษณะของนักเรียนกลุ่มเก่ง

สรุปได้ว่า E.I. ที่เกิดจากนักเรียนแต่ละกลุ่มไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันเพราะไม่ได้เริ่มจากฐานของความรู้ที่เท่ากัน ค่า E.I. ของแต่ละกลุ่มก็อธิบายพัฒนาการเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

2. การแปลผลค่า E.I. ในตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ของวิทยานิพนธ์ (Thesis) หรือการศึกษาค้นคว้า (Independent Study) มักจะใช้ข้อความไม่เหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของ E.I. ผิดจากความเป็นจริง เช่น จากตัวอย่างในตาราง การหาประสิทธิผลของสื่อ E.I. มีค่าเท่ากับ 0.6240 ก็มักจะกล่าวว่า “ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6240 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 62.40” ซึ่งในความเป็นจริงค่า E.I. 0.6240 เพราะคิดเทียบจากค่า E.I. สูงสุดเป็น 1.00 ดังนั้น ถ้าคิดเป็นร้อยละ ก็คือคิดเทียบจากค่าสูงสุดเป็น 100 E.I. จะมีค่า 62.40 จึงควรใช้ข้อความว่า “ค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6240 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6240 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.40” (ไม่ใช่แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.40)

ความพึงพอใจ

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายทฤษฎีความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจมีความหมายที่หลากหลายซึ่งได้จากแนวคิดแต่ละทัศนะตามกรอบความคิดและความเชื่อของแต่ละบุคคลยึดถือ นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ประสาธ อิศรปริดา (2541 : 300) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิตที่มีผล ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการและหาสิ่งที่ต้องการมาตอบสนอง

ไชยยันท์ ชาลูปริชาร์ดน์ (2543 : 52) ได้สรุปความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติในทางบวก คือ รู้สึกชอบ รัก พอใจหรือเจตคติที่ดีต่องาน ซึ่งเกิดจากได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านวัตถุ และ ด้านจิตใจเป็นความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อ ได้รับความสำเร็จตามความต้องการหรือแรงจูงใจ

อานนท์ กระบอโกโท (2543 : 33) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจ ไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อการทำงานนั้น เช่น ความรู้สึกชอบภูมิใจ สุขใจเต็มใจและยินดีจะมีผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีการเสียสละอุทิศแรงกาย แรงใจและสติปัญญาให้แก่งานอย่างแท้จริง

ลักขณา สริวัฒน์ (2544 : 132) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ศุภสิริ โสมาเกตุ (2544 : 49) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพอใจในการเรียนรู้ จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆจนบรรลุผลสำเร็จ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง รัก พอใจ ชอบใจ

กนกพร แถวโสภา (2547 : 67) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆจนบรรลุผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ การแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือ ทางบวกซึ่งแสดงใน

ลักษณะ ความชอบ ความพึงพอใจ ความสนใจ เห็นด้วย ทำให้อยากทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรม อีกลักษณะหนึ่งคือ ทางลบ ซึ่งจะแสดงออกในลักษณะของความเครียด ไม่พึงประสงค์ ไม่พอใจ ไม่สนใจ ไม่เห็นด้วย อาจทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่ายหรือต้องการหนีห่างจากสิ่งนั้น นอกจากนี้ความพึงพอใจอาจจะแสดงออกในลักษณะความเป็นกลางก็ได้ เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่รัก ไม่ชอบ ไม่น่าสนใจในสิ่งนั้น ๆ

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะและความต้องการของมนุษย์ซึ่งเกิดจากการนำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างความพึงพอใจของบุคคลได้อย่างเหมาะสมประกอบด้วยทฤษฎีที่สำคัญ ดังนี้

ไชยวัฒน์ ชาอุปรีชารัตน์ (2543 : 52 ; อ้างอิงมาจาก จิราภรณ์ ตั้งกิตติภากรณ์ (2532 : 110 - 114)

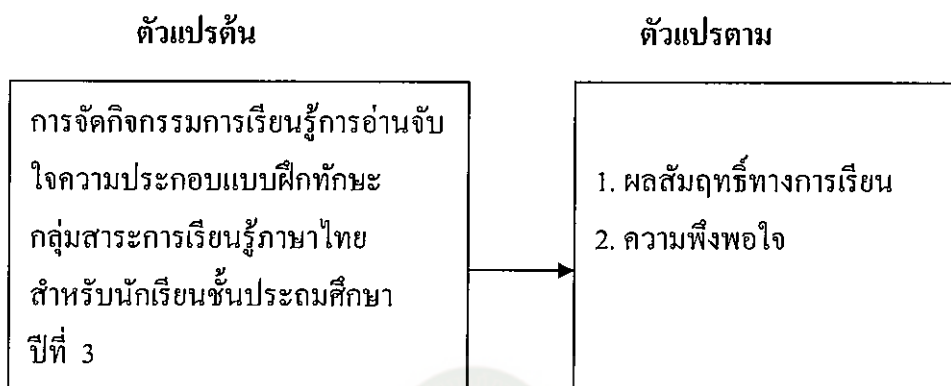
1. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ (Abraham Maslow) ได้ตั้งทฤษฎีโดยมีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ ดังนี้

1.1 ลักษณะความต้องการของมนุษย์ประกอบด้วยความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้นความสำคัญ โดยเริ่มจากระดับความต้องการขั้นต่ำไปสู่ระดับความต้องการขั้นสูง มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอเมื่อต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วก็จะมีความต้องการ สิ่งใหม่เข้ามาแทนที่ เมื่อต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่พอใจให้เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น แต่จะมีความต้องการในระดับสูงเข้ามาแทนและเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในสิ่งนั้น ความต้องการที่เกิดขึ้นอาศัยซึ่งกันและกัน มีลักษณะควบคู่กันคือเมื่อต้องการอย่างหนึ่งไม่หมดสิ้น ไปก็จะมีความต้องการอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมา

1.2 ลำดับความต้องการของมนุษย์ (Hierachy of Need) ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์มี 5 ระดับ คือ ความต้องการด้านกายภาพ เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการเรื่องอาหาร ที่อยู่อาศัย และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทั้งหมดของตัวยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการทางด้านความปลอดภัยเป็นด้านที่เกี่ยวกับความปลอดภัยกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ที่จะเกิดกับร่างกาย ความเจ็บป่วยและความสูญเสียทางเศรษฐกิจ รวมถึงการรับประกันความมั่นคง ในหน้าที่การงานและส่งเสริมเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ความต้องการความรักและความต้องการทางด้านสังคมเป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันและการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น โดยมี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้กรอบแนวคิดจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังภาพประกอบที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน และนักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านจับใจความ โรงเรียนบ้านไก่อ่า ตำบลหนองพอก อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ชนิด คือ

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง
2. แบบฝึกทักษะ จำนวน 10 เล่ม ประกอบด้วย นิทาน บทความ สารคดี ข่าว บทร้อยกรอง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบแบบฝึกทักษะ มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่าน

1.2 ศึกษาวิธีวิเคราะห์เนื้อหา และสาระสำคัญ เพื่อวางแผนในการสอน การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และการประเมินผลการเรียนรู้ ให้ตรงตามที่หลักสูตร กำหนด

1.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา สาระสำคัญ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 สาระที่ 1 การอ่าน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ทำการสอน 10 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การคัดเลือกเนื้อหาการอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน บทความ บทเพลง สารคดี และบทร้อยกรองง่าย ๆ เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

ลำดับที่	เนื้อหา	จำนวน
1	นิทาน เรื่อง มดกับตั๊กแตน	1 ชุด
2	นิทาน เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ	1 ชุด
3	บทความ เรื่อง เส้นด้ายชีวิต	1 ชุด
4	บทความ เรื่อง ไวรัสตับอักเสบ	1 ชุด
5	ข่าว เรื่อง ทำไม? คิมโนมแล้วท้องเสีย	1 ชุด
6	ข่าว เรื่อง ร่วมปล่อยเต่าทะเลคืนสู่ธรรมชาติ	1 ชุด
7	สารคดี เรื่อง การเกยหาดหมู่ของปลาวาฬ	1 ชุด
8	สารคดี เรื่อง มะกรูดกลิ่นฉุนแต่สรรพคุณดี	1 ชุด
9	บทร้อยกรอง เรื่อง จันทน์เจ้าขา	1 ชุด
10	บทร้อยกรอง เรื่อง นิทานดาว	1 ชุด

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ความเหมาะสมของภาษา ความครอบคลุมความถูกต้องเชิงเนื้อหากับการวัดผล ประเมินผล ความเหมาะสมด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

1.5.1 นางสมจิตร์ สุทธิประภา ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน โรงเรียนเมืองราชบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

1.5.2 นางสาวราตรี ยาย่อ ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน โรงเรียนบรบือวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม เขต 26 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาภาษาไทย

1.5.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่รต.ดร.อรุณ ชูขจรเดื่อง ปรินญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล ประเมินผล

1.5.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์ ปรินญาคุณภูมิบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการเรียนการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.5.5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อลงกต ภูมิสายคร ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เกิดความเหมาะสม เสร็จแล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินพร้อม แบบประเมิน แผนการจัดการเรียนรู้ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 67 - 71) ให้มีคุณภาพตั้งแต่ 3.51 เหมาะสมมาก

เหมาะสมมากที่สุด	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	4.51-5.00	คะแนน
เหมาะสมมาก	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	3.51-4.50	คะแนน
เหมาะสมปานกลาง	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	2.51-3.50	คะแนน
เหมาะสมน้อย	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.51-2.50	คะแนน
เหมาะสมน้อยที่สุด	มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ	1.00-1.50	คะแนน

1.7 หาค่าเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยของแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 10 แผน พบว่ามีความเหมาะสมระหว่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 หมายความว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด (ดังตารางที่ 10 ภาคผนวก ข หน้า 116)

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญแล้วพิมพ์เป็นแผนสมบูรณ์นำไปใช้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านไถ่ป่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 6 คนต่อไป

2. การสร้างและหาคุณภาพแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ภาษาไทยและคู่มือการจัดการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

2.3 คัดเลือกเนื้อหาจากการอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทาน บทความ บทเพลง สารคดี และบทร้อยกรองง่าย ๆ เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตารางที่ 3

ตารางที่ 4 สร้างแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 1 ฉบับ โดยสร้างเป็นแบบทดสอบ ภาควิชาความรู้ ความเข้าใจ วัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ลำดับที่	เนื้อหา	จำนวน
1	นิทาน เรื่อง มดกับตั๊กแตน	1 ชุด
2	นิทาน เรื่อง เด็กเลี้ยงแกะ	1 ชุด
3	บทความ เรื่อง เส้นด้ายชีวิต	1 ชุด
4	บทความ เรื่อง ไวร้สดับอีกเสบ	1 ชุด
5	ข่าว เรื่อง ทำไม? ดั้มนมแล้วห้องเสีย	1 ชุด
6	ข่าว เรื่อง ร่วมปล่อยเต่าทะเลคืนสู่ธรรมชาติ	1 ชุด
7	สารคดี เรื่อง การเกยหาดหมู่ของปลาวาฬ	1 ชุด
8	สารคดี เรื่อง มะกรูดกลิ่นฉุนแต่สรรพคุณดี	1 ชุด
9	บทร้อยกรอง เรื่อง จันท์เจ้าขา	1 ชุด
10	บทร้อยกรอง เรื่อง นิทานดาว	1 ชุด

2.3.1 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา

2.3.2 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ความเหมาะสมกับวัยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะการประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	เหมาะสมมาก
2.51-3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	เหมาะสมน้อย
1.00-1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 หมายความว่า แบบฝึกทักษะมีความเหมาะสมระหว่างมากที่สุด (ดังตารางที่ 11 ภาคผนวก ง หน้า 143)

2.3.3 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ที่ปรับปรุงแก้ไขฉบับสมบูรณ์ แล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านไก่อ่า จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 6 คน

3. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ใช้สำหรับวัดผลการ เรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตาม จุดประสงค์ในบทเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับการ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียน และหลักสูตรสถานศึกษา ของ โรงเรียนบ้านไก่อ่า สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง

3.2 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 62 - 66)

3.3 สร้างแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 1 ฉบับ โดยสร้างเป็นแบบทดสอบภาคความรู้ ความเข้าใจ วัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแบบชนิดปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ต้องการใช้ จำนวน 40 ข้อ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา ตารางที่ 4

ตารางที่ 5 แบบแผนการทดลอง One Group Pretest - Posttest Design

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	เนื้อหา ที่ออก	จำนวนข้อสอบ	
			จำนวนที่ออก	จำนวนที่ใช้จริง
มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนิน ชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน	3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิง เหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเน เหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดย ระบุเหตุผลประกอบ 5. สรุปความรู้และข้อคิดจาก เรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	นิทาน บทความ ข่าว สารคดี บทร้อยกรอง	10 10 10 10 10	8 8 8 8 8
รวม			50	40

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมกับที่ประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้โดยใช้สูตร IOC และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ของผู้เชี่ยวชาญ (สมนึก ภัททิษณี, 2544 : 221) โดยให้คะแนนความคิดเห็น ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่ได้วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.5 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ ซึ่งแบบทดสอบมีค่าผ่านเกณฑ์ทั้ง 40 ข้อ และนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try - Out) กับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านคอนชัย ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน แล้วนำข้อสอบมาตรวจให้คะแนน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1

3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ โดยคำนวณค่าอำนาจจำแนกตามวิธีการของเบรนนาน (B) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 1.00 ขึ้นไป กำหนดค่าความยาก (P) ที่ต้องการ คือ 0.20 - 0.80 และนำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้วิธีของ Lovett ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 (ดังตารางที่ 13 ภาคผนวก ฉ หน้า 175)

3.7 นำแบบทดสอบที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้จริงกับนักเรียนที่เป็นเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านไก่อปา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 6 คน ต่อไป

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัดด้านความพึงพอใจในการเรียนที่มีต่อการเรียนรู้เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

4.1 ศึกษาข้อความที่แสดงถึงความพอใจ และสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยกำหนดระดับความพึงพอใจเป็น 3 ระดับ

3 หมายถึง	พึงพอใจมาก
2 หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
1 หมายถึง	พึงพอใจน้อย

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะพิจารณาความสอดคล้องของข้อความ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับตัวชี้วัดความพึงพอใจข้อนั้น
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับตัวชี้วัดความพึงพอใจข้อนั้น
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงกับตัวชี้วัดความพึงพอใจข้อนั้น

4.4 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับจริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. รูปแบบการวิจัย

5.1 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 139) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 6 แบบแผนการทดลอง One Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)

X หมายถึง การทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ด้วยแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตามแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทำการทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย (Posttest) กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย และตรวจเก็บคะแนน

4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ที่มีต่อการเรียนรู้เรื่อง การอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5. นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร (E_1 / E_2)
2. หาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร E.I.
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนที่มีต่อการเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยหาค่า $\bar{X}$, S.D. และแปลผล 3 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง	พึงพอใจมาก
2 หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
1 หมายถึง	พึงพอใจน้อย

เกณฑ์แปลผล

พึงพอใจมากที่สุด	ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.00
พึงพอใจปานกลาง	ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.00 – 2.49
พึงพอใจน้อย	ระดับคะแนนเฉลี่ย	0.00 – 1.99

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum x^2 - (\sum x)^2}{(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน คะแนนแต่ละตัว
 $\sum x^2$ แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม
 N แทน ผลรวมของคะแนน

1.3 ร้อยละ มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. สถิติในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบย่อยและแบบทดสอบ
 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective
 Congruency : IOC) จากสูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2553 : 218)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 การหาความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบย่อยและแบบทดสอบ
 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 84)

$$P = \frac{P_u + P_L}{2}$$

เมื่อ p แทน ระดับความยาก
 P_u แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

P_L แทน สัดส่วนของนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) ของแบบทดสอบย่อยและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ เบรนนาน (Brennan's Index : B Index) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

- เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก
- U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
- L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
- n_1 แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
- n_2 แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

$$r_{cc} = \frac{1 - K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K - 1) \sum (X_i - C)^2}$$

- เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบอิงเกณฑ์
- K แทน จำนวนข้อสอบ
- X_i แทน คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน
- C แทน คะแนนเกณฑ์ที่จุดตัดของแบบทดสอบ

สูตรที่ 1 การหาประสิทธิภาพ

$E_1/E_2 = 80/80$ ใช้สูตรดังนี้ (เผชญ์ กิจระการ. 2544 : 47)

$$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100$$

- เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการในแบบฝึกทักษะคิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกทักษะ
- $\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
- A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
- N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum y}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบ
วัดผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ

$\sum Y$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย ได้กำหนดความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย
$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวม
E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index)
E_1	แทน	คะแนนจากใบงานท้ายแผนนักเรียนทุกคนและแบบทดสอบหลังแผนการจัดการเรียนรู้
E_2	แทน	ร้อยละคะแนนของนักเรียนทุกคนรวมกันที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
P	แทน	ร้อยละ

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 หากค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่ามีประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 93.33 / 87.08$ สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ $E_1 / E_2 = 80/80$

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80

คนที่	คะแนนสังเกตพฤติกรรมและแบบทดสอบย่อยท้ายแผน											คะแนน	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม (100)	ก่อน	หลัง
	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		40	40
1	8	8	8	8	9	8	8	8	10	9	84	10	35
2	8	9	8	8	8	9	8	9	9	8	84	14	34
3	8	8	8	9	8	9	8	9	9	9	85	12	37
4	9	8	9	8	8	8	9	8	8	8	83	16	34
5	8	8	8	9	8	9	8	8	9	8	83	15	36
6	9	8	9	8	8	8	9	8	9	9	85	14	33
รวม	50	49	50	50	49	51	50	50	54	51	504	81	209
$\bar{X}$	8.33	8.17	8.33	8.33	8.17	8.50	8.33	8.33	9.00	8.50	84.00	13.50	34.83
S.D.	0.52	0.41	0.52	0.52	0.41	0.55	0.52	0.52	0.63	0.55	0.89	2.17	1.47
p	83.33	81.67	83.33	83.33	81.67	85.00	83.33	83.33	90.00	85.00	93.33	33.75	87.08

จากตารางที่ 6 จะเห็นการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัย

พัฒนาขึ้นพบว่านักเรียนทั้ง 6 คน มีคะแนนจากใบงานท้ายแผนการจัดการเรียนรู้และ มีคะแนนทดสอบย่อยท้ายแบบฝึกทักษะเฉลี่ย 84.00 คิดเป็นร้อยละ 93.33 และมีคะแนนทดสอบหลังเรียนเฉลี่ย 34.83 คิดเป็นร้อยละ 87.08 แสดงว่า การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 93.33 / 87.08$

ตอนที่ 2 หาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การหาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.8050 ซึ่งแสดงว่าเมื่อผู้เรียน เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ แล้วทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 80.50

ตารางที่ 7 แสดงผลการทดลองหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คนที่	ก่อนเรียน (40 คะแนน)	หลังเรียน (40 คะแนน)
1	10	35
2	14	34
3	12	37
4	16	34
5	15	36
6	14	33
รวม	81	209
E.I. = 0.8050		

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.8050 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 80.50

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตารางที่ 8 แสดงคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ	3.00	0.00	มาก
2	นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เรียนตามต้องการ	2.82	0.40	มาก
3	แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น	2.82	0.40	มาก
4	นักเรียนนำแบบฝึกทักษะไปศึกษาด้วยตนเองได้ทุกเวลา	2.82	0.40	มาก
5	นักเรียนชอบนิทานเรื่องมดกับตั๊กแตน	3.00	0.00	มาก
6	นักเรียนชอบนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ	3.00	0.00	มาก
7	นักเรียนสนุกสนานกับการได้ระบายสีจากบทหรือโครงเรื่อง จันทร์เจ้าขา	3.00	0.00	มาก
8	นักเรียนได้รับความรู้จากบทความเรื่องไวรัสตับอักเสบบ	3.00	0.00	มาก
9	นักเรียนได้รับความรู้จากสารคดีที่ได้เรียน	3.00	0.00	มาก
10	นักเรียนได้รับความรู้จากการอ่านจับใจความข่าวที่ได้เรียน	3.00	0.00	มาก
11	แบบฝึกทักษะมีกิจกรรมที่หลากหลาย	2.82	0.40	มาก
12	ภาพประกอบแบบฝึกทักษะมีความสวยงามน่าสนใจ	2.82	0.40	มาก
13	นักเรียนสนุกทำกิจกรรมจากแบบฝึกทักษะ	2.82	0.40	มาก
14	นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ	3.00	0.00	มาก
15	นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ	3.00	0.00	มาก
รวมเฉลี่ย		2.93	0.16	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับระดับมาก ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ และนักเรียนชอบการอ่านจับใจความจากนิทานในระดับมาก และนักเรียนได้นำแบบฝึกทักษะไปศึกษาได้ด้วยตนเองทุกเวลาทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นนักเรียนพึงพอใจในระดับปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สรุปผลการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 93.33 / 87.08$
2. ค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.8050 กิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะคิดเป็นร้อยละ 80.50
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.33 / 87.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของน้ำอ้อย อริยะสุขสกุล (2546 : 92 - 98) พบว่า แบบฝึกอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 90.67 / 93.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประคานชัย อุปกแก้ว (2547 : 116 - 119) พบว่า แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนวิชาภาษาไทย ประกอบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เทียบงานปรางค์กู สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 82.59 / 83.06 สอดคล้องกับผลการศึกษามาลินี ระติ (2547 : 149 - 153) พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 เรื่องของดีเมืองมหาสารคาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.41/80.32 และ สอดคล้องกับผลการศึกษาอาคม ทองเกษม (2549 : 53 - 55) พบว่าชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ สำคัญ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.66/85.94 ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอน กระบวนการสร้างอย่างมีระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกและเรียบเรียงเนื้อหาสาระ การศึกษาเอกสารหลักสูตรคู่มือครู และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทย การวิเคราะห์เนื้อหาทำแผนการสอน การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ กำหนดความคิด รวบรวมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และยังใช้แบบฝึกที่น่าสนใจ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีครูคอยดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดแล้ว การดำเนินการสร้างตามหลักในการสร้างแบบฝึกจึงทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกมีประสิทธิภาพ ดังที่ วิมลรัตน์ สุนทร โรจน์ (2549 : 96) ได้กล่าวถึงลักษณะแบบฝึกที่ดีไว้ว่าเป็นแบบฝึกที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว เหมาะสมกับวัย ระดับ หรือความสามารถของเด็ก มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ใช้เวลาเหมาะสม โดยไม่มากหรือน้อยจนเกินไป และเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และท้าทายให้แสดงความสามารถ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้แบบฝึกทักษะที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกหัดมีค่าเท่ากับ 0.8050 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นจากการอ่านจับใจความซึ่งสอดคล้องกับประกาศนียบัตร ฉบับที่ 2547 : 116 - 119) พบว่า หนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนวิชาภาษาไทย ประกอบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่อง เทียบงานปรางค์คู่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.62 หมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62 สอดคล้องกับมาลินี รัตติ (2547 : 149 - 153) พบว่า หนังสือประกอบการเรียนและแบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย แบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 เรื่องของดีเมื่อมหาสารคาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7046 และ สอดคล้องกับผลการศึกษาของอาคม ทองเกษม (2549 : 53 - 55) พบว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ สำคัญ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .7785 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น หลังจากการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจคิดเป็นร้อยละ 77.85 ทั้งนี้เนื่องมาจากแบบฝึกที่ผู้ค้นคว้าสร้างขึ้นมีความน่าสนใจและใช้ทฤษฎีทางจิตวิทยาใช้ในการสร้างซึ่งสอดคล้องกับกมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2528 : 85) ได้อธิบายแนวคิดของนักจิตวิทยาการศึกษาชื่อ ธอร์นไคด์ ได้กล่าวถึง กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) เอาไว้ว่า “การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีที่สุดก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจที่จะเรียน และได้เรียนรู้จริง ๆ” ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กต้องเรียนบทเรียนใด ๆ ในขณะที่ตนเองยังไม่พร้อมก็เสมือนถูกบังคับให้เรียน เช่น ครูให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่าน หรือ การเขียนโดยที่นักเรียนยังไม่พร้อม นักเรียนก็อาจจะเกิดความคับข้องใจ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนทักษะนั้น ๆ จะเกิดความเบื่อหน่ายขึ้นได้ด้วยเหตุนี้ครูจึงควรศึกษาความพร้อมทางภาษาของเด็ก โดยการสังเกต สัมภาษณ์หรือทดสอบ เมื่อทราบถึงความพร้อมแล้วก็จะได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ อุปกรณ์ และบรรยากาศให้เหมาะสมหรือสอดคล้องกับความพร้อมของเด็ก อย่างไรก็ตามในการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น ครูยังสามารถเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กได้เช่นเดียวกับวิชาอื่น ๆ เช่นสอนหรือทบทวนความรู้หรือทักษะพื้นฐานให้ สร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เด็กอยากเรียนรู้ หรือสร้างแรงจูงใจให้เด็กพร้อมที่จะเรียนเป็นต้น

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อ การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.93$, S.D. = 0.16) อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคำนึงถึง

ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและทราบผลการเรียนรู้ได้ทันที ทำให้นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตั้งใจทำงาน เพราะได้ใช้ความรู้ความสามารถได้เหมาะสมกับความถนัดของตนเอง เกิดความภูมิใจในผลงานของตนเอง แอปเปิลไวท์ (Appelwhite, 1965 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขในการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานด้วย และดวิต ธาราโกชน์ และศรีณย์ คำวิสุข (2541 : 140) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นอารมณ์ของความรู้สึกที่มีความสุข ร่าเริงอย่างมาก เป็นความสำเร็จหรือความสุขสดชื่นที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับผลการตอบสนองตามที่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทริยา โพธิ์ศรี (2549 : 76) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง คำพ้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร พรหมวาศรี (2549 : 99 - 100) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตรา ตัวสะกดแม่กด โดยใช้แบบฝึกทักษะ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดแม่กดอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ สุขโสม (2551 : 82) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตรา ตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมโดยใช้แบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำนึ่ง จันทะนันต์ (2553 : 89 - 91) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ การอ่านสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโพธิ์เงิน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการนำแบบฝึกทักษะไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดกับแต่ละแบบฝึกทักษะให้เข้าใจเสียก่อน แต่การปฏิบัติสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับนักเรียนของตนเองได้

1.2 แบบฝึกทักษะกับนักเรียนมีจำนวนน้อยลดความสามารถเพราะเด็กได้ฝึกการทำด้วยตนเองได้ทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึก เพื่อพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น การพูด การฟัง หลักการใช้ภาษา วรรณกรรมและวรรณคดี เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะทางภาษาทุกด้าน สามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน โดยใช้สื่ออื่น ๆ เช่น การใช้หนังสือการ์ตูน ใ้ใช้บทร้อยกรอง หนังสือส่งเสริมการอ่าน กับเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อจะได้มีนวัตกรรมสำหรับพัฒนาศักยภาพของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กนกพร แดว โสภกา. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบโครงงานเรื่องการแต่งกลอนสุภาพ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตร
และการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา ปฏิเวชวัฒนากุร. (2551). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสม
สระเอีย สระเอือมีตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2529). ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ชนะการพิมพ์.
- _____. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2537). คู่มือการใช้เกณฑ์มาตรฐาน
โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2536. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2541). แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยระดับประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และกระทรวงศึกษาธิการ. (2545). ปฏิรูป
การเรียนรู้ทั้งโรงเรียนอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ กรณีตัวอย่างโรงเรียนราชวินิจ
มัธยม. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2532). จิตวิทยาเบื้องต้น. ปัตตานี : คณะวิทยาการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จุฬาลักษณ์ กองพิลา. (2553). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC. การศึกษา
มหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2547). **อุปเทศการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทางการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.**
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2546). **การอ่านและการสร้างความสามารถในการอ่าน. วารสารสารสนเทศ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1.**
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). **“การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน”. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1 - 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. (2544). **คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ฟิสสิกส์เซ็นเตอร์.**
- ชวลิต ชูกำแหง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม : ที่คิวพี จำกัด.**
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2549). **การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมธิปส์.**
- ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ. (2550). **นวัตกรรมการศึกษาชุดแบบฝึกหัด แบบฝึกเสริมทักษะ. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี.**
- ครุณี อินทร์บัว. (2549). **ผลการเรียนแบบร่วมมือแบบ ซี ไอ อาร์ ซี ในการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- คำริ มุศรีพันธุ์. (2547). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องสารเสพติดให้โทษ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). **การจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.**
- ทัศพร เกตุถนอม. (2540). **การสอนภาษาไทย แนวธรรมชาติโดยอาศัยสื่ออรรถลักษณะในวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย.**
- ทิสนา เขมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 12 . กรุงเทพฯ : บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.**
- นริศรา สุนนทรราช. (2554). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน.**

- นงเยาว์ ศรีประจักษ์. (2546). การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาพย่นานี 11 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน. การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นาคยา ปิลาธนนานนท์. (2543). การเรียนแบบร่วมมือ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- น้ำอ้อย อริยะสุขสกุล. (2546). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บ้านไถ่ป่า, โรงเรียน. (2556). รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ร้อยเอ็ด โรงเรียนบ้านไถ่ป่า.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- _____. (2545). การวิจัยเบื้องต้นฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 7 (แก้ไขเพิ่มเติม) กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2541). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. สุวีริยาสาส์น.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2538). “แนวการสร้างแบบฝึกสะกดคำยาก” วารสารวิชาการ. 14 (121) : 53-56 เมษายน - มิถุนายน.
- ประสาท อิศรปริดา. (2541). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2546). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.
- เปล่งศรี อิงคินันท์. (2526). ความพึงพอใจในการทำงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชฌุ กิจระการ. (2544). การหาค่าดัชนีประสิทธิผล. ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพชฌุ กิจระการ. (2546). ดัชนีประสิทธิผล. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เพชฌุ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธานี. (2545). “ดัชนีประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผล”. วารสารการวัดผลการศึกษา. ปีที่ 8 (6) : 31-51.

- เพชรวิ ลิ่งวี. (2550). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดดอนไก่อทัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ไพศาล วรคำ. (2552). การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research). กอปกสิริ: ประสานการพิมพ์.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- พรรณี ชบา. (2550). การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- มะลิ อาจวิชัย. (2540). การพัฒนาแบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่อง การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แม่กด แม่กน แม่กม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาลา พานอังกาบ. (2550). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC และการสอนตามคู่มือการจัดการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- มาลินี ระดี. (2547). การพัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกทักษะประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 เรื่อง ของดีเมืองมหาสารคาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2547). เอกสารการสอนชุดการสอนกลุ่มทักษะ 2 (คณิตศาสตร์) หน่วยที่ 1 - 7. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- รุจิร ภู่อาระ. (2546). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บั๊คพอยท์.
- รัชนี้ เھرัญกิจ. (2546). และคณะ. ชุดกิจกรรมสำหรับครูเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, พิมพ์ครั้งที่ 1 : พับลิเคชั่นส์.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2544). จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิชากร, กรม. (2551). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- _____. (2545). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วีชรา เล่าเรียนดี. (2547). เทคนิคการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2543). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเฟิลส.
- วันเพ็ญ คุณพิริยทวี. (2548). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2548). เทคนิคและกลยุทธ์วิธีพัฒนาทักษะการคิด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2553). รูปแบบแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2543). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : บริษัท แอล ที เฟลส จำกัด.
- วรรณกร หมอยาคี. (2544). การเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ คุณพิริยทวี. (2548). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). พัฒนาการเรียนการสอน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2546). เอกสารประกอบการสอนวิชา 0506711 สัมมนาหลักสูตรและการสอนภาษาไทย. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2547). นวัตกรรมทางการเรียนรู้ภาษาไทย. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2549). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ช้างทอง.

- _____. (2550). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เทียบ บ้านดูระหว่างการจัดกิจกรรมแบบมุ่งประสบการณ์ ที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีปัญหา กับการจัดกิจกรรมแบบปกติ. ว. ปรทัศน์การศึกษาไทย.
- วรรณพร อภิธรรมวิวัฒน์. (2552). การสร้างชุดการสอนการอ่านภาษาไทยแบบ SQ3R สำหรับ นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). เทคนิคการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกหญ้า.
- ศุภสิริ โสมมาเกตุ. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้ โดยโครงการกับ การเรียนรู้ตามคู่มือครู. ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศลใจ วิบูลกิจ. (2534). ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการประสานของศึกษานิเทศก์อำเภอ กับ ความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอเขตการศึกษา 3. ปรียญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. (2546). การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ชุมชนุสสภกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์. (2542). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟเอดิคู เดชั่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. ประสานการพิมพ์.
- _____. (2544). การวัดผลการศึกษา. ประสานการพิมพ์.
- _____. (2553). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7 กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2547). ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา หน่วยที่ 11 - 15 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์. (2538). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยม. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). **หลักวิธีสอนอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เสนีย์ วิลาวรรณ. (2545). **พัฒนาทักษะภาษาเล่ม 3**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สุมณฑา พรหมบุญ และอรพรรณ พรสีมา. (2540). “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม”. **วารสารครูศาสตร์** (กรกฎาคม - ตุลาคม).
- สมยศ นาวิการ. (2521). **การพัฒนาองค์กรและแรงจูงใจ**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- สุดิดดา ลอยฟ้า. (2536). **รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ เอกสารการสอน**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). **19 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- _____. (2550). **21 วิธีจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). **หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2537). **การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ลำลี รักสุทธิและคณะ. (2544). **เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2550). **ภาษาพาสอน เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ ภูปลี. (2539). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกที่จัดคำเป็นกลุ่ม และแบบฝึกที่จัดคำอิสระ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2535). **เสริมความรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษา**. เพาะ : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา.
- อาคม ทองเกษม. (2549). **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

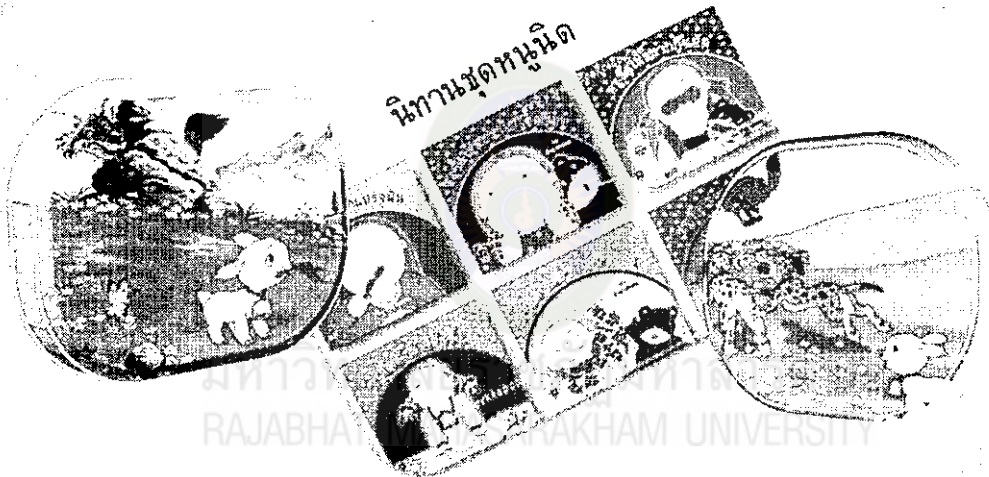
ภาคผนวก ก
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความนิทาน
เรื่อง มดกับตั๊กแตน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เล่มที่ 1

เรื่อง การอ่านจับใจความนิทาน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดย

นางนัทธมน ทองคำ

นักศึกษาระดับปริญญาโท

สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำนำ

แบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะภาษาไทยในด้านการอ่านจับใจความ ซึ่งในเล่มประกอบด้วย การอ่านจับใจความนิทาน บทร้อยกรอง บทความ สารคดี และข่าว นักเรียนนำไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วสามารถทำความเข้าใจด้วยตนเองตามคำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทย โดยครูเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ ปรึกษาและติดตามผลการศึกษา

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไก่อ่า คณะครู และนักเรียน ที่คอยให้คำชี้แนะ ตรวจสอบ ในการทดลองเครื่องมือจนทำให้แบบฝึกมีความสมบูรณ์ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน สามารถนำนักเรียนไปสู่จุดหมาย นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน กลุ่มสาระภาษาไทยตลอดจนผู้สนใจทั่วไปพอสมควร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	
สารบัญ.....	
มาตรฐานการเรียนรู้.....	1
ตัวชี้วัด.....	1
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	
คำชี้แจง.....	2
ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจับใจความ.....	3
ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง นิทาน.....	7
เนื้อหาของนิทาน.....	10
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ.....	
ใบงานที่ 1 อ่านจับใจความนิทาน.....	11
ใบงานที่ 2 สรุปใจความนิทาน.....	12
แนวคำตอบกิจกรรม.....	13
แบบทดสอบหลังเรียน.....	20
เฉลยแบบทดสอบ.....	23
เอกสารอ้างอิง.....	24

การอ่านจับใจความ

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

สรุปใจความจากเรื่องที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สรุปใจความจากเรื่องที่อ่านได้
2. อ่านและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้
3. จับใจความสำคัญในข้อความแต่ละย่อหน้าได้
4. มีมารยาทในการอ่าน

ศึกษาคำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะ

หน้าต่อไปเลยนะคะ

คำชี้แจง

แบบฝึกทักษะนี้ให้นักเรียนได้ฝึกความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
2. อ่านเนื้อหาหรือบทอ่านในแบบฝึกทักษะแล้วปฏิบัติตามขั้นตอน ในแบบฝึกทักษะ
3. จดบันทึกตามความเข้าใจขั้นตอนในแต่ละกิจกรรมที่กำหนดให้จากแบบฝึกทักษะ
4. เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมจากแบบฝึกทักษะแล้ว ให้นักเรียนอภิปรายสาระสำคัญที่ได้จากการอ่าน
5. นักเรียนสรุปเป็นแผนผังความคิด
6. ทำแบบทดสอบหลังจากปฏิบัติกิจกรรมครบตามขั้นตอนของจับใจความ

ไปศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่องการอ่าน

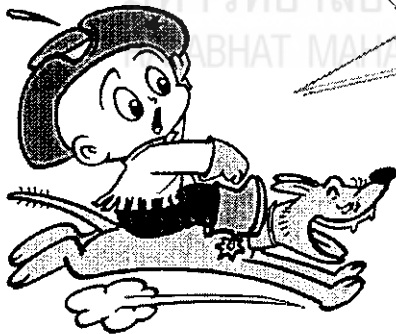
จับใจความหน้าต่อไปเลยนะคะ

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง การอ่านจับใจความ

การอ่านเพื่อจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความสำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้น หรือเป็นประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยว ๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

จะรีบไปไหน...

กำลังอ่านหนังสือเพลินเลย

ลักษณะของใจความ

ใจความสำคัญมีลักษณะ ดังนี้

1. ใจความสำคัญเป็นข้อความที่ทำหน้าที่กลุ่มใจความของข้อความอื่น ๆ ในตอนนั้น ๆ ได้หมด ข้อความนอกนั้นเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น

2. ใจความสำคัญของข้อความหนึ่ง ๆ หรือย่อหน้าหนึ่ง ๆ ส่วนมากจะมีเพียงประการเดียว

3. ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค อาจจะเป็นประโยคเดียวหรือประโยคซ้อนก็ได้ แต่ในบางกรณี ใจความสำคัญไม่ปรากฏเป็นประโยค เป็นเพียงใจความที่แฝงอยู่ในข้อความตอนนั้นๆ

4. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยคส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความ

การพิจารณาใจความ

ใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ในตำแหน่งของข้อความดังต่อไปนี้

1. ใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้า ดังนี้

1.1 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นของย่อหน้าและมีรายละเอียดวางอยู่ในตำแหน่งถัดไป

1.2 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งท้ายของย่อหน้า โดยกล่าวถึงรายละเอียดต่าง ๆ อย่างคลุม ๆ ไว้ก่อนในตอนต้น

1.3 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นและท้ายย่อหน้า มีรายละเอียดอยู่ตรงกลาง

1.4 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งกลางย่อหน้า มีรายละเอียดอยู่ตอนต้นกับตอนท้าย

2. อ่านจับใจความสำคัญที่ปรากฏรวมอยู่ในหลาย ๆ ย่อหน้า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญแบบนี้ มีหลักสำคัญของการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 อ่านอย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ

2.2 อ่านให้ละเอียด

2.3 อ่านแล้วถามตัวเองว่า เรื่องนี้มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไมอนึ่ง การตั้งคำถามไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั้งหมด อาจจะต้องเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขของงานเขียน เช่น เรื่องอะไร ใครเป็นผู้เขียน ความว่าอย่างไร

2.4 รวบรวมคำตอบจากข้อ 2.3 มาเรียบเรียงให้สละสลวย และมีความเหมาะสมตามลำดับความสำคัญของเนื้อความ

วิธีการจับใจความ

วิธีจับใจความสำคัญหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความชอบว่าจะทำอะไร เช่น จี๊ดเส้นใต้ หรือตีเส้นล้อมกรอบข้อความสำคัญ การใช้สีต่างๆ กันแสดงความสำคัญมากขึ้นของข้อความ การทำบันทึกย่อก็เป็นขบวนการส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีและได้ผล แต่ผู้อ่านควรย่อด้วยภาษาและสำนวนของตนเอง ไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะวิธีนี้อาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไป อันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้

หลักการอ่านเพื่อจับใจความ

1. อ่านจากบนลงล่างแทนการอ่านจากซ้ายไปขวาทีละตัว
2. อย่าอ่านทุกตัวอักษร เพราะจะทำให้อ่านได้ช้า
3. ฝึกกวาดสายตาเป็นห่วงๆ เพื่อจะได้ อ่าน ได้ทีละประโยค ๆ ซึ่งจะช่วยให้ อ่าน ได้รวดเร็ว
4. พยายามเก็บความของแต่ละคน เมื่ออ่านจบตอนหนึ่งแล้ว โดยรู้จักแยกใจความสำคัญและใจความที่นำมาประกอบในแต่ละข้อความออกจากกันให้ได้
5. ขณะที่อ่านต้องนึกไว้เสมอว่าเรื่องที่กำลังอ่านอยู่นั้นเป็นเรื่องอะไร มีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร เมื่ออ่านจบแล้วจะได้ตอบปัญหาที่ตั้งไว้ได้
6. พยายามให้ความสนใจในสิ่งที่ต้องการเพียงอย่างเดียว เมื่อต้องการจะอ่าน เพื่อตอบปัญหา หรือจับใจความก็ไม่ควรพะวงอยู่กับเรื่องหลักภาษาหรือเรื่องราวอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในความต้องการ
7. อย่าพยายามอ่านซ้ำเพราะจะทำให้เสียเวลา ในบางครั้งเราอาจจะได้ทราบความหมายจากประโยคถัดไปได้
8. ฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านหนังสือหลาย ๆ ประเภท เพื่อให้เกิดความชำนาญในการอ่านใด ๆ ก็ตามจุดมุ่งหมายเพื่อจับใจความสำคัญของข้อความที่ได้ อ่าน ดังนั้นถ้ารู้จักสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความ และรู้จักแยกใจความหลักออกจากใจความรองได้ ก็จะทำให้เราเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง นิทาน

ความหมายของนิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือมีผู้แต่งขึ้นต้องการสอนคนในการดำรงชีวิตเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน นิทานส่วนใหญ่จะถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะที่ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังต่างมุ่งสนองความสุขทางจิตใจของคน

ความเป็นมาของนิทาน

การเล่านิทานเกิดขึ้นเมื่อไหร่ในโลกนี้ไม่มีใครทราบ คำนิทานที่มีมาแต่เดิมคนไม่ได้แต่งเอง แต่เชื่อว่าเกิดขึ้นเป็นเวลานานก่อนที่มนุษย์จะรู้จักเป็นนักประวัติศาสตร์บันทึกหรือในกระดาศยาปีปรัส การกำเนิดการเล่านิทานอาจจะเกิดขึ้นในยุคที่มนุษย์อาศัยอยู่ในถ้ำและล่าสัตว์ ด้วยอาวุธหยาบ ๆ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อพอกลับจากล่าสัตว์ ก็จะแสดงความสำเร็จของการล่าสัตว์ และการกระทำที่กล้าหาญ เมื่อมนุษย์วิวัฒนาการอยู่กันเป็นเผ่ามนุษย์ต้องการอธิบายความร้ายแรงน่ากลัวของปรากฏการณ์ธรรมชาติคนในเผ่าบางคนมีพรสวรรค์ในการ เล่านิทานรวมกับความฉลาดของบุคคลนั้น จึงทำให้การเล่านิทานเจริญขึ้น

การแพร่หลายของการเล่านิทานในยุคแรก ๆ เกิดขึ้นในยุคการค้าในแถบ เนติเรเนียน ซึ่งชาวโรมันยิปซี นักแสวงบุญและผู้ร่วมทำสงครามคูเวตได้ออกเดินทางแสวงบุญ การเดินทางของคนเหล่านั้นเป็นการกระจายนิทานของท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วยุโรปในระยะแรกของการกำเนิดนิทานนั้นนิทานได้มาจากการเล่าเป็นร้อยแก้ว

จุดมุ่งหมายในการเล่านิทาน

นิทานและวิธีเล่านิทานเป็นกิจกรรมการสอนวิธีหนึ่งที่น่าไปใช้เพื่อประโยชน์ในเรื่องต่อไปนี้

1. สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนให้เกิดความสนิทสนม ใกล้ชิด เกิดขึ้นในขณะเล่านิทาน
2. ช่วยให้ได้มีความสุขทางกายและใจเมื่อเด็กรู้สึกเหนื่อยหรือเบื่อในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มา ครูอาจเล่านิทานให้เด็กฟัง
3. ช่วยปรับเปลี่ยนทัศนคติไม่ดีบางประการให้แก่เด็ก เช่น ในเรื่องของความเชื่อ ความกลัว ที่เด็กได้รับการปลูกฝังหรือฝึกมาแบบผิด ๆ

4. ใช้ปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ให้แก่เด็ก
5. ใช้ในการพัฒนาทางภาษาทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน
6. เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็ก กล่าวคือใช้ในการฝึกฝนให้เด็กรู้จักแสดงออก มีความกล้า มั่นใจในการแสดงท่าทางประกอบการแสดง และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
7. ใช้ในการประกอบการสอนทุกกลุ่มวิชา และทุกชั้นตอน

ประเภทของนิทาน

1. ประเภทเทพนิยายหรือปรัมปรา เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทวดา นางฟ้า เรื่องมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ เป็นความฝันและจินตนาการของผู้แต่ง เช่น พระอภัยมณี คาวี สังข์ทอง พระสุธนมนโห์รา
2. ประเภทชีวิตจริง เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในโลกของความจริง อาจมีปาฏิหาริย์ อิททิฤทธิ์แต่เป็นลักษณะที่เป็นไปได้ เช่น ขุนช้างขุนแผน พระลอ พระรถเมรี ไกรทอง
3. ประเภทวีรบุรุษ เป็นเรื่องที่มีหลายตอนขนาดยาว อาจคล้ายชีวิตจริงหรือจินตนาการ เช่น เรื่อง เฮอรัคิวลีส
4. ประเภทนิทานประจำถิ่น เป็นเรื่องแปลกพิสดารเชื่อว่าเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่ใดที่หนึ่ง บ่งบอกสถานที่และตัวละคร เช่น เรื่อง พระยาพานตาม่องล่าย ท้าวปาจิตกับนางอรพิม
5. ประเภทเล่าอธิบายเหตุ อธิบายความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ กำเนิดสัตว์ เช่น ทำไมจระเข้ไม่มีลิ้น กำเนิดดาวลูกไก่
6. ประเภทปกรณัมหรือเทพปกรณัม อธิบายถึงกำเนิดจักรวาล มนุษย์ สัตว์ ปรากฎการธรรมชาติ เช่น เมขลา รามสูร
7. ประเภทสัตว์ เป็นเรื่องที่มีสัตว์เป็นตัวเอก มุ่งสอนจริยธรรมหรือคติธรรม ซึ่งเป็นเรื่องให้คิดสอนใจ เช่น นิทานอีสป
8. ประเภทมุขตลก เป็นเรื่องสั้นอาจเกี่ยวกับมนุษย์หรือสัตว์ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ เช่น ศรีธนญชัย
9. ประเภทศาสนา เช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า
10. ประเภทเรื่องผี เช่น ผีกองกอย แม่นาคพระโขนง

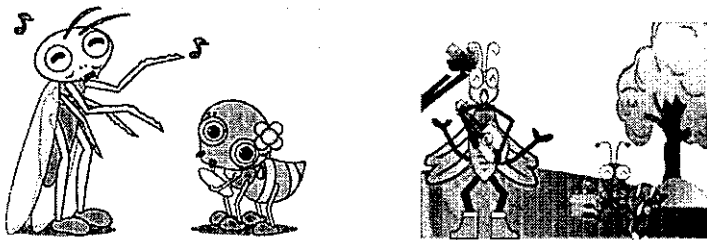
มดกับต๊กแตน

ในฤดูร้อนต๊กแตนตัวหนึ่งร้องเพลงอย่างสบายใจ พลังมองฝูงมดขนอาหารเป็นขบวน ยาวเหยียด ฝูงมดต่างตั้งใจทำงานอย่างไม่หยุดหย่อนโดยไม่สนใจต๊กแตนเลย เมื่อถึงฤดูหนาว ต๊กแตนเดิน โหเซเพราะ ไร้แรงจนถึงรังมดพลางร้องว่า “มดเพื่อนรัก ข้าหิวเหลือเกิน ขออาหาร ข้ากินเพื่อประทังชีวิตสักหน่อยสิ” แต่มดกลับถามว่า ทำไมตอนฤดูร้อน ไม่หาเสบียงอาหาร กักตุนไว้

ต๊กแตนก็ตอบว่าตนร้องเพลงเที่ยวเล่นไปตลอดฤดูร้อน"พวกเรารอดทนทำงานกัน ตลอดฤดูร้อน เพื่อเก็บสำรองอาหารไว้กิน แต่เจ้ากลับเอาเรื่องเพลง เช่นนั้นเจ้าก็ควรจะร้องเพลงไปตลอดฤดูหนาว" มดตอบ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “จงหมั่นเก็บออมเพื่อสำรองในยามขาดแคลน”

ที่มา : <http://tinyzone.tv/BedStoryDetail.aspx?ctpostid=187>.

อ่านนิทานเสร็จแล้วเพื่อน ๆ ไปทำ
กิจกรรมที่ 1-2-3 หน้าต่อไปนะคะ
จะได้รู้ว่า เข้าใจเรื่องที่อ่าน
มากน้อยแค่ไหน

ใบงานที่ 1

อ่านจับใจความนิทาน เรื่อง มดกับตั๊กแตน

คำชี้แจง

นักเรียนเขียนคำตอบจากนิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตนตามหัวข้อที่กำหนดให้

มดกับตั๊กแตน

1. นิทานเรื่องนี้มีสัตว์ชนิดใดบ้าง

.....

.....

2. มดกำลังทำอะไร

.....

.....

3. นิทานเรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อไหร่

.....

.....

4. ทำไมตั๊กแตนไม่กักตุนอาหาร

.....

.....

5. เกิดผลอย่างไรบ้างกับตั๊กแตน

.....

.....

ใบงานที่ 2

อ่านจับใจความนิทาน เรื่อง มดกับตั๊กแตน

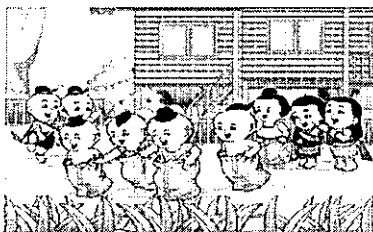
คำชี้แจง

ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ของนิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตน โดยใช้หมายเลขลงในช่องว่าง

*****

	ก. เราอดทนทำงานตลอดฤดูร้อนเพื่อสำรองอาหารไว้กิน
	ข. “มดเพื่อนรักขออาหารข้ากินเพื่อประทังชีวิตสักหน่อยสิ”
	ค. ฤดูร้อนตั๊กแตนตัวหนึ่งร้องเพลงอย่างสบายใจ
	ง. เมื่อถึงฤดูหนาวตั๊กแตนเดินโซเซเพราะไร้แรงไม่มีอาหารกิน
	จ. ผุงมดขนอาหารเป็นขบวนยาวเหยียด
	ฉ. ทำไมฤดูร้อนไม่หาเสบียงอาหารกักตุน
	ช. มดตอบว่าถ้าเช่นนั้นเจ้าก็ควรร้องเพลงไปตลอดฤดูหนาว
	ซ. ตั๊กแตนร้องเพลงเที่ยวเล่นไปตลอดฤดูร้อน

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ใบงานที่ 3

มดกับตั๊กแตน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “มดกับตั๊กแตน” แล้วให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญ
จากเรื่อง “มดกับตั๊กแตน” ตามความเข้าใจของนักเรียน

สรุปใจความนิทานเรื่อง “มดกับตั๊กแตน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ข้อคิดที่ได้.....

ใบงานที่ 4

มดกับตั๊กแตน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “มดกับตั๊กแตน” แล้วให้นักเรียน
สรุปสาระสำคัญจากเรื่อง “มดกับตั๊กแตน” เป็นแผนผังความคิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เฉลยใบงานที่ 1

อ่านจับใจความสำคัญนิทานเรื่อง “มดกับตั๊กแตน

1. นิทานเรื่องนี้มีสัตว์ชนิดใดบ้าง

มดกับตั๊กแตน

2. มดกำลังทำอะไร

ขนอาหาร

3. นิทานเรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อไหร่

ฤดูหนาว

4. ทำไมตั๊กแตนไม่กักตุนอาหาร

ร้องเพลงเต้นรำ

5. เกิดผลอย่างไรบ้างกับตั๊กแตน

ตั๊กแตนไม่มีอาหารกิน

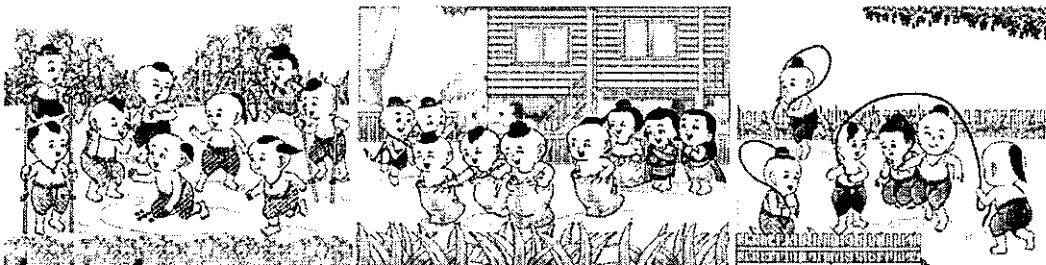

เรียงลำดับเหตุการณ์ของนิทานเรื่อง มดกับต๊กแตน

*****

7	ก. เราอดทนทำงานตลอดฤดูร้อนเพื่อสำรองอาหารไว้กิน
4	ข. “มดเพื่อนรักขออาหารข้ากินเพื่อประทังชีวิตสักหน่อยสิ”
1	ค. ฤดูร้อนต๊กแตนตัวหนึ่งร้องเพลงอย่างสบายใจ
3	ง. เมื่อถึงฤดูหนาวต๊กแตนเดินโซเซเพราะไร้แรงไม่มีอาหารกิน
2	จ. ผุงมดขนอาหารเป็นขบวนยาวเหยียด
5	ฉ. ทำไมฤดูร้อนไม่หาเสบียงอาหารกักตุน
8	ช. มดตอบว่าถ้าเช่นนั้นเจ้าก็ควรร้องเพลงไปตลอดฤดูหนาว
6	ซ. ต๊กแตนร้องเพลงเที่ยวเล่นไปตลอดฤดูร้อน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สรุปใจความสำคัญนิทานเรื่อง “มดกับตั๊กแตน

ในฤดูร้อนตั๊กแตนมัวแต่ร้องเพลงเต้นรำ

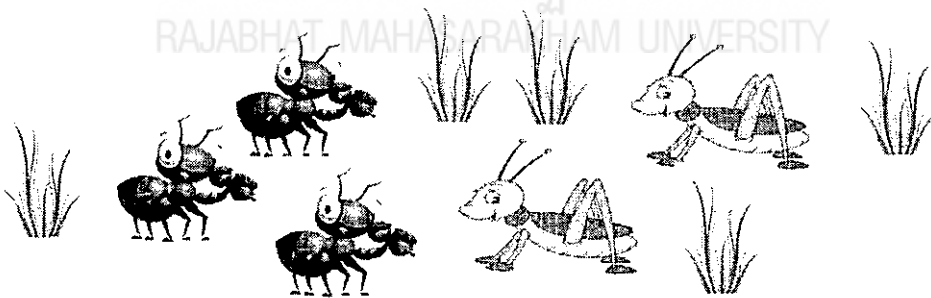
ไม่ได้สะสมอาหาร

เมื่อฤดูหนาวมาถึงตั๊กแตนก็หิวโซไปขอ

แบ่งปันอาหารจากมดก็ไม่ได้ได้รับความ

ช่วยเหลือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

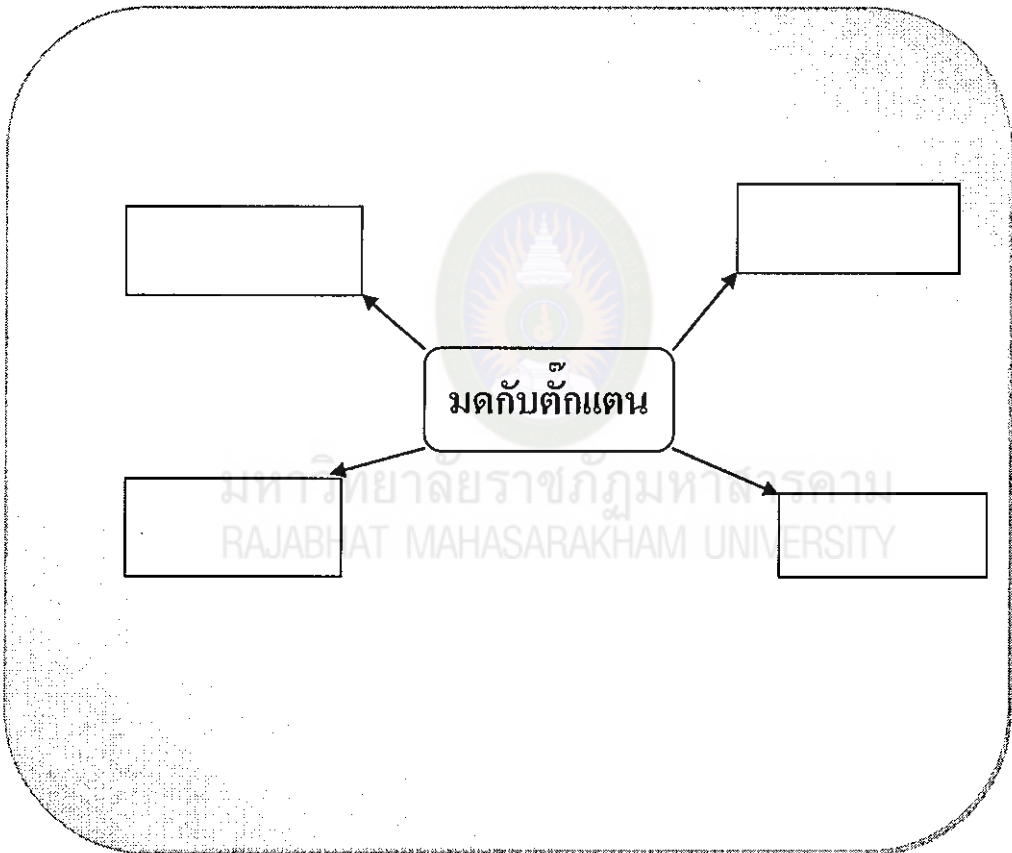
ข้อคิดที่ได้ จงหมั่นเก็บออมเพื่อสำรองในยามขาดแคลน

สรุปใจความสำคัญนิทานเรื่อง “มดกับตั๊กแตน”

เป็นแผนผังความคิด

*****

(อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน)

แบบทดสอบท้ายแบบฝึกทักษะ

การอ่านจับใจความและข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่อง มดกับตั๊กแตน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (ข้อละ 1 คะแนน)

1. ข้อใดเป็นไม่ใช่ตัวละครในเรื่องมดกับตั๊กแตน

- ก. นก
- ข. มด
- ค. ผึ้งมด
- ง. ตั๊กแตน

2. เรื่องมดกับตั๊กแตน จัดเป็นงานเขียนประเภทใด

- ก. เรื่องสั้น
- ข. เรื่องเล่า
- ค. บทความ
- ง. นิทาน

3. เรื่อง มดกับตั๊กแตน ผู้แต่งมีให้ข้อคิดไว้อย่างไร

- ก. ชีวิตของมด
- ข. ชีวิตของตั๊กแตน
- ค. จงหมั่นเก็บออมเพื่อไว้สำรองในยามขาดสน
- ง. ความสะดวกสบายกับความยากลำบาก

4. ฤดูกาลที่กล่าวไว้ในเรื่อง มดกับตั๊กแตน มีกี่ฤดู

- ก. 1 ฤดู
- ข. 2 ฤดู
- ค. 3 ฤดู
- ง. 4 ฤดู

ไปตรวจคำตอบเลยนะคะ

1. ก
2. ง
3. ค
4. ข

มหาวิทยาลัยราชภัฏวาริชภูมิ
RAJABHAT MAHASARAKHUN UNIVERSITY

เอกสารอ้างอิง

วัชรวิทย์ รมยะนันท์. (2522). “นิทาน” ในสารานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 15. หน้า 9773 - 9776. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

<http://tinyzone.tv/BedStoryDetail.aspx?ctpostid=187>.

<http://xn--o3cdbi8era7aon.net/p=49>.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง
แบบประเมินแบบฝึกทักษะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การ
อ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้น	4.80	0.45	มากที่สุด
2. เนื้อหาครอบคลุมและเหมาะสมกับระดับชั้น	4.80	0.45	มากที่สุด
3. การใช้ภาษา ง่าย ชัดเจนเหมาะสมกับระดับชั้น	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ภาพประกอบสวยงามเหมาะสมกับเนื้อหา	4.80	0.45	มากที่สุด
5. มีกิจกรรมที่หลากหลาย	4.80	0.45	มากที่สุด
6. เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	4.80	0.45	มากที่สุด
7. ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับระดับชั้น	4.60	0.55	มากที่สุด
8. รูปเล่มสวยงามเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด
9. เนื้อหาให้ประโยชน์แก่ผู้อ่าน	4.80	0.45	มากที่สุด
10. นำไปใช้ชีวิตประจำวันได้	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม	4.78	0.03	มากที่สุด

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การอ่านจับใจความ

คำชี้แจง ข้อสอบมีทั้งหมด 40 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X

ลงในช่อง ก ข ค ง ให้ตรงกับคำตอบที่ต้องการ และห้ามนำข้อสอบออกจากห้องสอบ

*****

*****

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านแล้วตอบคำถามข้อ 1 – 4

จระเข้

จระเข้ เป็นสัตว์เลื้อยคานขนาดใหญ่ รูปร่างคล้ายจิ้งจก และตุ๊กแก แต่มีขนาดใหญ่กว่ามาก
หนังที่หลังของจระเข้ เป็นเกล็ดแข็งมาก ลำคอสั้น หัวยาว ปากยาว ปลายปากงูขึ้นเป็นช่องเปิด
ของรูจมูก เรียกกันว่า “ก้อนขี้หมา” หางของจระเข้แบนยาว ใช้โบกขณะว่ายน้ำ จระเข้จึงว่ายน้ำได้เร็ว
มาก ถิ่นที่อยู่ของจระเข้ ได้แก่ ป่าริมแม่น้ำหรือตามแม่น้ำลำคลอง จระเข้ชอบหากินในน้ำ เพราะมัน

๑ . ๕ ๔ ๓ ๒

1. จระเข้เป็นสัตว์ชนิดใด
  - ก. สัตว์บก
  - ข. สัตว์เลื้อยคาน
  - ค. สัตว์ป่า
  - ง. สัตว์เลื้อยคาน
2. จระเข้ไม่มีลักษณะเหมือนสัตว์ในข้อใด
  - ก. จิ้งจก
  - ข. ตุ๊กแก
  - ค. ไคโนเสาร์
  - ง. เฉพาะข้อ ก. และ ข.
3. จระเข้ไม่มีอวัยวะในข้อใด
  - ก. ขา
  - ข. หัวใจ
  - ค. ฟัน
  - ง. ลิ้น

4. จระเข้ชอบอยู่บริเวณใด

- ก. ป่าชายเลน
- ข. ในแม่น้ำลำคลอง
- ค. ป่าเชิงเขา
- ง. ชายทะเล

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านแล้วตอบคำถามข้อ 5 – 8

ผึ้ง

ผึ้งเป็นแมลงชนิดหนึ่ง มี 6 ขา ลำตัวแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนหัว หน้าอก และท้อง มีวงไว้สำหรับดูดน้ำหวาน มีตาใหญ่ ๆ อยู่ข้างหัว ข้างละตา และมีตาเล็ก ๆ อยู่บนหัวอีก 3 ตา มีหนวด 4 เส้น น้ำหวานของดอกไม้คืออาหารโปรดของผึ้ง ผึ้งจะมีเหล็กในอยู่ที่ก้นเพื่อใช้เป็นเครื่องต่อสู้ป้องกันตัว ในรังของผึ้งแต่ละรัง จะมีผึ้งอยู่ 3 ชนิด คือ ผึ้งนางพญา ซึ่งมีเพียงตัวเดียวเท่านั้น นอกจากนั้นจะเป็นผึ้งตัวผู้และผึ้งตัวเมีย มนุษย์ได้รับประโยชน์หลายอย่างจากผึ้ง คือ ใช้เป็นอาหาร เช่น น้ำผึ้ง รังอ่อนของผึ้ง ตัวอ่อนของผึ้ง ส่วนขี้ผึ้งก็จะใช้เป็นยาได้อีกด้วย

5. ผึ้งเป็นสัตว์ประเภทใด

- ก. สัตว์บก
- ข. แมลง
- ค. สัตว์น้ำ
- ง. สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

6. ข้อใดมิใช่ลักษณะทั่วไปของผึ้ง

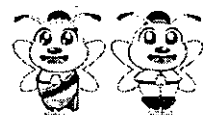
- ก. มีขา 3 คู่
- ข. มีหนวด 4 เส้น
- ค. มีตา 2 ตา
- ง. มีลำตัวแบ่งเป็น 3 ตอน

7. อาหารโปรดของผึ้งคือข้อใด

- ก. น้ำตาล
- ข. น้ำเชื่อม
- ค. น้ำหวาน
- ง. น้ำหวานจากเกษรดอกไม้

8. อวัยวะที่ผึ้งใช้กินอาหารคืออะไร

- ก. หนวด
- ข. เหล็กใน
- ค. จวง
- ง. ปาก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทความแล้วตอบคำถามข้อ 9 – 12

ตุ๋่น

ตุ๋่นเป็นสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม อยู่ในตระกูลกั๊ดแทะคล้ายหนูตะเภา มีลาตัวอ้วนป้อม หน้าทุ่สั้น ฟันคู่หน้าใหญ่ ตาและหูเล็ก ขาและหางสั้น จมูกแหลม ขนอ่อนนุ่ม หนวดยาว เล็บเท้าหน้ายาว กินพืชเป็นอาหาร ชาวบ้านมักเรียกว่า “ฮั่น” หรือ “ตั้ง” ตุ๋่นมีความสามารถในการขุดรู หรืออุโมงค์ เพราะมันอาศัยอยู่ใต้ดิน มันจะใช้ปาก ฟัน และขาหน้าขุดดินช้า ๆ ให้เป็นรู และจะตกแต่งรังอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้รังใต้ดินของมันแข็งแรง จนมันได้รับฉายาว่า “วิศวกรสถาปนิกนักขุดเจาะอุโมงค์ธรรมชาติ” เลย์ทีเดียว

9. ข้อความนี้จัดอยู่ในประเภทใด

- ก. นิยาย
- ข. นิทาน
- ค. ข่าว
- ง. บทความ

10. ข้อความนี้มีได้กล่าวถึงอะไร

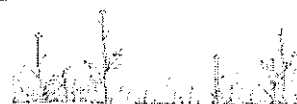
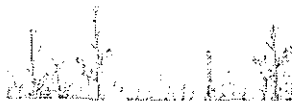
- ก. ลักษณะทั่วไปของตัวตุ๋่น
- ข. ความเป็นอยู่ของตัวตุ๋่น
- ค. ความสามารถพิเศษของตัวตุ๋่น
- ง. วิธีขุดเจาะอุโมงค์ของตัวตุ๋่น

11. ตุ๋่นจะตกแต่งรังของมันอยู่เสมอเพื่ออะไร

- ก. เพื่อเป็นการออกกกำลังกาย
- ข. เพื่อให้รังของมันแข็งแรงอยู่เสมอ
- ค. เพื่อไว้ต้อนรับคู่ตัวเมียที่จะมาอยู่ด้วย
- ง. เพื่อเป็นการขยายพื้นที่ให้เพียงพอสำหรับเก็บอาหาร

12. ฉายาของตัวตุ๋่นคือข้อใด

- ก. สถาปนิกสี่ขา
- ข. วิศวกรตัวกลม
- ค. สถาปนิกหน้าทุ่
- ง. วิศวกรสถาปนิกนักขุดเจาะอุโมงค์ธรรมชาติ

คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบข้อ 13 – 16

ปลาดาว

ปลาดาว เป็นสัตว์ทะเลชนิดหนึ่งที่เรียกว่า “ปลา” แต่ไม่ใช่ปลา ลำตัวของปลาดาวเหมือนตุ๊กกลม ๆ ที่คว่ำปากลง มีแขนเหมือนดาวห้าแฉก ใต้แฉกจะมีขนเป็นหลอดสั้น ๆ เรียงกันเป็นแถว หากมันต้องการเดินทาง มันก็จะยื่นแขน หรือแฉกออกไปเพราะใต้แฉกมีขาแล้วก็ดึงตัวมันไปในทิศทางที่ต้องการ หากแฉกหรือแขนขาดก็จะงอกใหม่ได้อีก และหากเรานำมันมาสับเป็นชิ้น ๆ มันก็จะเติบโตเป็นอีกหลายตัว จากปากไปก็จะเป็นกระเพาะ ปลาดาวจะใช้ลำตัวทับเหยื่อที่มันชอบ เช่น หอยนางรม หอยแมลงภู่ ไข่แล้ว กระเพาะก็จะดูดเหยื่อเข้าไปย่อยเป็นอาหาร การจะกำจัดปลาดาวให้สูญพันธุ์ ต้อง

13. ข้อความนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับสิ่งใด

ก. อาหารของปลาดาว

ข. ชีวิตของปลาดาว

ค. การกำจัดปลาดาว

ง. รูปร่างลักษณะของปลาดาว

14. แฉกของปลาดาวเป็นเหมือนอวัยวะในข้อใด

ก. ดวงตา

ข. เท้า

ค. แขน

ง. มือ

15. ขาของปลาดาวจะอยู่ในบริเวณใด

ก. ใต้ปาก

ข. ในหลอดสั้น ๆ

ค. ใต้แฉกทั้งห้า

ง. อยู่ติดกับแขนหรือแฉก

16. อาหารโปรดของปลาฉลามคืออะไร

คำชี้แจง อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17 - 19

สามีภรรยาคนหนึ่งขายหมูสะเต๊ะเป็นอาชีพ จะมีลูกค้าเป็นระยะๆ ช่วงที่สามีเป็นคนขาย เมื่อไม่มีลูกค้าเขาจะปล่อยให้ถ่านในเตาแทบมอดหมด เมื่อมีลูกค้ามาสั่งซื้อการทำให้ถ่านในเตาคูขึ้นมาใหม่ก็ยากและเสียเวลา ลูกค้าต้องคอยนานจนบางคนหมดความอดทน ส่วนเมื่อยามภรรยาเป็นผู้ขายนั้น เธอจะพยายามเสียดไฟไว้อย่างสม่ำเสมอ แม้จะเป็นต้นทุนรายจ่ายเพิ่มขึ้นบ้าง แต่ก็ทำให้ลูกค้าไม่ต้องคอยนาน และทำให้ขายดีขึ้น

17. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด

ก. การศึกษา

ข. การประกอบอาชีพ

ค. การดำเนินชีวิต

ง. การรับประทานอาหาร

18. “เสียดไฟ” มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. จุดไฟขึ้นใหม่

ข. ดับไฟให้สนิท

ค. ทำให้ไฟให้ลุกโชน

ง. ดูแลไฟไม่ให้ดับ

19. การกระทำของภรรยาแสดงว่าเป็นคนเช่นไร

ก. มีความมานะ อดทน

ข. มีความซื่อสัตย์

ค. มีความถนัดในงานที่ทำ

ง. มีความตั้งใจในการทำงาน

คำชี้แจง อ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 20 - 23

“ในน้ำมีปลาอยู่มากมาย ในทะเลมีปลาทะเลอยู่นับไม่ถ้วน มีหลายชนิดและมีชื่อต่าง ๆ กัน อาทิ เช่น ปลาหู ปลากระพง ปลาหางเหลือง ปลาจะละเม็ด ปลาอินทรี ส่วนในแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ก็มีปลาน้ำจืด อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ปลาดุก ปลาช่อน ปลาหมอ ปลากัด เป็นต้น”

(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 1)

20. ผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงอะไร

- ก. ปลาทะเล
- ข. ปลาน้ำจืด
- ค. ปลาพันธุ์ต่าง ๆ
- ง. การจับปลา

21. ข้อใดไม่ใช่ปลาน้ำจืด

- ก. ปลาจะละเม็ด
- ข. ปลาช่อน
- ค. ปลาหมอ
- ง. ปลากัด

22. ข้อใดไม่ใช่ปลาน้ำทะเล

- ก. ปลาจะละเม็ด
- ข. ปลากระพง
- ค. ปลาอินทรี
- ง. ปลากัด

คำชี้แจง อ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 23 - 24

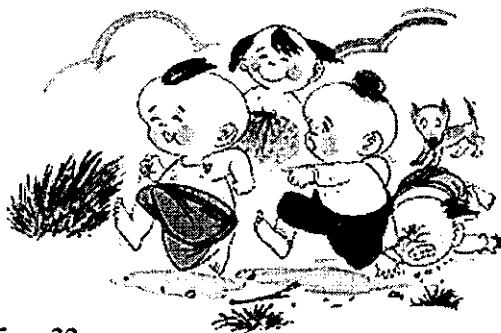
“ทราบได้ที่เราทิ้งขยะ และของเสียลงในแหล่งน้ำ แม่น้ำคูคลอง เมืองไทยก็คงแย่ง ๆ ไม่มีวันดีขึ้น มาร่วมกันคืนชีวิตให้แม่น้ำ คูคลอง กลับมาสวยใส เหมือนวันวานอีกครั้งเถอะครับ”

23. ข้อความนี้แสดงว่าผู้พูด รู้สึกอย่างไร

- ก. เศร้าใจ
- ข. สลดใจ
- ค. ห่วงใย
- ง. ท้อแท้

24. ใจความสำคัญของข้อความกล่าวถึงเรื่องใด

- ก. การทำลายสิ่งแวดล้อม
- ข. การอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม
- ค. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
- ง. การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบข้อ 25 – 32

ราหุอมจันทร์

มีอยู่ครั้งหนึ่ง บรรดาเหล่าเทวดาทั้งหลาย ได้ช่วยกันกวนน้ำอมฤตกันที่เกษียรสมุทร (ทะเลน้ำนม) เพราะดื่มแล้วจะเป็นอมตะ คือ ไม่มีวันตาย แต่พระราหูได้แอบไปจกโมยคัมน์น้ำอมฤตนั้น พระอาทิตย์กับพระจันทร์เห็นเข้า จึงนำเรื่องไปฟ้องพระนารายณ์ พระนารายณ์โกรธ จึงขว้างจักรไปตัดร่างของพระราหูขาดเป็น 2 ท่อน แต่พระราหูไม่ตายเพราะ ได้คัมน์น้ำอมฤตเข้าไปแล้ว ดังนั้นเมื่อมีโอกาส พระราหูก็จะชำระแค้นด้วยการจับพระอาทิตย์และพระจันทร์กินเสมอ แต่ทั้งคู่ก็หลุดรอนไปได้ทุกที เพราะพระราหูมีร่างกายเพียงครึ่งเดียวเท่านั้นเอง

25. ข้อความนี้จัดอยู่ในประเภทใด

- ก. นิทาน
- ข. บทความ
- ค. ข่าว
- ง. บทความ

26. นักเรียนคิดว่า เรื่องนี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใด

- ก. ในนรก
- ข. บนสวรรค์
- ค. บนโลกมนุษย์
- ง. ในป่าหิมพานต์

27. สาเหตุในข้อใดที่ทำให้เหล่าเทวดาต้องช่วยกันกวนน้ำอมฤต
- เพราะ ว่างมากไม่มีอะไรจะทำ
  - เพราะ น้ำอมฤตมีคุณสมบัติดื่มแล้วจะ ไม่มีวันตาย
  - เพราะ มันเป็นหน้าที่ที่เทวดาต้องทำเนื่องจากมหาเทพเป็นผู้สั่ง
  - เพราะ เหล่าเทวดาใกล้จะหมดอายุขัยกันแล้วจึงต้องหาวิธีชะลอตาย
28. นักเรียนคิดว่า เพราะสาเหตุใดพระราหูจึง ไปขโมยคืนน้ำอมฤต
- เพราะ ต้องการเป็นอมตะบ้าง
  - เพราะ อยากเป็นเทพผู้ยิ่งใหญ่
  - เพราะ ต้องการมีฤทธิ์เหนือเทวดาทั้งปวง
  - เพราะ ต้องการมีรูปร่างหน้าตาดี นางฟ้าทั้งหลายจะได้หลงรัก
29. นักเรียนคิดว่า ข้อใดคือผลของการแก้แค้นของพระราหู
- การเกิดจันทรคราส
  - การเกิดสุริยุปราคา
  - การเกิดฝนดาวตก
  - เฉพาะข้อ ก. และข้อ ข.
30. นักเรียนคิดว่า “เกษียรสมุทร” น่าจะเป็นที่อยู่ของมหาเทพองค์ใด
- พระอาทิตย์
  - พระพรหม
  - พระอิศวร
  - พระนารายณ์
31. ข้อใดกล่าวถูกต้องตามเนื้อเรื่อง
- พระอิศวรสั่งให้พระนารายณ์ลงโทษพระราหูด้วยวิธีใดก็ได้
  - พระจันทร์นำเรื่องพระราหูขโมยคืนน้ำอมฤตไปฟ้องพระนารายณ์
  - พระอาทิตย์นำเรื่องพระราหูขโมยคืนน้ำอมฤตไปฟ้องพระนารายณ์
  - พระนารายณ์โกรธมากที่พระราหูขโมยคืนน้ำอมฤต จึงทรงขว้างจักรใส่พระราหู
32. พระราหูแก้แค้นพระอาทิตย์กับพระจันทร์ด้วยวิธีใด
- ได้โอกาสเหมาะเมื่อใดก็จะจับเทพทั้งสองกิน
  - พยายามฆ่าเทพทั้งสองด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา
  - ฟ้องพระอิศวรให้ไล่เทพทั้งสองออกไปจากสวรรค์
  - การนั่งและวางเฉยไม่ยอมพูดจาสมาคมด้วย

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านแล้วตอบคำถามข้อ 33 – 35

"น้ำเอ๋ยน้ำใจ

แม่แล้งในดวงจิตมิตรหลีกหนี

ญาติพี่น้องเหินห่างร้างไมตรี

ไม่มีใครไปมาหาสู่ตน

อันน้ำใจปลูกไมตรีได้คืนัก

สร้างความรักสร้างความสุขทุกแห่งหน

เพียงน้ำใจหยดน้อยร้อยกมล

ให้ทุกคนรักมั่นนิรันดร์เอย"

33. ผู้เขียนมุ่งสอนใคร

- ก. เด็กเล็ก
- ข. เด็กวัยรุ่น
- ค. คนทั่วไป
- ง. ผู้อ่านผู้ฟัง

34. สิ่งที่สร้างความสุขให้กับสังคมทั่วไปคืออะไร

- ก. รูปร่างหน้าตา
- ข. ทรัพย์สินสมบัติ
- ค. น้ำใจไมตรี
- ง. ญาติมิตรเพื่อนพ้อง

35. โทษของการแล้งน้ำใจคือข้อใด

- ก. จิตใจหดหู่ห่อเหี่ยว
- ข. ไม่มีใครไปมาหาสู่
- ค. ไม่มีญาติพี่น้อง
- ง. อดอยากยากจน

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 36 - 38

“แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด มนุษย์นี้ที่รกรอกอยู่สองสถาน ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน แม้ในครรรักมั่งชังชังตอบ รู้สิ่งไรไม่สู้รู้วิชา	มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน บิดามารดาก็มักเป็นผล เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี”
--	---

(พระอภัยมณี ของสุนทรภู่)

36. ความรักที่แท้จริงนั้นน่าจะได้จากใครมากที่สุด

- ก. พ่อแม่
- ข. พี่น้อง
- ค. ครูอาจารย์
- ง. เพื่อน ๆ

37. “ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน” กลอนวรรคนี้หมายความว่าอย่างไร

- ก. การพึ่งผู้อื่น
- ข. การพึ่งตนเอง
- ค. การให้ที่พึ่งทางกาย
- ง. การให้ที่พึ่งแก่ผู้อื่น

38. นักเรียนคิดว่าควรจะนำคำสอนในข้อใดของกลอนบทนี้ ไปปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องการพูด

- ก. ควรพูดก่อนคิดทุกครั้ง
- ข. ควรพูดจาสุภาพอ่อนหวาน
- ค. ควรคิดให้รอบคอบก่อนพูด
- ง. ควรหลีกเลี่ยงการพูดที่จะทำให้ผู้ฟังโกรธ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์แล้วตอบคำถามข้อ 39 – 40

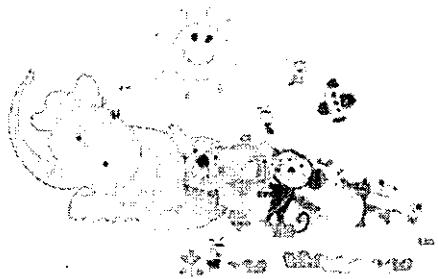
ดอกเอ๋ยดอกพิกุล	เหล่าตรุณเก็บสนุกทุกหนแห่ง
ร้อยมาลัยใส่ก็ได้ทั้งไม่แพง	เด็กแดงแดงเป็นผดใช้บูชา
ดินสอพองเผาไฟแทรกไปด้วย	ทำให้ช่วยแก้คันแล้วหรรษา
หล่นใต้ต้นเกลื่อนกลาดดาษดา	เก็บแต่งกายาเล่นเย็นใจเอย
(มจ. หญิง พิจิตรจิราภา เทวกุล)	

39. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับดอกไม้ในคำประพันธ์นี้

- ก. มีสีขาว กลิ่นหอม
- ข. ดอกเล็ก ๆ เป็นจ๊ก ๆ
- ค. ภาษาถิ่นเหนือเรียกว่า “คำปู้จู้”
- ง. นิยมปลูกตามวัดหรือข้างทาง

40. ดอกพิกุลใช้ทำยาแก้อาหารในข้อใดได้

- ก. ทากันสิ่ว
- ข. ทาแก้คัน
- ค. ทาแก้ผด
- ง. เฉพาะข้อ ข. และข้อ ค.

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ง	21	ก
2	ง	22	ง
3	ง	23	ค
4	ข	24	ค
5	ข	25	ก
6	ง	26	ข
7	ค	27	ข
8	ค	28	ก
9	ง	29	ง
10	ข	30	ง
11	ข	31	ง
12	ง	32	ก
13	ข	33	ง
14	ค	34	ค
15	ก	35	ข
16	ง	36	ก
17	ข	37	ค
18	ง	38	ค
19	ข	39	ค
20	ง	40	ง

ภาคผนวก ฉ

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

คำชี้แจง ให้ท่านพิจารณาข้อสอบว่าข้อสอบแต่ละข้อต่อไปนี้นำวัดตรงกับตัวชี้วัดหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน 1, 0, -1 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านดังนี้

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงกับตัวชี้วัด
 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบวัดตรงกับตัวชี้วัด
 +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบวัดไม่ตรงกับตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้	<p>คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านแล้วตอบคำถามข้อ 1 - 4</p> <p>จระเข้</p> <p>จระเข้ เป็นสัตว์เลื้อยคลานขนาดใหญ่ รูปร่างคล้ายจิ้งจก และตุ๊กแก แต่มีขนาดใหญ่กว่ามาก หนังที่หลังของจระเข้ เป็นเกล็ดแข็งมาก ลำคอสั้น หัวยาว ปากยาว ปลายปากนูนสูงขึ้นเป็นช่องเปิดของรูจมูก เรียกกันว่า “ก้อนนี้หมา” หางของจระเข้แบนยาว ใช้โบกขณะว่ายน้ำ จระเข้จึงว่ายน้ำได้เร็วมาก ถิ่นที่อยู่ของจระเข้ ได้แก่ ป่าริมน้ำหรือตามแม่น้ำลำคลอง จระเข้ชอบหากินในน้ำ เพราะมันชอบกินปลา และสัตว์ต่าง ๆ</p> <p>1. จระเข้เป็นสัตว์ชนิดใด</p> <p>ก. สัตว์บก</p> <p>ข. สัตว์เลื้อยคลาน</p> <p>ค. สัตว์ป่า</p> <p>ง. สัตว์เลื้อยคลาน</p> <p>2. จระเข้ไม่มีลักษณะเหมือนสัตว์ในข้อใด</p> <p>ก. จิ้งจก</p> <p>ข. ตุ๊กแก</p> <p>ค. ไคโนเสาร์</p> <p>ง. เฉพาะข้อ ก. และ ข.</p> <p>3. จระเข้ไม่มีอวัยวะในข้อใด</p> <p>ก. ขา</p> <p>ข. หัวใจ</p>			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>ก. ฟัน ง. ลิ้น</p> <p>4. จระเข้ชอบอยู่ในบริเวณใด</p> <p>ก. ป่าชายเลน ข. ในแม่น้ำลำคลอง ค. ป่าเชิงเขา ง. ชายทะเล</p> <p>คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านแล้วตอบคำถามข้อ 5 - 8</p> <p>ผึ้ง</p> <p>ผึ้งเป็นแมลงชนิดหนึ่ง มี 6 ขา ลำตัวแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนหัว หน้าอก และท้อง มีวงไว้สำหรับดูดน้ำหวาน มีตาใหญ่ ๆ อยู่ข้างหัว ข้างละตา และมีตาเล็ก ๆ อยู่บนหัวอีก 3 ตา มีหนวด 4 เส้น น้ำหวานของดอกไม้คืออาหารโปรดของผึ้ง ผึ้งจะมีเหล็กในอยู่ที่ก้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือป้องกันตัว ในรังของผึ้งแต่ละรัง จะมีผึ้งอยู่ 3 ชนิด คือ ผึ้งนางพญา ซึ่งมีเพียงตัวเดียวเท่านั้น นอกจากนั้นจะเป็นผึ้งตัวผู้ และผึ้งตัวเมีย มนุษย์ได้รับประโยชน์หลายอย่างจากผึ้ง คือ ใช้เป็นอาหาร เช่น น้ำผึ้ง รังอ่อนของผึ้ง ตัวอ่อนของผึ้ง ส่วนขี้ผึ้งก็จะใช้เป็นยาได้อีกด้วย</p> <p>5. ผึ้งเป็นสัตว์ประเภทใด</p> <p>ก. สัตว์บก ข. แมลง ค. สัตว์น้ำ ง. สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ</p> <p>6. ข้อใดมิใช่ลักษณะทั่วไปของผึ้ง</p> <p>ก. มีขา 3 คู่ ข. มีหนวด 4 เส้น ค. มีตา 2 ตา ง. มีลำตัวแบ่งเป็น 3 ตอน</p> <p>7. อาหารโปรดของผึ้งคือข้อใด</p> <p>ก. น้ำตาล</p>			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>11. ต้นจะตกแต่งรังของมันอยู่เสมอเพื่ออะไร</p> <p>ก. เพื่อเป็นการออกกาลังกาย</p> <p>ข. เพื่อให้รังของมันแข็งแรงอยู่เสมอ</p> <p>ค. เพื่อไว้ต้อนรับคู่ตัวเมียที่จะมาอยู่ด้วย</p> <p>ง. เพื่อเป็นการขยายพื้นที่ให้เพียงพอสำหรับเก็บอาหาร</p> <p>12. ฉายาของตัวคูนคือข้อใด</p> <p>ก. สถาปนิกสี่ขา</p> <p>ข. วิศวกรตัวกลม</p> <p>ค. สถาปนิกหน้าหู้</p> <p>ง. วิศวกรสถาปนิกนักขุดเจาะอุโมงค์ธรรมชาติ</p> <p>คำชี้แจง อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบข้อ 13 – 16</p> <p style="text-align: center;">ปลาดาว</p> <p>ปลาดาว เป็นสัตว์ทะเลชนิดหนึ่งที่เรียกว่า “ปลา” แต่ไม่ใช่ปลา ลำตัวของปลาดาวเหมือนตุ๊กตกลม ๆ ที่คว่ำปากลง มีแขนเหมือนดาวห้าแฉก ใต้แฉกจะมีขนเป็นหลอดสั้น ๆ เรียงกันเป็นแถว หากมันต้องการเดินทาง มันก็จะขึ้นแขนหรือแฉกออกไปเพราะใต้แฉกมีขาแล้วก็ดึงตัวมันไปในทิศทางที่ต้องการ หากแฉกหรือแขนขาดก็จะงอกใหม่ได้อีก และหากเรานำมันมาสับเป็นชิ้น ๆ มันก็จะเคิบโตเป็นอีกหลายตัว จากปากไปก็จะเป็นกระเพาะ ปลาดาวจะใช้ลำตัวทับเหยื่อที่มันชอบ เช่น หอยนางรม หอยแมลงภู่ ไข่แล้วกระเพาะก็จะดูดเหยื่อเข้าไปย่อยเป็นอาหาร การจะกำจัดปลาดาวให้สูญพันธุ์ ต้องนำมาเผาแล้วป่นให้ละเอียดเพียงอย่างเดียวเท่านั้น</p> <p>13. ข้อความนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับสิ่งใด</p> <p>ก. อาหารของปลาดาว</p> <p>ข. ชีวิตของปลาดาว</p> <p>ค. การกำจัดปลาดาว</p> <p>ง. รูปร่างลักษณะของปลาดาว</p>			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>14. แผลของปลาดาวเป็นเหมือนอวัยวะในข้อใด</p> <p>ก. ดวงตา</p> <p>ข. เท้า</p> <p>ค. แขน</p> <p>ง. มือ</p> <p>15. ขาของปลาดาวจะอยู่ในบริเวณใด</p> <p>ก. ใต้ปาก</p> <p>ข. ในหลอดสั้น ๆ</p> <p>ค. ใต้แฉกทั้งห้า</p> <p>ง. อยู่ติดกับแขนหรือแฉก</p> <p>16. อาหารโปรดของปลาดาวคืออะไร</p> <p>ก. ข. </p> <p>ค. ง. </p> <p>คำชี้แจง อ่านข่าวต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 17 – 19</p> <p>สามีภรรยาคนหนึ่งขายหมูสะเต๊ะเป็นอาชีพ จะมีลูกค้าเป็นระยะๆ ช่วงที่สามีเป็นคนขาย เมื่อไม่มีลูกค้า เขาจะปล่อยให้ด่านในเตาแทบมอดหมด เมื่อมีลูกค้ามาสั่งซื้อการทำให้อ่านในเตาคูขึ้นมาใหม่ก็ยากและเสียเวลา ลูกค้าต้องคอยนานจนบางคนหมดความอดทน ส่วนเมื่อยามภรรยาเป็นผู้ขายนั้น เธอจะพยายามเลี้ยงไฟไว้อย่างสม่ำเสมอ แม้จะเป็นต้นทุนรายจ่ายเพิ่มขึ้นบ้าง แต่ก็ทำให้ลูกค้าไม่ต้องคอยนาน และทำให้ขายดีขึ้น</p> <p>17. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใด</p> <p>ก. การศึกษา</p> <p>ข. การประกอบอาชีพ</p> <p>ค. การดำเนินชีวิต ง. การรับประทานอาหาร</p>			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>18. “ เลี้ยงไฟ ” มีความหมายตรงกับข้อใด</p> <p>ก. จุดไฟขึ้นใหม่</p> <p>ข. ดับไฟให้สนิท</p> <p>ค. ทำไฟให้ลุกโชน</p> <p>ง. ดูแลไฟไม่ให้ดับ</p> <p>19. การกระทำของภรรยาแสดงว่าเป็นคนเช่นไร</p> <p>ก. มีความมานะ อุตุน</p> <p>ข. มีความซื่อสัตย์</p> <p>ค. มีความถนัดในงานที่ทำ</p> <p>ง. มีความตั้งใจในการทำงาน</p> <p>คำชี้แจง อ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 20 – 23</p> <p>“ในน้ำมีปลาในนามีปลา ในทะเลมีปลาทะเลอยู่หน้าบ้าน มีหลายชนิดและมีชื่อต่าง ๆ กัน อาทิเช่น ปลาหู ปลากระพง ปลาหางเหลือง ปลาจะละเม็ด ปลาอินทรี ส่วนในแม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ก็มีปลาน้ำจืด อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ปลาดุก ปลาช่อน ปลาหมอ ปลากัด เป็นต้น”</p> <p>(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม 1)</p> <p>20. ผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงอะไร</p> <p>ก. ปลาทะเล</p> <p>ข. ปลาน้ำจืด</p> <p>ค. ปลาพันธุ์ต่าง ๆ</p> <p>ง. การจับปลา</p> <p>21. ข้อใดไม่ใช่ปลาน้ำจืด</p> <p>ก. ปลาจะละเม็ด</p> <p>ข. ปลาช่อน</p> <p>ค. ปลาหมอ</p> <p>ง. ปลากัด</p> <p>22. ข้อใดไม่ใช่ปลาน้ำทะเล</p> <p>ก. ปลาจะละเม็ด</p> <p>ข. ปลากระพง</p> <p>ค. ปลาอินทรี ง. ปลากัด</p>			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>คำชี้แจง อ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 23 – 24</p> <p>“ตราบโดที่เราทิ้งขยะ และของเสียลงในแหล่งน้ำ แม่น้ำคูคลอง เมืองไทยก็คงแย่ง ๆ ไม่มีวันดีขึ้น มาร่วมกัน คืนชีวิตให้แม่น้ำ คูคลอง กลับมาสวยใส เหมือนวันวานอีกครั้งเถอะครับ”</p> <p>23. ข้อความนี้แสดงว่าผู้พูด รู้สึกอย่างไร</p> <p>ก. เศร้าใจ</p> <p>ข. สดใจ</p> <p>ค. ห่วงใย</p> <p>ง. ท้อแท้</p> <p>24. ใจความสำคัญของข้อความกล่าวถึงเรื่องใด</p> <p>ก. การทำลายสิ่งแวดล้อม</p> <p>ข. การอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>ค. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม</p> <p>ง. การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม</p> <p>คำชี้แจง อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบข้อ 25 – 32</p> <p>ราหุอมจันทร์</p> <p>มีอยู่ครั้งหนึ่ง บรรดาเหล่าเทวดาทั้งหลาย ได้ช่วยกันกวนน้ำอมฤตกันที่เกษียรสมุทร (ทะเลน้ำนม) เพราะคัมแล้วจะเป็นอมตะ คือ ไม่มีวันตาย แต่พระราหูได้แอบไปขโมยคัมน้ำอมฤตนั้น พระอาทิตย์กับพระจันทร์เห็นเข้าจึงนำเรื่อง ไปฟ้องพระนารายณ์ พระนารายณ์โกรธ จึงขว้างจักรไปตัดร่างของพระราหูขาดเป็น 2 ท่อน แต่พระราหูไม่ตายเพราะได้คัมน้ำอมฤตเข้าไปแล้ว ดังนั้นเมื่อมีโอกาศ พระราหูก็จะชำระแค้นด้วยการจับพระอาทิตย์และพระจันทร์กินเสมอ แต่ทั้งคู่ก็หลุดรอนไปได้ทุกที เพราะพระราหูมีร่างกายเพียงครึ่งเดียวเท่านั้นเอง</p> <p>25. ข้อความนี้จัดอยู่ในประเภทใด</p> <p>ก. นิทาน</p> <p>ข. บทความ</p> <p>ค. ข่าว</p>			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>ง. เพศค่านาน</p> <p>26. นักเรียนคิดว่า เรื่องนี้น่าจะเกิดขึ้นที่ใด</p> <p>ก. ในนรก</p> <p>ข. บนสวรรค์</p> <p>ค. บนโลกมนุษย์</p> <p>ง. ในป่าหิมพานต์</p> <p>27. สาเหตุในข้อใดที่ทำให้เหล่าเทวดาต้องช่วยกันกวนน้ำอมฤต</p> <p>ก. เพราะ ว่างมากไม่มีอะไรจะทำ</p> <p>ข. เพราะ น้ำอมฤตมีคุณสมบัติดื่มแล้วจะ ไม่มีวันตาย</p> <p>ค. เพราะ มันเป็นหน้าที่ที่เทวดาต้องทำเนื่องจากมหาเทพเป็นผู้สั่ง</p> <p>ง. เพราะ เหล่าเทวดาใกล้จะหมดอายุขัยกันแล้วจึงต้องหาวิธีชะลอตาย</p> <p>28. นักเรียนคิดว่า เพราะสาเหตุใดพระราหูจึงไปขโมยคืนน้ำอมฤต</p> <p>ก. เพราะ ต้องการเป็นอมตะบ้าง</p> <p>ข. เพราะ อยากเป็นเทพผู้ยิ่งใหญ่</p> <p>ค. เพราะ ต้องการมีฤทธิ์เหนือเทวดาทั้งปวง</p> <p>ง. เพราะ ต้องการมีรูปร่างหน้าตาดี นางฟ้าทั้งหลายจะได้หลงรัก</p> <p>29. นักเรียนคิดว่า ข้อใดคือผลของการแก้แค้นของพระราหู</p> <p>ก. การเกิดจันทรคราส</p> <p>ข. การเกิดสุริยคราส</p> <p>ค. การเกิดฝนดาวตก</p> <p>ง. เฉพาะข้อ ก. และข้อ ข.</p> <p>30. นักเรียนคิดว่า “เกษียรสมุทร” น่าจะเป็นที่อยู่ของมหาเทพองค์ใด</p> <p>ก. พระอาทิตย์</p> <p>ข. พระพรหม</p> <p>ค. พระอิศวร</p>			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>ง. พระนารายณ์</p> <p>31. ข้อใดกล่าวถูกต้องตามเนื้อเรื่อง</p> <p>ก. พระอิศวรสั่งให้พระนารายณ์ลงโทษพระราหูด้วยวิธีใดก็ได้</p> <p>ข. พระจันทร์นำเรื่องพระราหูโมยคัมน์น้ำอมฤตไปฟ้องพระนารายณ์</p> <p>ค. พระอาทิตย์นำเรื่องพระราหูขโมยคัมน์น้ำอมฤตไปฟ้องพระนารายณ์</p> <p>ง. พระนารายณ์โกรธมากที่พระราหูขโมยคัมน์น้ำอมฤต จึงทรงขว้างจักรใส่พระราหู</p> <p>32. พระราหูแก้แค้นพระอาทิตย์กับพระจันทร์ด้วยวิธีใด</p> <p>ก. ได้โอกาสเหมาะเมื่อใดก็จะจับเทพทั้งสองกิน</p> <p>ข. พยายามฆ่าเทพทั้งสองด้วยวิธีการต่าง ๆ นานา</p> <p>ค. ฟ้องพระอิศวรให้ไล่เทพทั้งสองออกไปจากสวรรค์</p> <p>ง. การนั่งและวางเฉยไม่ยอมพูดจาสมาคมด้วย</p>			
นักเรียนมีมารยาทในการอ่านและรักการอ่าน	<p>คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์แล้วตอบคำถามข้อ 33 – 35</p> <p>"น้ำเอ๋ยน้ำใจ แม่เลี้ยงในดวงจิตมิตร</p> <p>หลีกหนี</p> <p>ญาติพี่น้องเห็นห่างร้างไมตรี ไม่มีใครไปมาหาสู่</p> <p>คน</p> <p>อันน้ำใจปลูกไมตรีได้คืนัก สร้างความรักสร้าง</p> <p>ความสุขทุกแห่งหน</p> <p>เพียงน้ำใจหยดน้อยร้อยกมล ให้ทุกคนรักมันนิรันดร์เอย"</p>			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
นักเรียนมีมารยาทในการอ่านและรักการอ่าน	33. ผู้เขียนมุ่งสอนใคร ก. เด็กเล็ก ข. เด็กวัยรุ่น ค. คนทั่วไป ง. ผู้อ่านผู้ฟัง			
	34. สิ่งที่สร้างความสุขให้กับสังคมทั่วไปคืออะไร ก. รูปร่างหน้าตา ข. ทรัพย์สินสมบัติ ค. น้ำใจไมตรี ง. ญาติมิตรเพื่อนพ้อง	 	 	
	35. โทษของการแกล้งน้ำใจคือข้อใด ก. จิตใจหดหู่ห่อเหี่ยว ข. ไม่มีใครไปมาหาสู่ ค. ไม่มีญาติพี่น้อง ง. อคอยกยากจน			
	คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำประพันธ์แล้วตอบคำถามข้อ 36 - 38			
	“แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ มันแสนสุดลึกล้ำ เหลือกำหนัด ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวคด ก็ไม้คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน บิดามารดารักมัก เป็นผล ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน เกิดเป็นคนคิดเห็น จึงเจรจา แม้นใครรักรักมั่งชั่งชงคอบ ให้รอบคอบคิด อ่านนะหลานหนา รู้สิ่งไร ไม่สู้รู้วิชา รู้รักษาตัวรอดเป็น ยอดดี”			
	(พระอภัยมณี ของสุนทรภู่)			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
นักเรียน สามารถ ตอบคำถาม จากเรื่องที่ อ่านได้	<p>36. ความรักที่แท้จริงนั้นน่าจะได้จากใครมากที่สุด</p> <p>ก. พ่อแม่</p> <p>ข. พี่น้อง</p> <p>ค. ครูอาจารย์</p> <p>ง. เพื่อน ๆ</p> <p>37. “ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน” กลอนวรรคนี้หมายความว่าอย่างไร</p> <p>ก. การพึ่งผู้อื่น</p> <p>ข. การพึ่งตนเอง</p> <p>ค. การให้ที่พึ่งทางกาย</p> <p>ง. การให้ที่พึ่งแก่ผู้อื่น</p> <p>38. นักเรียนคิดว่าควรจะนำคำสอนในข้อใดของกลอนบทนี้ไปปฏิบัติตนเกี่ยวกับเรื่องการพูด</p> <p>ก. ควรพูดก่อนคิดทุกครั้ง</p> <p>ข. ควรพูดจาสุภาพอ่อนหวาน</p> <p>ค. ควรคิดให้รอบคอบก่อนพูด</p> <p>ง. ควรหลีกเลี่ยงการพูดที่จะทำให้ผู้ฟังโกรธ</p>			
	<p>คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำปะพันธ์แล้วตอบคำถามข้อ 16 – 20</p> <p>ดอกเอี้ยดอกพิกุล เหล่าดรุณเก็บสนุก</p> <p>ทุกหนแห่ง ร้อยมาลัยใส่ก็ได้ทั้งไม้แพง เด็กแดงแดงเป็นผด</p> <p>ใช้บดทา ดินสอพองเผาไฟแทรกไปด้วย ทาให้ช่วยแก้คันแล้ว</p> <p>หรรษา หล่นได้ต้นเกลือกลัดดาชดา เก็บแต่งกายาเล่นเย็น</p> <p>ใจเยย</p> <p>(มจ. หญิง พิจิตรจิราภา เทวกุล)</p>			

ตัวชี้วัด	ข้อสอบ	ผลการพิจารณา		
		+1	0	-1
	39. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับดอกไม้ในคำประพันธ์นี้ ก. มีสีขาว กลิ่นหอม ข. ดอกเล็ก ๆ เป็นจ๊ก ๆ ค. ภาษาถิ่นเหนือเรียกว่า “คำปู้จู้” ง. นิยมปลูกตามวัดหรือข้างทาง 40. ดอกพิกุลใช้ทำยาแก้อาหารในข้อใดได้ ก. ทากันตีว ข. ทาแก้คัน ค. ทาแก้ผด ง. เฉพาะข้อ ข. และข้อ ค.			

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ง	21	ก
2	ง	22	ง
3	ง	23	ค
4	ข	24	ค
5	ข	25	ก
6	ง	26	ข
7	ค	27	ข
8	ค	28	ก
9	ง	29	ง
10	ข	30	ง
11	ข	31	ง
12	ง	32	ก
13	ข	33	ง
14	ค	34	ค
15	ก	35	ข
16	ง	36	ก
17	ข	37	ค
18	ง	38	ค
19	ข	39	ค
20	ง	40	ง

ตารางภาคผนวกที่ 3 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
ระหว่าง ข้อคำถามในแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ($\sum R$)	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
17	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
22	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
23	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
24	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ($\sum R$)	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
26	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
27	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
33	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
36	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางภาคผนวกที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบ

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (R)
1	0.67	0.67
2	0.67	0.33
3	0.67	0.33
4	0.50	0.33
5	0.67	0.33
6	0.67	0.33
7	0.67	0.33

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (R)
8	0.67	0.67
9	0.67	0.33
10	0.67	0.33
11	0.67	0.33
12	0.67	0.33
13	0.67	0.33
14	0.50	0.33
15	0.50	0.33
16	0.67	0.33
17	0.67	0.33
18	0.67	0.33
19	0.67	0.67
20	0.67	0.33
21	0.33	0.67
22	0.67	0.33
23	0.67	0.33
24	0.67	0.33
25	0.67	0.33
26	0.67	0.33
27	0.50	0.33
28	0.50	0.33
29	0.67	0.33
30	0.50	0.33
31	0.67	0.33
32	0.67	0.33
33	0.50	0.33
34	0.67	0.33
35	0.50	0.33

ข้อที่	ค่าความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (R)
36	0.67	0.33
37	0.67	0.33
38	0.50	0.33
39	0.50	0.33
40	0.67	0.33

ค่าความเชื่อมั่น = 0.86

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการ
เรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับ
ใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ขอให้นักเรียนตอบ
แบบสอบถาม

ตามความเป็นจริงที่ตรงกับความพึงพอใจของนักเรียนมากที่สุด

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 15 ข้อ

3. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจ ที่ตรงกับ

ความรู้สึกลับ

ของนักเรียนเพียงข้อละ 1 ช่อง การให้คะแนนจะคิดจากค่าคะแนนความพึงพอใจซึ่งมี 3
ระดับ ดังนี้

พึงพอใจมาก ให้ 3 คะแนน

พึงพอใจปานกลาง ให้ 2 คะแนน

พึงพอใจน้อย ให้ 1 คะแนน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ			
2. นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เรียนตามต้องการ			
3. แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น			
4. นักเรียนนำแบบฝึกทักษะไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ตลอดเวลา			
5. นักเรียนชอบนิทานเรื่องมดกับตั๊กแตน			
6. นักเรียนชอบนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ			
7. นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับรอยกรองเรื่อง จันทรเจ้าขา			
8. นักเรียนได้รับความรู้จากบทความที่ได้เรียน			

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
9. นักเรียนได้รับความรู้จากสารคดีที่ได้เรียน			
10. นักเรียนได้รับความรู้จากการอ่านจับใจความข่าวที่ได้เรียน			
11. แบบฝึกทักษะมีกิจกรรมที่หลากหลายไม่น่าเบื่อ			
12. ภาพประกอบแบบฝึกทักษะมีความสวยงาม			
13. นักเรียนทำกิจกรรมด้วยความมั่นใจและกล้าแสดงออก			
14. นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ			
15. นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ			

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัดความพึงพอใจ
เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามแต่ละข้อต่อไปนี้ วัดความพึงพอใจที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่านโดยกา ✓ ลงในช่อง “คะแนนการพิจารณา” ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- กา ✓ ในช่อง +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับตัวชี้วัดความพึงพอใจข้อนั้น
 กา ✓ ในช่อง 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นตรงกับตัวชี้วัดความพึงพอใจข้อนั้น
 กา ✓ ในช่อง -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่ตรงกับตัวชี้วัดความพึงพอใจข้อนั้น

ข้อที่	ความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้	คะแนนการพิจารณา		
		-1	0	+1
1	นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ			
2	นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องที่เรียนตามต้องการ			
3	แบบฝึกทักษะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น			
4	นักเรียนนำแบบฝึกทักษะไปศึกษาด้วยตนเองได้ตลอดเวลา			
5	นักเรียนชอบนิทานเรื่องมดกับตั๊กแตน			
6	นักเรียนชอบนิทานเรื่องเด็กเลี้ยงแกะ			
7	นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับร้อยกรองเรื่อง จันทร์เจ้าขา			
8	นักเรียนได้รับความรู้จากบทความที่ได้เรียน			
9	นักเรียนได้รับความรู้จากสารคดีที่ได้เรียน			
10	นักเรียนได้รับความรู้จากการอ่านจับใจความข่าวที่ได้เรียน			
11	แบบฝึกทักษะมีกิจกรรมที่หลากหลายไม่น่าเบื่อ			
12	ภาพประกอบแบบฝึกทักษะมีความสวยงาม			
13	นักเรียนทำกิจกรรมด้วยความตั้งใจและกล้าแสดงออก			
14	นักเรียนมีความสุขในการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ			
15	นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตารางภาคผนวกที่ 5 ผลการประเมินความสอดคล้องความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนากิจกรรม
การเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ความพึง พอใจข้อ ที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม ($\sum R$)	ค่าเฉลี่ย (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
5	0	+1	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	0	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
10	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ช

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 6 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

คนที่	ก่อนเรียน (40 คะแนน)	หลังเรียน (40 คะแนน)
1	10	35
2	14	34
3	12	37
4	16	34
5	15	36
6	14	33
รวม	81	209

$$E.I. = 0.8050$$

ดัชนีประสิทธิผล = $\frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$

$$E.I. = \frac{209 - 81}{(6 \times 40) - 81}$$

$$= 0.8050$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ฅ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ ทธ ๐๙๕๐ ๐๒/ว๙๕๙๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๕๕๐๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโก่งป่า

ด้วย นางนิทมน ทอมคำ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๑๘๐๓๐๘ นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกระบบราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับ ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๖ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิทมน ทอมคำ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๕๙๖๑๒๒๓๓

ที่ ทธ ๐๕๔๐.๐๒/ว/๔๔๙๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๕๕๐๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไถ่ป่า

ด้วย นางนันทมน ทองคำ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๓๐๑๘๐๓๐๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกระบบราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยฉบับนี้ ขาดการ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๕ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๕๓๗/๑๖๒๓๓๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๐๘๖
ที่ ศศ พิเศษ/๒๕๕๘ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหรือมีถ้อยคำวินิจฉัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อลงกต ภูมิลายนคร

ด้วย นางเนทมน ทองคำ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๓๕๐๓๐๘ นักศึกษابริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เททาล วรคำ)
รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๑๘๖
ที่ ศษ ๓๒๖/๒๕๕๘ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘
เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธมาน เอกพิมพ์

ด้วย บางนิคม ทองคำ รหัสประจำตัว ๕๖๕๖๑๐๑๘๐๓๐๘ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)
รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๑๘๖
 ที่ ศศ. พิเศษ/๒๕๕๘ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาที จต.ดร.อริญ ชูยกระเดื่อง

ด้วย นางนิพนธ์ หลงคำ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๑๕๐๓๐๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านกรวดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
 ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วงศ์คำ)
 รองคณบดี วิชาการและการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ ๐๕๔๑.๐๒/วศ๔๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๔๕๐๐๑

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน คุณราตรี ยาย้อ

ด้วย นางภัทรภณ ทองคำ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๑๔๐๓๑๘ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษามอควสสารคาม ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรหัง)
คณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๙๑๒๒๓๓

ที่ ศษ ๐๕๔๐.๐๒/๒๕๔๘๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
๕๔๐๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณสมจิตร์ สุธธิประภา

ด้วย นางนันทมน ทองคำ รหัสประจำตัว ส๖๘๒๑๐๓๘๐๓๐๘ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)
คณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๕๐๗๑๒๒๓๓

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางนัทธมน ทองคำ
วันเกิด วันที่ 15 เมษายน 2526
สถานที่เกิด 585 หมู่ 23 ตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านไก่อ่า อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1
ตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกคอมพิวเตอร์ศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
พ.ศ. 2559 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม